

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

EXCH.
THE MARIAN,
4545 WEST 63RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629, U.S.A.

Nr. 37 (1076) 1970 RUGSEJO - SEPTEMBER 10

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Tėvai-mokytojai

Stai prasideda mokslo metai. Tėvai siųs savo vaikus į šeštadienines mokyklas: vieni iš patriotizmo, kad vaikai užaugtų lietuviškai, kad būtų kas tęsia pavergtų brolių laisvinimą; kiti, kad vaikai išmoktų savo tėvų kalbą, raštą, pažintų savo kilmės šalį; treči, kad vaikai šeštadieniais ne gatvės aplinkumose ar prie televizijos laiką praleistų, o kultūringai ir kūrybingai mokytojų priežiūroje ir pan. Visi šie motyvai yra gražūs ir kilūs. Aišku, jų pagrindas yra noras tapti lietuviu, išlaikyti savo tapatybę. Tai sveikas reiškinys. Juk kaip kiekvienas gyvis, taip ir tauta ar bendruomenė siekia išlikti. Tik praradęs asmenybę, savigarbą, žmogus vergiškai stengiasi savo tautybės išsilaikyti, susinaikinti. Kanadoje ir Jungtinės Amerikos Valstybėse dar nėra kanadiškumo ar amerikoniškumo, kaip tautybės. Čia visi ir kiekviena žmogų bent per kelias generacijas žiūri kaip į airį, lenką, vokiečių, lietuvių ir t. t., žiūrint, kokios kilmės jis yra. Tad ir kažkaip norėdama nuo savęs čia nepabėgti, o tik apsijuokti bent savųjų tarpe. Pati Kanada laiko mūsų tautiškumą teigiama savybe, nes praturtina jų kultūrą. Mes matom, kokios pastangos dedamos etninių grupių kultūriniam lobiams globoti.

Maža to. Leidžiant vaikus į šeštadienines lietuvių mokyklas ne tik atliekama tautinė pareiga ir savo asmenybės išlaikymas, bet ir apsaugomi vaikai nuo šio krašto materializmo persunktos visuomenės daromos jaunimui žalos. Lietuviškoji mokykla juos ne tik supažindina su jų tėvų kraštu, išmoko lietuviškai rašyti bei skaityti, bet ir įtraukia į tautinius šokus, chorą, parengimus, į lietuvių bendruomenės veiklą, kitaip sakant, į dvasinį bei idealistinį pasaulį. Jaunas žmogus yra linkęs į idealizmą, bet jam reikia atitinkamos dirvos. Gi šio krašto jaunimas turi sąlygas tik žaisti iki begalybės, vėliau važinėti automobiliais ir naudotis kitomis materialinėmis šios civilizacijos gėrybėmis, kol viskas pasidaro nebeidomu, tuščia. Tada jaunuolis, viską metęs protesto ženklais išėmą, į hipisų gyvenimą skurde arba įeško įdomumo, gyvenimo prasmės narkotikuose, ima visą šią materialistinę civilizaciją ir prabanga griauti, naikinti.

Už tai suprantama, kodėl mūsų tėvai leidžia savo vaikus į lietuviškas mokyklas. Tačiau yra tėvų, kurie namuose su vaikais angliškai kalba ir jų lietuviškas mokyklas neleidžia, baimindamiesi, kad jie lietuviškai išmoks vėliau turės anglų kalboje lietuvišką akcentą. Tai visai klaidinga pažiūra, daranti vaikams žalą. Psichologų yra aiškiai nustatyta, kad vaikai iki 14–15 metų amžiaus gali lengvai išmokti daug kalbų ir visos be akcento. Tik vėliau pradėjus svietimas kalbas mokytis, pasilieka akcentas. Tad vaiką išmokius lietuviškai kalbėti, nesudaro jokių kliūčių mokytis betkurių kitos kalbos. Tik tėvai, kurie anglų kalba pradėjo mokytis būdami 14–15 metų, kalbėdami su vaiku angliškai daro jam žalą, nes jie jau turi akcentą. Antra, mokslo yra nustatyta, kad kalbos, kurios mokomos fonetiniu metodu, duoda gerą pagrindą betkuriai kitai kalbai mokytis. Kadangi lietuvių kalba fonetiniu būdu mokoma, ji tik palengvina anglų kalbos mokymąsi. Stai kodėl mūsų vaikai, atvykę į Kanadą, mokėdami lietuvių kalbą kanadiškose mokyklose "spėlinime" ir rašyboje pralendavo kanadiškus vaikus ir daug buvo pirmųjų mokinių eilėse. Dabar jų nebeturime.

Ne tik tautiniais sumetimais, bet ir dėl vaiko gerovės pirmiausiai ir stropiai turime į mokytį lietuviškai kalbėti bei skaityti. Reikia su juo tik lietuviškai kalbėti ir anksti, 4-5 m. amžiaus, siūsti lietuvišką mokyklą. Mūsų šeštadienines mokyklas tokio amžiaus vaikus priimti jau yra pasirošiusios. Žinoma, lietuviškoji mokykla, tik 100–120 valandų ir metus su vaiku dirbdama, stebuklu negali padaryti. Tėvai, kalbėdami vien lietuviškai su vaiku daug išmokyti taip pat negali, nes ju kalba sukasi daugiausia apie namų apyvokos reikalus. Dėlto jo lietuvių kalbos žodžingumas būna menkas. Reikia tad abiejų sąveikos. Supamas anglų kalbos žodis, vaikas greit išmoka daug anglų kalbos žodžių, ja kalbėti padidaro jam lengviau ir tokiu būdu lietuvių kalbos išmokimas visai palaidojamas. Užtat reikia ne tik su vaikais lietuviškai kalbėti, bet ir jiems paskaityti lietuviškų pasakų, piktų knygų, kad jas skaitytu. Jeigu neįgalima jiems pinigų žaistams, juo labiau reikia gailėti lietuviškos knygos. Dažnai tėvai pažiūri į savo vaikus, bet taip pat dažnai reikia jiems paskaityti lietuviškų knygų arba padėti skaityti. Juk tėvai yra pagrindiniai savo vaikų gimtosios kalbos mokytojai.

L. Tamošauskas

Laureato žodis iškilmėje

Henriko Nagio kalba premijos įteikimo proga

Lietuvių Rašytojų Draugijos \$1000 premija už 1969 m. išleistus literatūros kūrinius buvo išteikta poetui Henrikiui Nagiui Toronto 1970 m. rugsėjo mėn. 4 dieną. Čia buvo surengtas koncertas-literatūros vakaras L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo proga. Atitinkama kalba pasakė ir premiją įteikė LRD pirm. L. Andriekus. Premijos mectenatas — Amerikos Lietuvių Fondas. Jo valdybos pirm. dr. K. Ambrozaitis atsuntė sveikinimo telegramą. Priėmęs premiją, laureatas pasakė šią kalbą:

Nedaug mums buvo duota rinkintis. Visi mes mieliau švėtumė savo šventes ir susiburtume tokiomis progomis savoj žemėj ir tarpe savųjų. Tie, kurie rašom, kurie gyvenam gimtame žodžiui, jaučiame tai kasdien. Kiekvieną kartą pradėję rašyti, kiekvieną kartą prakalbėję į jius. Kiekvieną kartą atsivertę lietuvišką knygą. Rašančiam savas žodis nebėra vien tikslas, o rankiausia komunikacijos priemonė, bet jo gyvenimo ir likimo dalis.

Subrendo manoji karta karo prazare ir pokario pilkoj ir sleigiančioj nežinioj, todėl mūsų žodis dažnai skaudus ir dešina kaip žaizda. Nebuvo kaip ir kada vaikščioti saulėj ir juoktis, todėl taip retai lengvas ir žaismingas tas žodis. Nors mokėmės

Henrikas Nagys

Toronto, 1970. IX. 4.

Kairėje mokytojas Petras Balčiūnas, Richard W. Scott eksperimentinės katalikų mokyklos vedėjas, pokalbyje su Toronto katalikų mokyklų švietimo vadybos pirmininku kun. P. H. Johnsonu ir antro skryliaus mokiniu D. Ferrovichio. Ši nuotrauka buvo įdėta minėtos švietimo vadybos leidinyje

Mokslo ir kultūros dienos

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas sutraukė gana gausų būrį mokslu besidominčių žmonių iš Kanados ir JAV • Vienuliškoj sekcijoj apie 40 paskaitų • Koncertas — literatūros vakaras ir premijos įteikimas • Banketas • Tumo - Vaizganto minėjimas

L. K. Mokslo Akademijos aštuntasis suvažiavimas (pirmieji trys įvyko nepriklausomoje Lietuvoje) Toronte pradėtas rugsėjo 1 d., 10 v. r., pamaldomis Prisikėlimo šventovėje. Koncelebracines Mišias laikė vysk. V. Brizgas ir kunigai — prel. Pr. Juras, J. Vaisnora, MIC, V. Cukuras, T. Narbutas, Gidžiūnas, OFM. Trumpame pamokslė vykuspus V. Brizgas pasveikino suvažiavimą ir priminė švietimo misiją — ne tik mokytį, bet ir auklėti.

Atidarymas Po pamaldų 11 v. r. didžiojoj Prisikėlimo auditorijoj įvyko atidarymo aktas. Suvažiavimo rengėjų vardu dr. J. Sungaila pakvietė prel. Pr. Jurą įvokacijai. Pasveikines suvažiavimą rengėjų vardu, dr. J. Sungaila, Toronto Židinio pirm., suvažiavimo pirmininku pakvietė dr. Br. Povilaitį, sekretorių kun. J. Staškevičių. Atidarojoji kalbą Akademijos centro valdybos pirm. kun. dr. prof. A. Liui-ma, SJ, kvietė suvažiavimo dalyvių viską vertinti pozityviai, vengti perdėtos kritikos; priminė lietuvių krikščioniškos paskirties kovoti prieš žmogaus moralinį sunykimą, kurti krikščioniškąją kultūrą, kuri esanti gyvybinis veiksnys tautos gyvenime. Pasak jo, daugiau lietuvių žuvo nuo kultūros stokos nei nuo plieno. Akademija turinti 222 narius. Keletas jų per pastarąjį trimetį mirė (pagarbi atstojimui), bet įstojo nauji 36 nariai. Visi Akademijos nariai tėra mokslu besidomintys žmonės, išskyrus 14, kurie yra nusipelnę mokslineko vardo (vėliau prisidėjo dar 11 naujų). Mokslineko sekcijai pirmininkauja dr. prof. Z. Ivinskis. Prieš suvažiavimą ši sekcija rinko naujus kandidatus į mokslinekus, bet duomenys dar nebuvo žinomi atidarymo metu. Savo kalbą kun. prof. A. Liui-ma, SJ, užbaigė šūkiu "Gloria Dei fortitudo est" (Dievo garbą juos stiprybė) ir palaimos linkėjimu.

Dr. Girniaus paskaita Pagrindinę paskaitą skaitė dr. J. Girnius — "Tauta kaip žmoniškoji tikrovė". Nors buvo ant-radienio rytas, darbo diena, tačiau į atidarymą ir pagrindinę paskaitą susirinko šimtinė žmonių — Akademijos narių ir svečių. Dr. J. Girnius aptarė tautą, jos kilmę, elementus, pabrėžė kultūrą kaip pagrindinę jungtį. Pasak jo, tai permanentinė žmogaus tikrovė, kurioje formuojasi vienos ar kitos žmogus. Ji yra egzistencinės reikšmės, dėlto žmogui brangi. Paskaita, reikia manyti, bus paskelbta spaudoje. Čia neįmanoma jos atpasakoti.

Kunigai ir pasauliečiai

Rugsėjo 1 d. 3 v. p. p. darbus pradėjo teologijos sekcija, kuri posėdžiavo iki 6.30 v. v. Ją atidarė kun. Pr. Gaida, pažymėdamas, kad šios sekcijos temos nagrinės ne dangiškąją, o žemiškąją tikrovę. Pirmininkauti pakvietė kun. dr. T. Narbutą, o

sekretoriauti kun. J. Staškevičių. Paskaitą "Parapija kaip tautinės individualybės puoselėtoja" skaitė kun. dr. A. Baltinis. Jis dėstė, kad parapija lietuviškoje tikrovėje yra reikšmingas veiksnys savo teologiniu, liturginiu, moraliniu ir tautiniu požiūriu. Pastarasis išsivijęs esąs labai svarbus, jeigu vykdomas autentiškoji, evangelinė dvasioji. Kitaip net ir vadinama tautinė parapija pilnai savo misijos neatlieka. Diskusiją metu buvo keltas klausimas, ar kunigas nusikalsta krikščioniškai moralei, jeigu paneigia tautinės parapijos misiją praktikoje. Iš kalbėjusių aiškėjo, kad tokia laikysena nesiderina su moraliniais reikalavimais. Vysk. V. Brizgas priminė, kad kalba parapijaj — dar neviskas. Esą alriai nemoka savo kalbos, bet yra patriotai. Jis pagedavo daugiau pasauliečių tautos, priminė sudarymą katalikų centro, kurio reikšmė ypač būsimajai svarbi ateityje, kai galbūt lietuvių vyskupų išeivija neturės. Inž. Mikaila apgailestavo lietuvių kilmės kunigų apatiją lietuviškumui, prisiminė įvykius Detroito ir pagedavo daugiau kunigų tautos, ypač organizuotus, iš Kunigų Vienybės. Esą pasauliečiams visko negalima užkrauti. Diskusijose dar dalyvavo: kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, kun. dr. V. Cukuras ir kt. Paskaitininkas įtikinamai atsakė į paklausimus.

Kun. dr. F. Jucevičiaus paskaita "Tauta krikščioniškoji vizija" įskrito, nes paskaitininkas dėl nežinomų priežasčių neatvyko — pranešė telegrama negalįs atvažiuoti.

Simpoziume "Krikščionis tarp kolektyvizmo ir individualizmo" dalyvavo: kun. dr. V. Cukuras, kun. dr. Pr. Gaida ir prof. dr. A. Ramūnas-Paplauskas. Pir-

LIETUVIŲ DIENA LONDONE

įvyks Padėkos Dienos ilgąjį savaitgalį, spalio 9, 10 ir 11 d. Ji čia rengiama pirmą kartą ir ne vieną jau domisi, kokio pobūdžio šventė Londonas pajęs surengti. Vertinimą paliksime svečiams, tačiau jau dabar galima pasakyti, kad mažas Londonas yra užsimejęs surengti didelę ir spalvingą Lietuvos dieną, dalyvaujant pusketvirtito šimto puošnaus jaunimo! Abejoju, ar ligi šiol betkuriuos lietuvių Dienos programos išpildyme yra jo tiek daug dalyvavę. Čia matysime geriausius Kanados lietuvių jaunimo ansamblius ir stipriausius krepšinio komandas bei J. A. V. meistrę!

Koncerte dalyvauja: Hamiltono "Gyvataras", Toronto "Birbynė", Montrealio "Gintaras", Toronto "Gintaras", Londono "Baltija", Rodney ir Delhi jaunimo chorai. Puiki 1800 asmenų talpinanti nauja koncertų salė! Pamaldų metu Sv. Petro bazilikoje giedos Toronto Sv. Jono Kr. parapijos choras, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus. Evangelikų pamaldos vyks tuo pačiu laiku, tik skirtingoje vietoje —

mininkavo kun. prof. St. Yla. Prof. A. Ramūno tema buvo kolektyvizmas bei kolektyvinis žmogus. Jis kalbėjo laisvai, be užrašų, ir įpyne daug įvairių, ugningų minčių. Kun. dr. V. Cukuras nuosekliai išdėstė individualizmą bei individualistinį žmogų. Kun. dr. Pr. Gaida padarė sintezę ir kalbėjo apie dabarties krikščionį, kuriam reikia gyventi tarp abiejų grėsmių. Krikščionies misijai išryškinti jis paršė ilgąją studijelę ir simpoziumo skaitė tikrai jos dalį. Kiekvienam kalbėtojų buvo skirta po 20 min. Po to sekė gana gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo: Kun. dr. A. Baltinis, kun. dr. T. Narbutas, mons. dr. V. Balčiūnas, dr. P. Kaladė, dr. J. Girnius, dr. J. Norkaitis ir kt. Po įtempto darbo visi dalyviai buvo pakviesti bendrai vakarienei.

Dėstytojai ir auklėtojai

Sekcijos vadovas prof. dr. Ant. Ramūnas-Paplauskas apžvelgė pedagogikos didžiulius žingsnius. Lietuvių pedagogika tapimiai susirūšusi su Vakarų Europos pedagogika. Didžiausias lietuvių pedagogikos žingsnis buvo Vilniaus universiteto įsteigimas, antras — prancūzų revoliucijos idėjų pasklidimas, trečias — rusų įtaka ir ketvirtas — Vilniaus universiteto pedagoginis romantizmas. S. m. rugpjūčio 17-20 d. d. 70-ties valstybių pedagogai buvo pirmą kartą susirinkę Otavoje. Tai buvo pirmas pedagogų seimas, kuriame susitiko rytų (išimties) ir vakarų (mokslo) patirtis. Mokytojas turįs būti perkeitėjas, personalistas, sugebėti statyti asmenybes ir jas perkeisti į bendruomenę. Yra daug dėstytojų, bet mažai auklėtojų.

Kun. dr. J. Gutauskio paskaita (Nukelta į 5 psl.)

Redeemer Lutheran Church.

Sporto šventėje — stipriausia lietuvių krepšinio komanda — Detroito "Kovas", Kanados krepšinio rinktinė, 1970 m. meistris Toronto "Aušra", Londono "Tauras" ir kt.

Parodoje — daug naujų kūrinių populiarioje menininko Pr. Baltuonio. Besidomintiųjų šaknų skulptūromis skaičius kasmet didėja. Skulptorius turėjo sėkmingas parodas Niujorko, Čikagoje, Detroito, Montrealyje ir jo parodoje "Man and his world". Toronte, Otavoje ir daugely kitų miestų.

Jaunimo šokiai žada būti labai linksmi, su vaišėmis ir t.t.

Susipažinimo balius bus su turtingu bufetu ir puikiu orkestru, paruoštas dideliame svečių skaičiui.

Londonas yra pasirošęs pateikti jums spalvingą programą ir visus labai nuosirdžiai priimt. Mielos sesės, mieli broliai, nepamirškite atvykti į visų mūsų šventę, pirmą kartą čia rengiamą! Mes laukiame jūsų visų.

LD-kor-DE

Pasaulio įvykiai

IZRAELIO VYRIAUSYBĖ ATSIŠAKĖ DALYVAUTI TAIKOS DERYBOSE, kol Egiptas neatitrauks iš Suezio kanalo zonos po karo pailaubų pradžios atvežtas priešlektuvinas raketos. Po premjerės G. Meir ilgo diplomatinio spaudimo Vašingtonas oficialiai patvirtino Egipto įvykdytą karo pailaubų pažeidimą ir įteikė protesto notą Maskvai. Kremliaus vadų reakcija buvo netikėta — jie pažadėjo iširti raketų perkėlimą į Suezio zoną. Susidaro išpūdis, jog šį kartą Sovietų Sąjunga siekia taikos Artimuosiuose Rytuose. Maskvoje leidžiamas dienraštis "Izvestija" puolė "vanagu" grupę Izraelio ministerių kabinete, vadovaujamą krašto apsaugos ministerio M. Dayan, kuris grasino pasitraukti iš kabineto, jeigu derybos bus tęsiamos dabartinėmis sąlygomis. "Izvestija" išpėja JAV vyriausybę, jog M. Dayan, siekdamas asmeninio populiarumo rinkėjų gretoje, yra pasiryžęs sabotuoti taikos atstatymą Artimuosiuose Rytuose. Izraelio pasitraukimas iš taikos derybų liudija, kad premjerė G. Meir turėjo padaryti nuolaidų savo krašto apsaugos ministeriui M. Dayan. Jordani-jos sostinėje Ammanė vyksta nuolatiniai susidūrimai tarp karaliaus Husseino kariuomenės ir partizanų, jau devintą kartą mėginusių nužudyti karalių. Šį kartą atentatui buvo panaudotas prieštankinis sviedinys, kai Husseinas su palyda važiuojo iš aerodromą pasitikti dukters. Karalius Husseinas nebuvo sužeistas, bet šiandien niekas negali garantuoti, kad ateityje nebus dešimto pasikėsinimo prieš jo gyvybę. Taikos derybas smerkiančius partizanų remia Jordani-jos teritorijoje esantieji Irako kariuomenės daliniai, o paramą partizanams žada ir Sirija. Arabų vadai sudarė specialų komitetą įtampai tarp Jordanijos, Irako ir Sirijos sumažinti. Prieš karalių Husseiną nukreipti partizanų veiksmams Jordaniją gali įstumti į pilietinį karą.

DERYBOS PARYŽIUJE Po devynių mėnesių diplomatinio boikoto Paryžiūn grįžo S. Vietnamo vyriausias atstovas X. Thuy. Čia jis pirmą kartą už Vietnamo taikos derybų stalo susitiko su naujuoju amerikiečių delegacijos vadovu D. K. Bruce ir jam pakartojė ligšiolinius Hanojaus reikalavimus, turinčius du pagrindinius punktus — besąlyginį amerikiečių dalinių atitraukimą iš P. Vietnamo, pašalinimą prez. N. V. Thieu vyriausybės. Naujovė tenka laikyti X. Thuy prasitarimą spaudos atstovams, jog Hanojus norėtų slapty derybų su Vašingtonu. Praėjusią savaitę S. Vietnamas atžymėjo kompartijos vado Ho Chi Minh mirties metines ir komunistinės Vietnamo respublikos paskelbimą prieš 25 metus. Minėjimuose buvo patvirtinta amerikiečių bombardavimų padaryta žala S. Vietnamo ekonomijai. Šia proga JAV ir Sovietų Sąjunga puolė komunistinės Kinijos vicepremierį Li Hsien-nien už Miuncheno stiliaus sąmokslų rengimą ir pastangas įsiūlyti taiką S. Vietnamui. Sovietai ir amerikiečiai šis pavadinato to paties lizdo šakalais. Premjeras Cuenlai S. Vietnamo ambasadoje Pekinge taip pat pasmerkė JAV ir Sovietų Sąjungą už apgaulingos taikos siekius.

MARKSISTAS PREZIDENTAS Čilės prezidento rinkimus laimėjo komunistų remiamas marksistas Salvador Allende, Kubos diktatoriaus F. Castro bičiulis, surinkęs 36,3% balsų. Konstitucija reikalauja, kad prezidentas rinkimuose gautų daugiau kaip 50%. Priešingu atveju jo išrinkimą turi patvirtinti kongresas. Lig šiol pripažinimo susilaukdavo daugiausia balsų surinkęs asmuo, bet kongreso nariai turi teisę pasisakyti ir už mažiau balsų gavusį kandidatą. Šis sprendimą jie dabar turės padaryti spalio 24 d. posėdyje. Lig šiolinis prez. E. Frei, krikščionių demokratų vadas, pagal konstitucijos paragrafus negalėjo būti kandidatu du kartus iš eilės. Krikščionių demokratų kandidatas R. Tomic prezidento rinkimuose užėmė trečią vietą dėl partijos susiskaldymo. Marksistas S. Allende žada suvalstybinti amerikiečių rankose esančią vario pramonę ir nacionalizuoti žemę ūkininkų kolektyvizuoti grupės, primenančioms sovietinius kolchozus.

PANAIKINO PRIVILEGIJAS Indijos premjerė I. Gandhi, siekdama visų piliečių lygybės, panaikino konstitucijon įrašytas maharadžų privilegijas ir jų vardą. Šis sprendimas 336:155 balsų santykiu patvirtino žemieji In-

dijos parlamento rūmai. Prieš du dešimtmečius premjeriui J. Nehru 600 maharadžų buvo atidavę 500.000 kv. mylių teritoriją su 100 milijonų gyventojų. Už šią paslaugą Indijai jie gavo nuolatinę finansinę pašalpą, atleidimą nuo pajamų mokesčio, maitinimo, nemokamą elektrą ir vandenį, teisę turėti sąskaitas užsienio bankuose bei eilę kitų lengvatų. Pastaruoju metu tokių maharadžų buvo likę 279, kuriems Indijos vyriausybė kasmet išmokėdavo \$6.400.000 vertės sumą vietine valiuta. Parlamento augstuosiuose rūmuose maharadžų teisių panaikinimas buvo atmetas. Premjerė I. Gandhi išleido potvarkį, panaikinantį maharadžų privilegijas.

AKMENYS POPIEŽIUI Kiekvieną trečiadienį popiežius Paulius VI savo vasaros rezidencijoje Castelgandolfo priima maldininkus bendroje audiencijoje ir jiems teikia popiežišką palaiminimą. Paskutinėje audiencijoje ji galėjo sužeisti vieno italo mėsai du akmenys, palikę žūnę sienoje. Zandarai suėmė kunigų sulaukytą 35 metų amžiaus italą L. Donno, atvykusį iš pietinės Italijos. Kaip dažnai būna tokiais atvejais, sulaukėtas yra nepilnametis, buvęs psichiatrinėje ligoninėje. Gydytojų pranešimu, jis yra pavojingas pats sau ir kitiems.

PABĖGO BALERINA Leningrado Kirovo teatro gastrolės Londono Royal Festival Hall salėje baigėsi sovietų balerinos Natalijos Makarovos pabėgimu. Ji yra viena geriausių sovietų balerinų Sovietų Sąjungoje. Susilaukusi puikaus įvertinimo britų spaudoje už "Giselle" ir "Gulbių ežerą" spektakliuose atliktus pagrindinius vaidmenis. Britanijos vyriausybė pabėgėlei tuojau pat suteikė politinę globą. N. Makarova pabėgimo priežastimi skelbia didesnes galimybes jos talentui Vakarų pasaulyje. Pirmą kartą į Vakarų ji buvo atvykusi su Kirovo teatro grupe 1961 m. Paryžiu, kur tada politinės globos pasiprašė balerina šokėja Rudolfas Niurejevas, dabar žinomas kaip vienas geriausių šokėjų pasaulyje. Galimas dalykas, jis turėjo įtakos N. Makarovos pabėgimui, nes lankė visus Kirovo teatro spektaklius Londone.

MIRĖ RASYTOJAS Paryžiuje mirė žymusis prancūzų rašytojas Francois Mauriac, 1952 m. laimėjęs Nobelio literatūros premiją už psichologinius romaneus. Jo teigimu, romanas yra bevertis, jeigu jame skaitytojas neranda žmogaus studijos ir daugiau žinių apie žmogaus širdį. Velionis F. Mauriac buvo katalikas, skleidęs Dievo meilę savo raštuose. Be romanų, jis rašė eilėraščius, vaidinimus, biografines knygas, bendradarbiavo spaudoje. Pava-sari nusilaukęs petį, 84 metų amžiaus senukas neatgavo sveikatos iki pat mirties. Jo artimas bičiulis yra buvęs prez. Charles de Gaulle.

NUMUSĖ RAKETA JAV priešraketinių ginklų "Safeguard" sistema susilaukė pirmo sėkmingo išbandymo. Iš Vandenberg aviacijos bazės Kalifornijoje išsauta tarpkontinentinė "Minuteman" raketą erdvėje virš Ramiojo vandenyno numušė iš Kwajalein salos išsauta "Safeguard" sistemos "Spartan" raketa. Iš tikrųjų abi raketos buvo be užtaisų, bet jos praskrido taip arti viena kitos, kad "Spartan" užtaisai būtų lengvai sunaikinę "Minuteman" raketa. Bandymo tikslas — iš-tobulinti priešraketinius ginklus, kad karo atveju jie galėtų numušti sovietų ir kiniečių atominius užtaisais ginkluotus ketas.

Tėviškės žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius – k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys – V. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė – \$3.50. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland – Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months. Deadline for advertisements – Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

Laisvės kova negali sustoti

Trisdešimt laisvės kovos metų. Daug? Ilgokas tarpas mūsų gyvenime, o tik akimirka istorijoje. Ilgas ar trumpas laikotarpis, netiek svarbu. Svarbu tai, ką mes padarėme, kiek mes pastūmėme pirmyn mūsų tėvynės laisvės kovą. Atrodo, tik vakar mes tos laisvės netekome, dėlto ir laisvės kova nežymiai pajudėjusi.

Mūsų tėvai ir protėviai kovoję virš šimto metų, kol sutraukė nelaisvės pančius. Jie kantriai nešė vergo jungą, savo kraują aplaistė Lietuvos žeme, savo kaulais nuklojo Sibiro kelius, bet nepailso, tikėjo, aukojosi. Pagaliau 1918 m. vasario 16 aktyviai Lietuvos pasiskelbė būti laisva, o savanorių kraujas tą laisvę užtikrino.

Mūsų savanoriai, nuogom krūtinėm, ant surūdijusių durtuvų atnešė mums aukštinį laisvės rytą. Deja, mes nepajėgėme jos apginti nuo priešų. Tautos tariai "atstovai", priešio parinkti, nuvykę į Maskvą, parnešė Lietuvai "Stalino saulę". Čia buvo ir yra dalis kaltės, kad mes esame čia, o ne Tėvynėje. Taip pat mes negalime prilygti mūsų tautos didvyriams, miško broliams, kurie tėvynę mylėjo labiau už save. Jie atidavė tėvynėi didžiulią auką ir parodė giliausią meilę, padėdami ant Tėvynės aukuro savo gyvybę.

Lengva laisvę prarasti, sunku ją sugrąžinti. Laisvės kova reikalauja trimis pagrindais: auka, aukojimusi ir krauju. Mums išeivijoje tenka pati lengviausia dalis – aukoti ir patiemis aukotis. Tiesa, prašoma aukų daug, bet Tėvynės laisvės kovai reikėtų dar daugiau. Džiaukis laisvėje gyvendamas, broli, kad gali duoti, o nereikia prašyti. Sibiro kankiniai ir mūsų partizanai pasilauko ant Tėvynės aukuro. Jei norime būti jai verti, turime pridėti prie laisvės kovos bent tokią dalimi, kokią galime duoti.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovauja Tėvynės laisvės kovos bylai. Mūsų visu pareigą jam padėti ir jį remti. VLIKo nuveikti darbai yra mums, daugiau ar mažiau, visiems žinomi.

1. Kalba mūsų Tėvynės vardą laisvajame pasaulyje. Kelia Lietuvos laisvės reikala, demaskuoja priešų piktus kėsulius ir pinkles, kuriomis nori mūsų tautos laisvę amžinai palaidoti.

2. Leidžia septyniomis kalbo-

mis ELTOS biuletenius, kuriais informuoja laisvojo pasaulio spaudą ir žinių agentūras.

3. Išlaiko keturias lietuviškas radijo valandas, kurių paskutinioji Filipinuose pradėjo veikti š. m. liepos mėnesį. Taigi, ją gali girdėti ir mūsų brolis Sibire. Be abejonės, jis ją jau girdi, ir tai duoda jam vilties, stiprybės ir naujų jėgų tolimesnei kovai prieš sovietinę priespaudą.

4. Renkama lietuvių tautos naikiniui istorinė medžiaga ir atskleidžiamas Molotovo - Ribbentropo suokaltis prieš Lietuvos ir kitų tautų laisvę. Jie bus artimoje ateityje išspausdinti ir paskleisti po visą laisvąjį pasaulį.

Šiandien ne Mozės laikai – mana iš dangaus nekrenta. Nieko veltui neduodama; sakoma, tik vėjas veltui pučia. Pati VLIKo valdyba dirba be atlyginimo, tačiau visi minėti išpareigojami yra surišti su išlaisvimo VLIKas aukoja darbą, o mes jį remime savomis pinigėmis aukomis. Tautos Fondas telkia lėšas VLIKo veiklai ir kiek įsuriškas aukų, tiek VLIKas bus pajėgus tęsti Tėvynės laisvės kovą. Pačios TF valdybos darbas yra garbės darbas.

Todėl šiais, 30-aisiais rezistencijos prieš okupantą metais, su Rugsejo 8-ja Tautos Fondas skelbia naują pinigų vaju. Tėnelioka ne vieno laisvame pasaulyje lietuvių, kuris savo pinigine auka neprisdėtų prie mūsų Tėvynės vergovės pančių naikinimo. Tai mūsų kiekvieno tautinė ir garbės pareiga. Kol priešas mus plūsta, tai darbas laisvės rytojui neveltui! Tad nelaukime atskiro paraginimo ar kvietimo. Jei norime būti verti savo brolių, atiduokime savo dalį Tėvynės – siuskiame auką Tautos Fondui šiuo adresu: Lithuanian National Fund, 64-14 56 Rd., Maspeth, N. Y. 11378.

Visi Tautos Fondo rėmėjai gauna rėmėjo ženklą.

Nuoširdus ačiū.

Tautos Fondo valdyba

Red. pastaba. Kanados lietuvių aukas Tautos Fondui siunčia jo atstovybė Kanadoje: St. Banelis, 17 Linerick Ave, Weston 491, Ont.

LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS

PAVOJUJE! AUKOKIME PER

TAUTOS FONDA MŪS!

LAISVĖS KOVA!

Margis DrugStore

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užեikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETISKŲ MISINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAZOLĖ, "C" TERMO-METRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI

VISĄ DIENĄ. NESIVARZYKITE PASKAMBINTI

TEL. LE. 5-1944

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MASINOS • VAIKŲ BALDAI

IVAIRŲS KILIMAI • SALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KEDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuviai tautybių mozaikoje

Kaip ji atrodo dviejų kalbų ir kultūrų komisijos studijiniame leidinyje?

A. RINKŪNAS

Prancūziškai Kanadai pradžios stipriau kelti savo aspiracijas, buvusioji L. B. Pearsono federacinė valdžia sumanė pažiūrėti į visą Kanados tautybių reikalą iš esmės. Tam reikalui buvo sudaryta "Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism". Į ją įėjo dešimt pasižymėjusių Kanados kultūrininkų bei senatorių: anglai, prancūzai, vienas ukrainietis (prof. J. B. Rudnyckij) ir vienas lenkas (Paul Wyczynski). Kelis metus dirbusi, plačiai visoje Kanadoje rinkusi medžiagą ir išleidusi kelis milijonus dolerių, komisija paskelbė savo darbus keliuose plačios apimties tomuose. Ketvirtasis tomas išėjo 1969 m. rudenį. Turint galvoje, kad jis specialiai skirtas kanadiečiams neanglų ir neprancūziškos kilmės, verta ties juo ilgiau sustoti, ypač kad jame liečiami ir lietuviai.

Neaiški interpretacija

Sukurtoji komisija (BB, kaip ją populiariai vadinome) gavo iš federacinės valdžios tokį uždavinį (terms of reference): "Rekomenduoti, kaip toliau ugdyti Kanados konfederaciją, remiantis šia valstybę sukūrusių tautų lygiateisiu bendradarbiavimu, o taip pat turint galvoje tą kultūrinį įnašą, kurį davė kitos etninės grupės, įskaitant ir rekomendacijas, kaip tą kitų grupių įnašą apsaugoti" (p. 3).

Kaip matome, uždavinys, kas liečia kitas etnines grupes, nėra aiškiai nusakytas, nes galima suprasti, kad "lygiateisė bendradarbiavimas" liečia tik anglus ir prancūzus, o trečioji grupė skirta tik tu pagrindinių kultūrų praturtinimui. Dėlto neuostabu, kad komisija paprašė tikslinio savo darbo apimties išaiškinimo. Ir tas išaiškinimas buvo toks: "Komisijai buvo nurodyta pranešti apie viešųjų ir privatių organizacijų rolę, įskaitant susijusių priemonių, dvikališkumui ir geresniam kultūriniam sugyvenimui ugdyti Kanadoje — dviejų kultūrų krašte, nurodant įnašą, padarantį kitų kultūrų" (3 p.). Kaip matome, išaiškinimas, nors dar vis nepakankamai aiškus, visdėlto patvirtina Kanadą esant dviejų kultūrų kraštui. Tai nuomonė, kuriai etninės grupės iš esmės priešinosi, skaitydamos Kanadą šiuo metu jau esant dviejų kalbų bet daugelio kultūrų mozaika.

Šiaip ar taip, išaiškinimas liko išaiškinimu, pakreipusiu komisijos darbą, liečiantį etnines grupes, savotiška linkme. Mes suprantame tą kryptį kaip ribotą pripažinimą etninių kalboms, daugiausia jų žmonių asmeniniam reikalui. O kai dėl kultūrų, turbūt nesuklysimė padarę tokia interpretaciją: jos pripažįstamos asmeniniam tos kilmės žmonių dvasios palaikymui ir dviejų pagrindinių Kanados kultūrų praturtinimui. Su tuo nesutiko komisijos narys ukrainietis J. B. Rudnyckij, ir išdėdamas savo atskirą nuomonę (13 p.).

Nenoromis kyla klausimas: kodėl tai įvyko? Kodėl neanglų ir neprancūziškos kilmės kanadiečių, sudarancių 26% visų Kanados gyventojų (8 p.) kultūra neįtraukta į lygių partnerių su angliškąja (44%) bei prancūziškąja (30%) kultūra? Juk didžiuliuose miestuose etninės grupės sudaro apie pusę gyventojų. Virš 46% yra šiuose miestuose: Calgary, Edmontone, Hamiltone, Kitchenerje, Montrealyje, Otavoje, Sudburyje, Toronte, Vankuveryje, Windsore, Winnipege.

Netiesioginį atsakymą duoda pati komisija: "Po antrojo pasaulinio karo nekarta buvo bandyta apjungti neanglų ir neprancūziškos kilmės kanadiečius į taip vadinamą "trečiąją jėgą", kuri galėtų turėti įtakos ir krašto politiniam gyvenimui. Visos tos pastangos nepavyko dėl daugelio priežasčių; nepakankamai aiškūs apibūdinimo, kas yra tos trečiosios grupės nariai, geografinio tos grupės narių išsklaidymo, interesų skirtumo ne tik tarp atskirų grupių, bet ir tarp atskirų tos pat grupės narių" (75 p.).

Kiek abejodami dėl "apibūdinimo neaiškumo", pilnai sutinkame su kitais teiginiais. Nesugebėdami susiorganizuoti į rinkimuose bent kiek reikšmingą pajėgą, mes negalime išsikovoti atitinkamos vietos ir savo kultūrai.

Terminai ir jų aiškinimai
Iš esmės pasižiūrėjusi į visą Kanados tautybių kultūrinę politiką mums nepalankia prasme, komisija savo pranešimuose visdėlto išreiškė eilę minčių, kurios mums palankios ir vertos dėmesio. Pirmiausia, aiškina, kad savo uždavinį, liečiantį etninę kultūrą, komisija bandė nustatyti: kas yra kultūra ir kas yra etninė kultūra. "Mums—sa-

grupės, savotiška linkme. Mes suprantame tą kryptį kaip ribotą pripažinimą etninių kalboms, daugiausia jų žmonių asmeniniam reikalui. O kai dėl kultūrų, turbūt nesuklysimė padarę tokia interpretaciją: jos pripažįstamos asmeniniam tos kilmės žmonių dvasios palaikymui ir dviejų pagrindinių Kanados kultūrų praturtinimui. Su tuo nesutiko komisijos narys ukrainietis J. B. Rudnyckij, ir išdėdamas savo atskirą nuomonę (13 p.).

Nenoromis kyla klausimas: kodėl tai įvyko? Kodėl neanglų ir neprancūziškos kilmės kanadiečių, sudarancių 26% visų Kanados gyventojų (8 p.) kultūra neįtraukta į lygių partnerių su angliškąja (44%) bei prancūziškąja (30%) kultūra? Juk didžiuliuose miestuose etninės grupės sudaro apie pusę gyventojų. Virš 46% yra šiuose miestuose: Calgary, Edmontone, Hamiltone, Kitchenerje, Montrealyje, Otavoje, Sudburyje, Toronte, Vankuveryje, Windsore, Winnipege.

Netiesioginį atsakymą duoda pati komisija: "Po antrojo pasaulinio karo nekarta buvo bandyta apjungti neanglų ir neprancūziškos kilmės kanadiečius į taip vadinamą "trečiąją jėgą", kuri galėtų turėti įtakos ir krašto politiniam gyvenimui. Visos tos pastangos nepavyko dėl daugelio priežasčių; nepakankamai aiškūs apibūdinimo, kas yra tos trečiosios grupės nariai, geografinio tos grupės narių išsklaidymo, interesų skirtumo ne tik tarp atskirų grupių, bet ir tarp atskirų tos pat grupės narių" (75 p.).

Kiek abejodami dėl "apibūdinimo neaiškumo", pilnai sutinkame su kitais teiginiais. Nesugebėdami susiorganizuoti į rinkimuose bent kiek reikšmingą pajėgą, mes negalime išsikovoti atitinkamos vietos ir savo kultūrai.

Terminai ir jų aiškinimai
Iš esmės pasižiūrėjusi į visą Kanados tautybių kultūrinę politiką mums nepalankia prasme, komisija savo pranešimuose visdėlto išreiškė eilę minčių, kurios mums palankios ir vertos dėmesio. Pirmiausia, aiškina, kad savo uždavinį, liečiantį etninę kultūrą, komisija bandė nustatyti: kas yra kultūra ir kas yra etninė kultūra. "Mums—sa-

ko komisija, kultūra yra gyvenimo, mąstymo ir galvojimo būdas. Tai yra stumiančioji jėga, atgaivinti žmogų ar žmonių grupę, sujungtą vienos kalbos, vienu papročiu ir vienu išgyvenimu. Tai yra gyvenimo būdas, tai yra šviesa, nušviečianti žmogaus gyvenimą, panaši į tą šviesą, kuri duoda spalvas storojo stiklo vitražui" (11 p.). Tą gražią mintį tuoj pat sugadina keista išvada: "Šitoks kultūros aptarimas iš esmės tinka dviem Kanadoje vyraujančiomis kultūrom; tam tikrame laipsnyje jis tinka ir kitom šio krašto kultūrom, ypač jeigu jos praturtino dvi vyraujančias kultūras ir toliau gyvendamos turtėja per integraciją į vieną iš dviejų pagrindinių bendruomenių (society)." (11 p.).

Aiškinantis etnines grupes savoka, pirmiausia padaromas skirtumas tarp etninės kilmės ir priklausomybės etninei grupei (8 p.). Nevisi, aiškina toliau, gimę iš tam tikros etninės grupės, per visą gyvenimą toje grupėje ir pasilieka. Dalis atsisako savo gimto etniškumo ir įsijungia į kitą etninę grupę. Ta prasme angliai ir prancūzai laikomi taip pat etninėmis grupėmis. Tuo būdu išvedžiojama, kad etninių grupių gyventojų nušimtis paremtas daugiausia etnine kilme, nėra visai teisingas ir praktiškai gali būti mažesnis.

Zmogus, sako komisija, kuris nėra šio krašto kilmės, gali pasirinkti vieną iš trijų kelių: atsisakyti savo etninės grupės, integruojant ją arba asimiliaciją, pastarąjį reikiant visišką savo buvusios asmenybės atsisakymą. Knygos vedamoji mintis yra už integraciją. "Niekas negali uždrausti neanglų ir neprancūziškos kilmės kanadiečiams pasilaikyti savo senosios kultūrinės ryšius su tuo, kai jie integruosi į Kanados gyvenimą, nes pirmą kartą žmogaus kultūra, atėjusi per kelias generacijas, yra suaugusi su visa asmenybe... Toji paveldėtoji kultūra yra sudėta iš daugelio elementų — idėjų, jausmų, meninių apraiškų" (12 p.).

Pilnesnio dėmesio susilaukia kalbiniai reikalai, kurie nepalieka vien privatumo ribose. Pripažįstamas reikalas leisti moksleiviams bei studentams pasirinkti savo gimtąją kalbą trečiąją ir tą kalbą dėstyti viešose mokyklose ten, kur susidaro pakankamas mokinių skaičius. (Bus daugiau)

A + A
PETRUI KRANIAUSKUI
mirus, dukrai ALDONAI ČERSKIENEI, jos šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautų —
T. J. Rastapkevičiai **L. Z. Mockai**
M. P. Jociai **I. V. Ignaičiai**

A + A **PETRUI KRANIAUSKUI** mirus, jo žmonai, dukters ALDONOS ČERSKIENĖS ir sūnaus VYTAUTO šeimoms nuoširdžių užuojautų reiškia —
KLB Windsoro apylinkės lietuviai

ANTANĄ PŪKĄ, jo broliui JURGIUI
Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame —
A. O. Kanapka **B. M. Raškauskai**
A. M. Radžiūnai

A + A
BRONIUI ŠIMKEVIČIUI
mirus, žmonai ADELEI, dukrai ELENUTEI ir sūnui RIMANTUI gilių užuojautų reiškia —
Antanas Liūdžius ir šeima

IR VĖL ROJINIAI PAŽADAI

Šių metų liepos 2 d. Sov. Sąjungos komunistų partijos šefas L. I. Brežnevus paskelbė naują penkmečio planą. Ta proga JAV žurnalistas palygino Sovietų Sąjungos gyventojų maistą su amerikiečių maistu. Sovietų pilietis sunaudoja 804 svarus bulvių per metus (vidutiniškai), o JAV — tik 155, bet sovietinis pilietis gauna tik pusę kiaušienos, virš trečdalio jautienos ir vos šeštą dalį amerikiečių sunaudojamos paukštienos. Palyginimui duodami statistikos duomenys pagal gamybą ir gyventojų skaičių. Sovietų pilni statistikos duomenys buvo galima gauti tik 1967 metui, nors ir jie yra partijos vadovų stachanoviškiškai "pagrįsti". 1968 m. sovietų gamyba pagerėjo, bet 1969 m. derlius buvo žymiai kritęs, tad ir žmonių nepasitenkinimas bei kritika sovietų vadams pasidarė karti.

Metinė gamyba vienam asmeniui:

	JAV	SSSR
jautiena	106 sv.	41 sv.
kiauliena	64 "	32 "
paukštiena	41 "	28 "
pienas	281 kv.	208 kv.
sviestas ir riebalai	32 "	16 "
kiaušiniai	213 sv.	192 sv.
daržovės (be bulvių)	30 tuz.	12 tuz.
bulvės	155 "	804 "
kviečiai	7.7 buš.	10 buš.

JAV vyriausybė primoka ūkininkams, kurie kviečių nesėja. Kviečiais sėjamas plotas yra kontroliuojamas. Sovietai negali suprasti, kad galima turėti paruoštos žemės kviečiams ir jos nenaudoti.

Mėsos gamyba
Sov. Sąjungoje nėra galvijų, kurie būtų auginami vien mėsai, kurkūzais ar kitais koncentratais pašarais, kaip tai daroma JAV-se. Daugiausia ten pjaunamos senesnės karvės, kurios jau netinkamos pienui. Sovietai mėgino nukopijuoti JAV paukščių auginimą mėsai, bet jiems tai nepasisekė dėl netvarkingos priežiūros bei paukščių ligų, nes darbininkas nėra suinteresuotas savo darbo rezultatais — jam reikia praleisti darbdienį.

Nauji pažadai
Taip ir vėl Brežnevus pagelbėjo sovietų gyventojams savo naujais pažadais pagerinti kasdieninį pilką valgi (bulvės, barščius, juodą duoną ir truputį mėsos) būsimu geresniu. "Žmonių pareikalavimas gyvulių gaminių, ypač mėsos, dar nėra patenkintas". Šis Brežnevų pasisakymas aiškiai rodo, kodėl sovietų

ir kitokių laivų. Dar daugiau ju matyti horizonte. Pirmą kartą mačiau masinį amerikiečių išsikiimą.

Tarp bombonešių
Iš dešinės mums šviečia saulė. Tai sunkina sekti priešą iš to šono. Ir tikrai. Greitai nuo saulės pusės pasirodė šeši amerikiečių naikintojai F4F("Wildcats"). Jie, nekreipdami dėmesio į mus, metėsi į mūsų bombonešių grupę. Mes padidinome greitį ir paleidome tolimus šūvius, bet priešų naikintojai susimaišė su mūsų bombonešiais ir nusmigo žemyn. Mūsų bombonešiai išmetė bombas ant amerikiečių laivų vilkštinių, esančių prie savo salos. Bombų dauguma nukrito į van-

gyventojai yra nepatenkinti kasdienine bukvine. Jų maistas, palyginus su amerikiečių, turi daug krakmolo ir mažai proteino.

Pagal Brežnevą naują penkmečio planą, valdžia investuos į žemės ūkį 85 bil. dolerių (rubliai perversiti į dolerius vertę oficialiu kursu), kad pakeltų gamybą 70%, o sovietų kolchoziniai ūkiai investuos dar 43 bil. dolerių. Toliau Brežnevus išskaičiuoja, kiek milijonų traktorių, sunkvežimių, kombainų, trauš ir laukams drenazų pagamins už tuos pinigus, kiek priaus naujų gyvulių, pieno ir kitokių gėrybių. Taip pažaduose 1971 - 75 metai bus laimingiausi. Čia prisimena lietuvių liaudies pasaką apie svajotoją su kiaušiniu rankoje.

Brežnevus, matyt, savo pažadais netiki ir daug vilties deda į privačius kolūkiečių sklypelius. Jis garsiai sako: kolchozams bus mokama 50% daugiau už gyvulių ir paukščių mėsą, pieną ir kiaušinius, kurie bus parduodami virš Maskvos nustatytos gamybos normos. Kolchozininkai bus ir toliau skatinami laisvu laiku dirbti privačiuose žemės ūkio sklypluose. Juose iki šiol buvo pagaminama 40% viso krašto mėsos ir šviežių produktų. Augstėnės kainos yra pažadėtos už privačius gaminius.

Pateisinti šiam posūkiui į kapitalizmą Brežnevus pasakė partijos vadams: "Mes turime žiūrėti realiai. Daugelis žemės darbuotojų turi savo gyvulių, paukščių ir jais rūpinasi. Turime įvertinti tai ir leisti, kad jie galėtų nusipirkti jaunus gyvulių ir juos užauginti maistui."

Naujame penkmečio plane neįieškoma naujų sėjamų žemių Sibire, kurias taip plačiai ir nesėkmingai planavo ir vykdė Čerčiovai. Brežnevus sakė: "Mes neturime nenaudojamų žemdirbystei plotų, kuriuos būtų galima kultivuoti, todėl kiekvienas dirbamas žemės hektaras turi duoti geresnį derlių kiekvienais metais."

Kiek kartų per tą pusimtį raudonų metų buvo žadėtas rojus gyvenimams sovietiskam vergui? Juk jau 1962-67 m. penkmetyje turėjo būti pralenkto J. A. V-bės žemės ūkyje ir technikoje. Deja, kur tik užėina raudonas maras, trūksta gero maisto ir aprangos, bet niekad netrūksta pažadų rytojui. Kai atimama iš darbininko nauda, tai tuo pačiu atimamas noras dirbti.

R. Jūsnius

deni, o laivai plaukė toliau. Mūsų bombonešiai pasuko Rabaui link. Mes juos kiek palydėjome ir grįžome prie Gvadalkanalos salos.

Čia man teko susikauti su vienu patyrusiu amerikiečių lakūnu. Man pavyko lėktuvą numušti, o lakūnas išsoko su paraištu. Prieš tai jis puolė net tris mūsų naikintojus. Netrukus numušiau amerikiečių smingamąjį bombonešį SBD. Jis buvo mano 60-sis laimikis. (B. d.)

LIETUVA TOL NENUGALETA, KOL DĖL JOS KOVOJAME. TAUTOS FONDAS LAUKIA TAVO, LIETUVI, AUKOS ŠIAI KOVAI!

Prakasa žemę Vasario 16 gimnazijos bendrabučių statybai. Iš kairės: prel. dr. J. Aviža, gimnazijos dir. V. Natkevičius, VLB atstovas J. Lukošius, vajuos vedėjas kun. A. Bernatoniš

Ko reikia mokytojui – vadovo ar žurnalo?

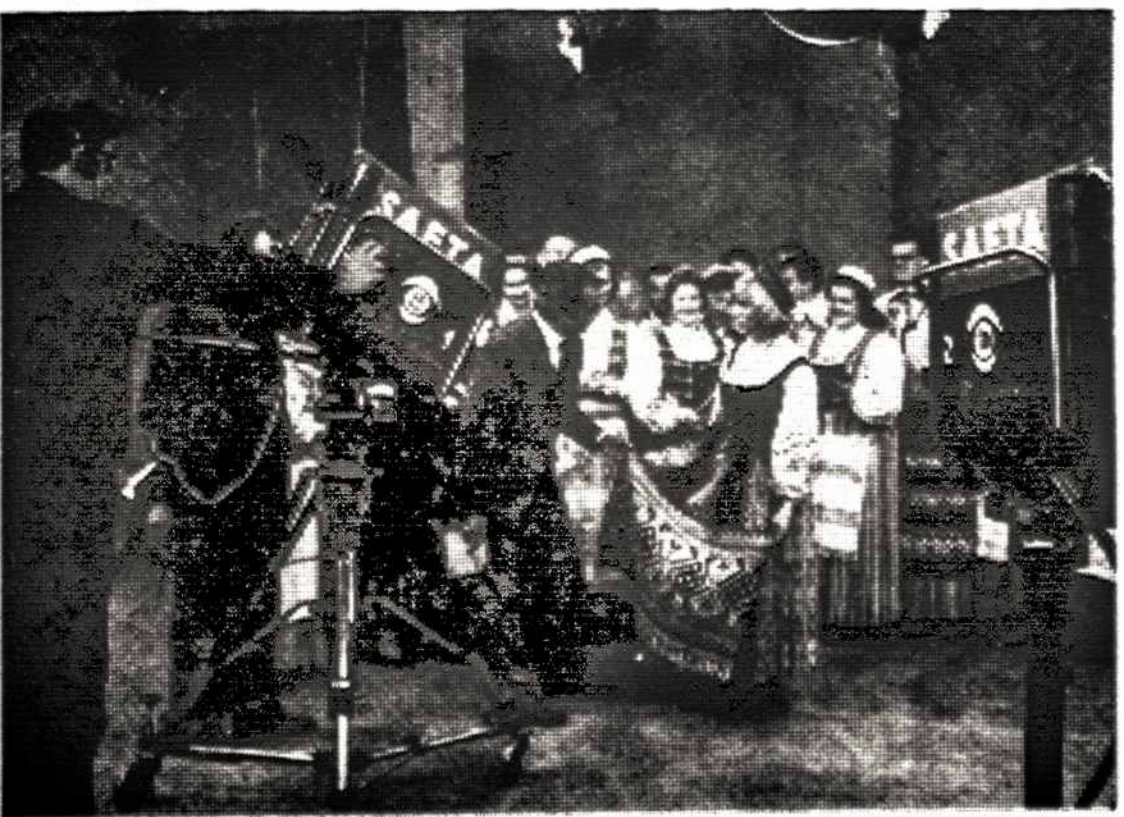
„Švietimo Gaires“ — lietuviškojo ugdymo žurnalą pasitinkant
K. MILERIS

Prieš trejetą metų JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba pradėjo leisti Čikagoje rotatorium spausdinamą laikraštį, skirtą lituanistinių mokyklų mokytojams. Tas laikraštis už menkų atlyginimą ar visai nemokamai buvo siuntinėjamas ir į kitų kraštų lituanistinių mokyklų centrus. Jų pakankama egzempliorių skaičių gaudavome ir mes, Kanados lietuvių mokyklos. Visada būdavo prašomi kę naujų laikraščių parašyti. Tačiau, be pačių švietimo vadovų, niekas čia savo rašinius laikraščio neparemė. Bet tai JAV švietimo tarybos nenuostabi, ir jau su 5-tuoju „Švietimo Gairių“ numeriu laikraštis buvo padarytas pedagoginių žurnalo ir duotas jam numeris 1. Turime jau ir antrąjo numerį, pasirodžiusį pavasarį, prieš mokslo metų užbaigą. Žurnalas išeis du kartus į metus. Redaktorių kolektyvas gana gausus — iš viso 6. Jų visų vardai iš bendrosios spaudos gerai žinomi. Žurnalas su senąja antrašė, panašus į daugelį kitų profesinių žurnalių. Jis gražus paimti ir rankas, geria popierius, švarus „Immaculata Press spaustuvės darbas“, o klaidų įšiekoti tokiam žurnale niekas nedrįs. Jei pirmajame numery randame straipsnių ir pašaliečių, tai jau antro numerio dauguma užpildyta pačių redaktorių. O čia yra gana vertingos medžiagos lituanistinės mokyklos mokytojų ir kiekvienam besidominčiam lituanistinui auklėjimu. Čia rašo apie švietimo ir Seimos metus pats JAV švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas, vyr. redaktorius P. Maldeikis — apie lietuvių jaunimą ir auklėjimo revoliuciją. Randami vardai kalbininko L. Dambriūno, dr. I. Ašoklio, S. Vaišvilienės ir kt. A. Rinkūnas rašo vėl apie besivystančią mokyklos sistemą, savo straipsnį pavadinęs „Ugdymo kėlėse“. Kaip PLB švietimo tarybos pirmininkas, jis dar duoda informacinį rašinį apie švietimo ir Seimos metų balansą.

Pasiekia mažą skaičių
Žurnalas turi 96 puslapius ir 16 straipsnių. Visa medžiaga — apie mokyklas ir auklėjimą, kaip pedagoginiam žurnalui ir dera. Redaktoriai pasisako, kad žurnalas skiriamas ne vien tik mokytojams, bet ir tėvams bei visiems, kurie suinteresuoti priaugančia karta. Iš praktikos mes žinome, kad žmonės nelabai paima į rankas profesinį žurnalą, jei jis tai profesijai nepriklauso. Čia jau nebus taip lengva rasti iš kitur skaitytojų ar prenumeratorių. Daug straipsnių, kurie yra šitam žurnale, ypač pirmame numery, yra bendro informacinio pobūdžio ir tai būtų įdomu betkam pasiskaityti. Juos skaitytų daugumas rade mūsų savitarsiuose, bet profesiniame žurnale jie pasitarnauja tik mažam skaičiui asmenų. Mokytojas, dirbęs lituanistinėje mokykloje, daugiau ar mažiau

pereis per tą visą medžiagą. Senesnės kartos mokytojas įšiekos čia ko nors naujo. Jaunąjį mokytoją tai mažiau domins, nes čia kažko naujo jis nesitiks, matydamas, kad rašo beveik visi senosios kartos atstovai. O vis dėlto žurnalą beskaitydamas rasi čia daug žinių, daug praktiško pasimokymo. Pvz. J. Plačas duoda naudingų nurodymų, kaip mokyti vaikus lietuvių gramatikos. Teoriją jis reikalauja suvesti su praktika, imant pavyzdžiams sakinius iš lietuviškos aplinkos. Deja, pats neduoda nė vieno pavyzdinio sakinio. L. Dambriūnas pataria, mokant vaikus lietuvių sintaksės, palyginti jų su anglų kalbos sintakse, kur jos abiejose kalbose esančios labai panašios. P. Turūta duoda mokytojams metodinių nurodymų, mokant vaikus lietuviškai dainuoti. St. Petersonienė aprašo Alvedo vaikų teatrą ir kvičia kitų vietovių teatro pasisakyti vaikų teatro temomis. Literatūros vadovėlių autorius J. Masilionis ir istorijos vadovėlio autorius dr. Z. Ašoklis rašo apie tu dėstomų dalykų reikšmę tautiniam auklėjimui.

Ko laukia mokytojas?
Bevantant šitoki žurnalą, susidaro įspūdis, kad tai kažkokia prabanga. Atrodo, kad mūsų tremties lituanistinės mokyklos yra labai tobulos ir labai gerai stovi. Jei ko ir trūksta, tai mokytojų truputį metodinio pasibūtinimo ir susipažinimo su laiko dvasia. Viskas gražu, kaip J. Juknevičienės iš Čikagos atsiųstose filmuose. Gal yra ir daugiau Amerikoje tokių pavyzdžių lituanistinio auklėjimo institucijai, tačiau dauguma Amerikos, Kanados ir, neabejojau, kitų kraštų lituanistinės mokyklos yra vargo mokyklos. Čia trūksta visko, o dabar pradeda trūkti ir pačių mokytojų. I mokyklas prašomi ateina dirbti žmonės visiškai be pedagoginio pasiruošimo. Tokių skaičius mūsų mokyklose vis pradeda didėti. Jiems pirmoje vietoje reikia ne pedagoginio žurnalo, bet mokytojo vadovo, kur jis galėtų rasti visą mokyklos darbą jam paruoštą ir suplanuotą. Savaitė je tik trijų valandų dėstytojai yra reikalinga pagalba. Reikia duoti jam ką nors paruošto. Jei pvz. sekantį šeštadienį septintame skyriuje jis turės kalbėti apie Lietuvos klimata, tai, sėkmingam darbui, jis turi turėti išsirus iš knygų medžiagą apie Lietuvos klimata ir susidarys metodinį planą. O imonė je dirbančiam žmogui sunku savitaisiais tam tiek skirti laiko. Kažkada vienam mokytojų suvažiavime apie tokį mokytojo vadovą kalbėjo ir dabartinis PLB švietimo tarybos pirm. Ant. Rinkūnas. Žurnalas švietimo tarybai atsiels nemažai lėšų, bet dauguma mokytojų pirmiausiai norėtų nusipirkti mokytojo vadovą ir tik paskui užsiprenumeruoti „Švietimo Gaires“. Tokia, atrodo, mokytojų nuotaika.

Urugvajaus sostinės Montevideo lietuvių choras, vadovaujamas Vyt. Dorelio, pasirodo televizijoje. Pranešėjos susidomėjo ypač spalvingais vienos choristės tautiniais drabužiais

Viešnagė pas Urugvajaus lietuvius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)
Nyku pamaldose

Kun. Giedrys atnašo šv. Mišias ir atrodė, kad gripas jį tebelaukė. Dalyvių suskaičiavus dvidešimt penkis. Man net graudu pasidare prisiminus lietuvių bažnyčias Toronte, kurios viena netoli kitos, kur atnašaujamos kelerios Mišios ir visose pilna žmonių. Choras giedojų vadovaujamas labai darbštaus chorvedžio Vyt. Dorelio, su kuriuo buvau supažindinta tuoj po Mišių. Šis choras atšventė penkiolikos metų gyvavimo sukaktį. Pasak dirigento, einasi gerai, tačiau giesmininkai sensta, o naujų jėgų neatsiranda. Ateina šypnodamas kun. Giedrys. Aš jį priremiu prie sienos stacių klaušimui:

— Pasakykite tikrai, kiek gi parapijiečių lankosi bažnyčioje? — Jo giedras veidas aptemo, surimtėjo. Ešą, pusė parapijiečių gripu serga...

— Bet tiesą pasakius, tikintųjų bažnyčių tesilanko tikrai 1%! — paaiškino jis.

Išvados liūdnos ir aiškios. I JAV ir Kanadą suplakė veik visi su išsilavinimu, tuo tarpu i P. Amerikos valstybes imigruo darbininkai, t. y. žmonės, su mažomis išimtimis, be išsilavinimo. Dauguma jų sudaro senosios kartos imigrantai; „dypukū“ atvyko labai mažai. Taip kad mokyti žmones kitai ir su prada savo, kaip krikščionių, pareigas. JAV, Kanadoje sekmdieniais Mišių metu bažnyčios pilnos žmonių, o tenai tuščios. Brazilijoje bažnyčios atdaros šokiadieniais. Kada tik užėisi, rasi nemažai žmonių — užėina vietiniai kad ir trumpam susikaupimui. Lietuvių bažnyčia ir koplyčia nykia tuščia.

Kultūros draugija
Susipažinti teko su jaunu vyru Romu Mačanku bei jo broliu. Tai Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos pirmininkas. Si draugija atšventė 40 metų sukaktį, turi apie 150 narių ir nuosavas patalpas. Jos dabartinė valdyba sudaro daugiausia jauni žmonės. Iš šios draugijos kūrėjų teliko du: M. Svečiulis ir A. Kaušinis.

Savo spaudos Urugvajaus lietuviai neturi (nebet komunistai, tačiau neteko sužinoti). Leidžiamas savaitinis rotatorium spausdinamas Urugvajaus Lietuvių informacinis biuletenis „Zinios“.

Siek tiek šventoriuje pašnekę nuėjome namo pietų. Netrukus atvažiavo kun. Giedrys su p. Baltraišiumu ar Jarašiumu? Automobilįje laukė dar viena ponis, tai ir išvažiavome pasivažuoti. Diena buvo saulėta, nors šalta. Nuvažiavome į gražiąją „Atlantida“, gėrėjomės banguojančiu Atlanto vandenynu, smiltingis. Papildimyje nesimatė nė vieno žmogaus, išskyrus vieną kitą žuvažioją. Beje, čia šviežia žuvis, net spurdančią, pardavinėja gatvėse.

Nuostabi statula

Didžiulės jūros bangos, švarutėlis smėlis. Dviejų kelių gatvė ir jos viduryje vejelės-gėlynai, kur-nekur puikios statulos ir gražūs, stilingi namai. Tai turčija rezidencijos. Privažiavime milžinišką, apvalų pastatą. Tai Montevideo garsus „casino“, kur turtingieji ir turistai ateina palūsti ir prasiūsti. Pasakoją p. Jarašius, kad viena milijonierė per naktį pralošusi visus savo turčius ir čia pat nusizūdžiusi. Išlipome, apėjome aplinkui. Išvydau neregėto grožio statulą. Baltą baltutėlaičio marmuro, melancholiškai rymanti ant tokio pat baltumo suolo atramos — moteris. Kokios gražios linijos, klasiško grožio veido bruožai ir galva, už kurios matėsi jūra... Žiūrėjau ir žiūrėjau į ją. Kaip Napoleonas Lietuvoje susižavėjęs Sv. Onos bažnytelė norėjo į ją savo delse nusiviežti tėvynėn, taip ir aš šia statulą... Mano palydovai juokėsi iš manęs, ypač p. Jarašius. Ešą toji statula ne be reikalo čia pastatyta — jinai apverkti praloštuosius pinigų.

Konsulate

Netoliese gyvena Lietuvos konsulas p. Grišonas. Užėjom, bet neradom namie. Neradom taip pat ir žurnalisto K. Čibiro. Sis įžymus asmuo, dirbęs konsulate kaip spaudos attache, daug rašo ispanų dienraščiuose. Yra atspausdinęs virš 200 Lietuvos laisvės bylą ginančių straipsnių „Verax“ slapyvardžiu. K. Čibiras yra išleides knygu: pažymėtina ypač „Lituania entre fuego cruzado“ net 477 psl. Šią knygą man dovanojo dar a. konsulas A. Polišaitis. Apgailėstavau, kad negalėjom pamatyti šios knygos autoriaus, o sekantį rytą ruošiausi Argentinon.

Kanadoj šilčiau

Dar tą patį vakarą užėjova pas „Ažuolyno“ vadovą susipažinti su jo tėveliais bei teta, kuri yra garsi audėja ir tautinių šokių mokytoja. Deja, visi trys

REGINA KUTKA

sirgo ir gulėjo. Vėliau p. Stanevičienė tiek pablogėjo, kad teko vežti ligoninėn. Beje, ir mano šeimininkė p. Svečiulienė šiandien atrodė išbalusi, skundėsi nugaros skausmais ir dėlto nė į bažnyčią nėjo. Namuose teradome sūnų Alfredą su „Ažuolyno“ akordeonistu. Abu šnekučiavosi ir šildėsi prie primuso, kuris stovėjo ant stalo. Ak, tas Urugvajaus šaltis! Urugvajiečiai, atrodo, pripratę prie to šalčio; sako — tikrai 3 ar 5 laipsniai Celsijaus. Bet pas jus šaltiau atrodė nei Kanadoje. Man, Kanados lepinėlei, pripratusiai prie centrinio namų apšildymo, autobuse ir mašinos šilta, o čia visur šalta. Tai niekam nepatariu važiuoti P. Amerikon birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Primuso šilima

Stanevičių namuose manė dėmesį pirmiausiai atkreipė tas primusas ant stalo. Nejaugi ir jis kiek šildo? Gražus savo lietuviškumu paveikslas ant sienos: tai bernelio ir mergelės, vilkinčias tautiniais drabužiais, siluetai saulėlydyje. Pasirodo, Alfredas meno mėgėjas besas. Man prašant, parodė dar porą neužbaigtų savo darbų. Labai vykes, mano manymu, buvo moteris, beimanti šieno glėbį, ir grafiškos darbas — dviejų zanavykų biustai.

Vaikinas mums atnešė po „kokteilį“. Kiek pabuvę, užėjova už kampo restoraną pasitrinti. Tenai radome besedindčius du „jaunuolius“, kurie mūsų sutiko plačiu maloniu šypsniu. Vienas jų buvo Antanėlis, kitas — Petrelis ar Juozelis. Prisėdome prie jų, tokių meilių ir nuosirdžių. Jiedu jau bus besitartinę prie šešiasdešimto savo amžiaus metelių. Smagiai šnekėjomės. Antanėlis su Petreliu staciai tryško iš džiaugsmo. Kun. Giedrys pristatė mane kaip „paleję iš Kanados“. Bandžiau aiškintis, bet kas gi klausė?

— Džieveli, dūkė iš mano krašto! — džiugavo Antanėlis man prabilus. Norėjau pasakyti, kad nesu dūkė, bet irgi negirdėjo...

„Pasildyti“ ir taip „nešaltai“ nuotaiškai užsisakė šiltos arbatos, ją begeriant, ateina Stanevičius su akordeonistu. Jis, lyg priekaištaudamas, taria:

— Aha, atėjote arbatos išgerti, lyg aš arbatos išvirti nemoku, — prisitraukė stalą su kėdėmis ir prisėdė šalia mūsų.

Šaltis ir dainos

Jaunuoliai pakvietė užvažiuoti į jų, berods, vienintelį kalną tose lygumose Cerro. Kun. Giedrys atidžiai apžiūrino „naują“ akordeonisto automobilį ir rado, kad šonuose bei užpakalyje nebuvo languose stiklo. Išėdome. Kun. Giedrys uždainavo, o prie jo prisidėjo ir abu jaunuoliai. Šaltis neišpasakytas, o dar ir vėjas pro išdažuotus langus pučia. O jie sau traukia dainas, kiek tik gali. Vaizdas iš Cerro kalno naktį gražus, tik gražiausiose vietose įsitaikė ne kazino, restoranai, bet „frigorifikai“, t. y. skerdyklos. Išliko autobuso įstaigos valytojo klausimas. Kodėl lietuviai pasirinko iš tikro šią vietovę? O gi, pasirodo, ne vietos gražumas traukia vargšus imigrantus, bet darbas skerdyklose. Ir čia jų daugumas pasiliko iki šiolie. Beveik iš visur matoma lietuvių bažnytelė. Čia ir kultūros namai. Žodžiu, visur sutinku lietuvių. Jie be galo malonūs, anot mamos, „nors ir prie žaizdos dėk“. Gatvės šioje apylinkėje pavadintos valstybių ir miestų vardais. Lietuvių bažnytelė stovi Belgijos ir Portugalijos gatvių sankryžoje. Pagrindinė gatvė vadinasi Graikija, manųjų šeiminių — Turkija. Yra ir Lituanija gatvė, pro kurią būtinai norėjau pravažiuoti. Mano palydovai apgailestavai, kad manęs jau čia nebus, kai už poros savaitių bus didelis išskilms ir viena aikštelė beveik prie miesto centro bus pa-

Argentinos lietuvių jaunimo atsilankymo proga Montevideo, Urugvajuje, lietuvių parapijos salėje. Iš dešinės: kun. L. Zaremba, SJ, Lietuvos konsulas A. Grišonas, p. Grišonienė, K. Čibiras, p. Gražinienė ir kt.

vadinta „Plaza de la Republica de la Lituania“ vardu.

Argentinos link

Grįžome namo dainuodami. Taip pasibaigė mano antroji diena Urugvajuje. Pirmadienio rytą, įėjusio profesoriaus lydimi, žygiavome pėsti apie 15 min., nes kelios autobusų linijos streikavo. Buvo gaila tų gražių medžių, kurie puošė gatves. Dabar streikininkų negalėtinai pakirsti gulėjo užblokuodami jas.

Išėdau į autobusą, kuris smagiai lėkė puikiu plentu. Teko važiuoti beveik dvi valandas. Abi kelio pusės ištisomis myliomis buvo apšadintos kresnom neaugštom palmėm, eukaliptais, po kelių mylių vėl kokias kitais medžiais, vėl palmėm ir t. t. Vaziuoti buvo smagu tokiu gražiu keliu. Gamta savo lygumomis priminė Saskačevano provinciją Kanadoj. Kraštas mažai apgyventas, ramu, kur-ne-kur, ūkininko sodyba.

Per upę

Privažiavome sieną. Išsikeičiau savo gražiuosius urugvajietiškus pinigus į netokius patrauklius argentinietiškus banknotus. Išėdome į „Aliscafo“ laivelį ir per plačiąją La Platos upę plaukėm Argentinos link. Jei nežinotum žmogus, kad La Plata upė laikoma penktąja savo didumu pasaulyje, tai tikrai būtų galima įsivaizduoti, jog plauki ne upe, bet jūra. Saulėj žėrint upę paviršiumi, imi suprasti ir La Platos vardo reikšmę: sidabras spindi jos vandenų spalvoje. Nematytoji Baltija, ar tavo vandenys turi ką bendro su šita sidabrine spalva?

Laivelyje susipažinau su dviem turtingom brazilietim, kurios nam buvo labai paslaugios. Muitinėje gaunu įspaudą su teise pasilikti Argentinijoje net tris mėnesius. Važiuojam autobusą. Rodos toks gražus ir didelis S. Paulo miestas, bet daug gražesnis Buenos Aires! Kokia čia pastatų simetrija, kokios gražios ir plačios gatvės, o publika tikrai elegantiška. Matydama šunią minia, pradėjau rūpintis ir savo išvaizda.

Argentinoj

Mano kelionė Argentinon nebuvo sėkminga. Apstojau šelmoje, kurios galva smarkiai susirgo ir todėl visi buvo susirūpinę. Jų automobilis nuolat gedo ir teko daug laiko bereikalingai sugaišti. Savo kolegas jau neradau — buvo mirę... Atmosfera pasidarė sunki.

Brazilietės gintarai

Su tom brazilietėm teko pietauti keliuose restoranuose. Valgiai skanūs, patrauklūs ir kur tik įėjai visur girdėti ta svaigytą tango muziką, kuri lyg tyčia didino mano skausmą... Viena tų braziliečių dėvėjo puikius gintarinius karoličius. Aš nustebau, nes ten gintaras retas papuošalas, juoba, kad ji buvo svetimtaute.

Tai mano vyro dovana. Aš jokių kitų papuošalų nemėgstu ir nenešioju, išskyrus sidabrą ir gintarą, — aiškino ji. Tas gintaras mudvi dar labiau suartino. Susitikome dar S. Paulyje ir tebesusirašinėjame.

Ne dėlto, kad bučiau moteris, bet dėlto, kad Kanadoje vyrai rengiasi neskoningai, nerūpestingai, todėl ir krito į akis elegantiški argentiniečiai. Jie atrodė švarūs, gražiai nusiskutę ir apsikirpe, vilkėjo geros kokybės eilutėmis ir megztiniais bei lietais palciais. Per tas kelias dienas nemačiau nė vieno apšepusio žmogaus tad ir užklausiau jaunąjį Deveikį, kur gi randasi jų plaukuočiai?

Kad mes jų ir neturime. Jei policija pagauna toki tipą, tuoj pat nukerpa plaukus, — paaiškino jisai.

Kelionė įkantu tiesiai S. Paulin perbrangi, tad grįžti teks per Urugvajų autobusais. Tad todėl dar nepabuvojau kelias dienas? Be to, ir šeiminkai ir ir visi kiti prašė ilgėliau pasilikti. (Bus daugiau)

Trys Europos lietuviai diskutuoja grafikos parodoj V. Vokietioj studijj savaitės metu. Iš kairės: kun. dr. prof. J. Jūraitis, J. Lingys, dail. A. Krivickas

Krepšinio mokykla – vienintelė Kanadoje

PRANYS ALSENAS

Po dvidešimties metų veiklos Toronto Lietuvių Sporto Klubas „Vytiš“ žvelgia į ateitį su pasiryžimu ir sportiniu entuziazmu. Bedirbant toje srityje, teko kluobui vis iš naujo kaupti vadovų skaičių ir, žinoma, jų ryžtą, nuolat įšiekoti rėmėjų pagalbos, kad išliktų sportuojantis jaunimas savųjų tarpe. Mūsiškiams jaunimui nebuvo galima duoti nei visiškai tinkamų sportavimui sąlygų, nei viliojti jų kitokiais atpildais, tačiau netrūko vadovų pasišventimo ir sportuojančių entuziazmo. Vytiečiai pasiekė daug neeilinių laimėjimų. Net keturi vytiečiai yra iškovoję Kanados meistrystę stalo tenise ir šachmatuose ir visam kraštui atstovavę tarpvalstybiniuose susitikimuose.

Ne vien laimėjimai sporto aikštėse buvo „Vyčio“ uždavinys. Buvo siekta suburti kiek galint daugiaau jaunimo ir įgalinti jį bendrauti lietuviškoje nuotaiškoje. Kasdieninėje kovoje už klubo būvį, neturint institucinio užnugario, nebuvo laiko įšiekoti poilsio. Tai parodė eiles vadovų darbas nuo pat klubo įsisteigimo pradžios. Pagarba ir padėka jiems! Senųjų vadovų eilės neišvengiamai retėja, bet šalia patyrusių veteranų darbuotojų klube, jau išaugo ir būrys jaunu vadovų, tinkamų perimantių ir tęsiančių „Vyčio“ veiklą.

Tikrai nebūtų sėkminga Vyčio veikla, jei nebūtų nuosirdžių rėmėjų. Vytis dėkingas Lietuvių B-nėi, kredito kooperatyvams, Sv. Jono Kr. parapijai bei jos klebonui kun. P. Azubaliui ir visiems Vytį rėmusiems.

Krepšinio mokykla — stovykla

Tokia mokykla buvo įsteigta prieš trejus metus ir pavadinta Lietuvių Sporto Klubo „Vytiš“ krepšinio stovykla arba mokykla. Tai išradimas naujųjų lietuvių kanadiečių, kurie atvyko į šį kraštą maždaug prieš 22 metus.

Prieš keletą metų lietuviai pasiuntė tam tikrą skaičių iškilų žaidėjų į „Bob Cousy“ krepšinio stovyklą JAV-se. Tačiau tai buvo perdaug brangus žygis. Tada „Vytiš“ nusistatė įsteigti savo treniruotės mokyklą Kanadoje. Jie atsikvietė JAV lietuvių instruktorius, kuris labai gerai kalbėjosi kaip žaidėjas ir treneris, būtent Praną Čekauską iš Detroito. Jis studijuoja Wayne State University ir šiais metais gaus kūno kultūros magistro laipsnį. Jis labai patyręs tokių stovyklų procedūroj, nes turi tokią savo stovyklą Detroito. Jis taip pat yra sporto instruktorius Detroito Austin gimnazijoje.

Po poros sėkmingų metų šios „Vyčio“ stovyklos garsas pasiekė Ontario Leadership Athletic Camp vadovybės ausis. Ji atsiuntė savo atstovų delegaciją pasižiūrėti. Jie buvo sužavėti lietuvių darbu bei sportine veikla ir davė savo paramą. Treneriai ir mokytojai pasivile šią mokyklą padaryti atvirą visam Kanados sportuojančiam jaunimui, juoba, kad lietuvių neužteko.

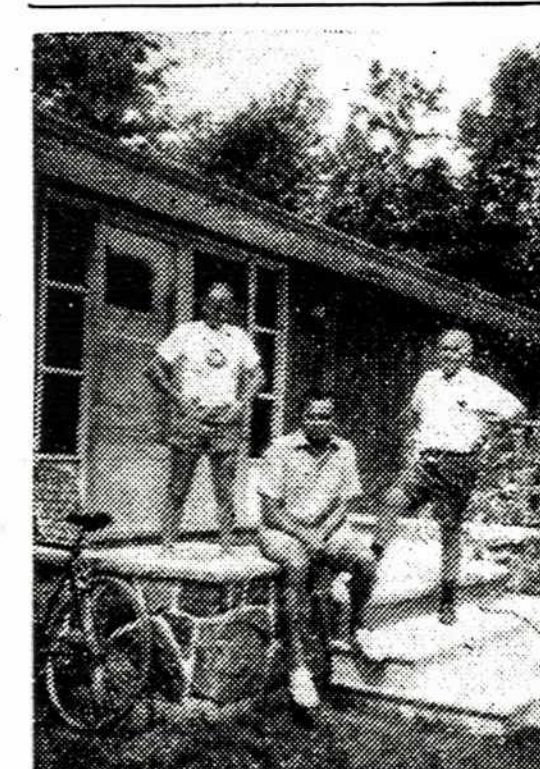
Ši krepšinio stovykla — mokykla yra vienintelė visoje Kanadoje. Vieta, žemė ir patalpos gautos iš mūsiškės Sv. Jono Kr. parapijos. (Gerojo Ganytojo stovyklavietė). Tenai esama dviejų patogių pastatų sportininkams, kuriuose telpa apie 120 asmenų, vadovybės rezidencija, virtuvė, valgykla, salė ir didelė asfaltuota sporto aikštė, kuri naktimis apšvičiama. Planuojama įrengti ir dar viena tokia asfaltuota sporto aikštė.

Smulkesnės informacijos

Šią vasarą per penkias savaites praėjo per šią krepšinio mokyklą arti 200 lietuvių ir nelietuvių. Prie jos sėkmingumo daug prisidėjo mokyklos pradininkas M. Duliūnas, treneris Pr. Čekauskas, laivyno ats. kpt. A. Klimas, studentas V. Jurėnas ir A. Duliūnas, J. Sadonis ir kt. Stovyklos komiteta sudaro: J. Balsys — spaudai, J. Nacevičius — lėšoms, M. Duliūnas — administracijai. „Vyčio“ klubo valdybą sudaro: pirm. A. Supronas, išd. J. Uogintas, sporto vadovas Vyt. Staškevičius.

Mokyklos minusai ir pliusai

Dėmesį į šią stovyklą atkreipė didelis skaičius asmenų, mokyklą, parašydami daug padarinių laišku. Atsiliepė keletas gimnazijų. Švietimo ministerija laikui nuo mokinio leidžia savo lėšomis. Stovyklą lanko dažni svečiai iš arti ir toli. Tai, žinoma, priskirtina prie stovyklos pliusų. Esama ir minusų. Svarbiausias iš jų — stokojama stovyklos lietuviškojo jaunimo. Jį žymiai prašoka kitataučiai. Antra vertus, šios mokyklos su-

„Vyčio“ krepšinių stovyklą stebint

organizavimu keliamas Lietuvos ir lietuvių vardas tarp svetimtaučių. Šiuo metu išleisti automobiliams ženklukai — stiližuotas Vytis su atžymėjimu 30-ties metų nuo europinės Lietuvos meistrystės.

I stovyklą — mokyklą iš vasarinių vakarais žmonės susirenka ir praleidžia laiką, stebėdami sportinius filmus.

1951 m. vytiečiai pradėjo organizuoti S. Amerikos lietuvių žaidynes ir sportinį judėjimą. „Vytiš“ vėliau laimėjo penktąsias S. Amerikos žaidynes ir diplomatus šefo S. Lazoracio tarp.

Čia pat pažymėtini buvę „Vyčio“ pirmininkai: A. Kernius, K. Sapokinas, K. Lukošius, Pr. Berneckas, S. Kasperavičiūtė, Pr. Gvildys, J. Balsys ir A. Supronas. Vytiečiai—Kanos meistreriai: P. Vaitonis, Pr. Gvildys, S. Kasperavičiūtė, E. Sabaliauskaitė ir V. Nešukaitytė. Vyčio garbės nariai: J. Strazdas, A. Skrebūnas, L. Kirkilis, Pr. Gvildys, M. Duliūnas, kun. P. Azubalis, H. Stepaitis, J. Nacevičius.

Sėkmės „Vyčiui“, pradėjusiam trečiąjį dešimtmetį!

PAVERGTI LIETUVIAI

DZIAUGIASI GIRDEDAI

LAISVA ŽODI PER TAUTOS

FONDO L E S O M I S I S L A I K O -

M A R A D I J O P R O G R A M A S .

TAUTOS F O N D A S L A U K I A

T A V O A U K O S T A M D A R B U I .

RYAN & ODETTE

LAI DOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •

• ROPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette

Morley D. Hagle

Directors

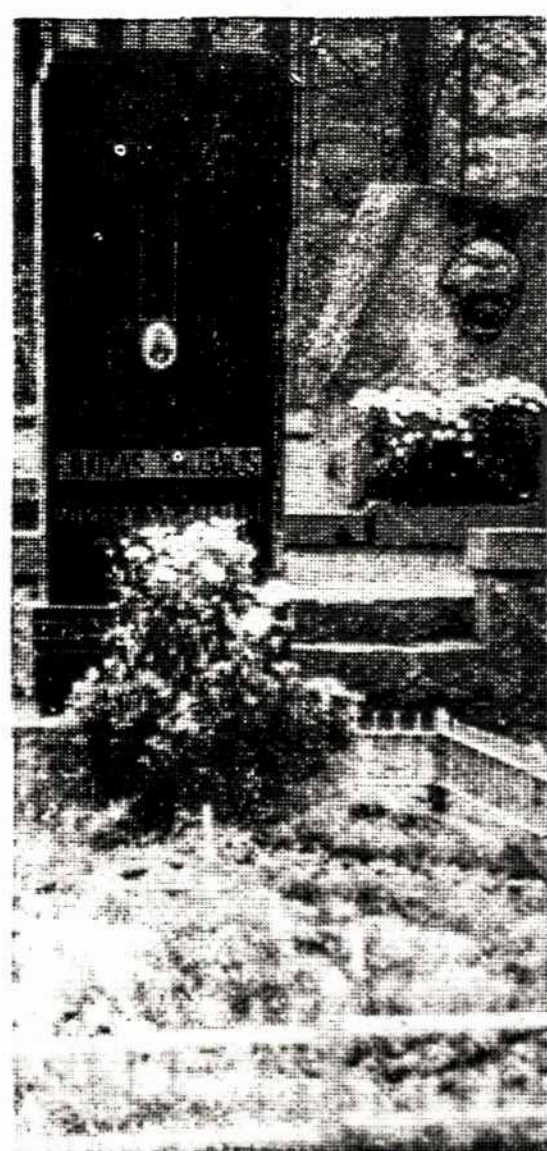
PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KEISTAS KVIETIMAS

"Gimtasis Kraštas" rugpjūčio 20 d. laidoje paskelbė rektorius prof. dr. J. Kubilius pranešimą "Kviečia Vilniaus universitetą", išdėstantį studijų sąlygas užsienio lietuviams. Jiems leidžiama studijuoti matematiką, fiziką, chemiją, biologiją, geografiją, mediciną, lietuvių kalbą ir literatūrą, rusų kalbą ir literatūrą, romėnų ir germanų filologiją, bibliotekinystę ir bibliografiją, žurnalistiką, istoriją, ekonomiką, teisę ir psichologiją. Pagrindinė sąlyga: "I universitetą priimami asmenys iki 35 metų amžiaus, turintieji pilno vidurinio išsilavinimo diplomą, ir aspirantūrą — iki 40 metų ir moksliniam stažavimuisi — bet kurio amžiaus, baigę aukštąją mokyklą..." Studijuoti galima pilną kursą ar tik jo dalį vienerių metų laikotarpyje. Kandidatai rektoriumi prof. dr. J. Kubiliui turi atsiųsti išsilavinimo dokumentą, sveikatos pažymėjimą, autobiografiją, šešias fotografijas, du egzempliorius Sovietų Sąjungos ambasadoje gaunamos anketos ir "pažangų užsienio lietuvių organizacijų, laikraščių redakcijų ar atskirų visuomeninių veikėjų rekomendaciją". Paskutinieji du punktai iš anksto palaidoja studijų viltis. Kreipimasis į Sovietų Sąjungos ambasadą būtų oficialus Lietuvos okupacijos pripažinimas. Dar juokingesnis yra reikalavimas gauti išsivys lietuvių komunistų rekomendaciją, lyg kad jie būtų didžiausi lietuviybės išlaikymo autoritetai. Faktas lieka faktas, kad jie yra silpniausioji lietuvių bendrasis išsivys, praradusi savo jaunimą. Prof. dr. J. Kubiliui, be abejonės, turėtų būti aišku, kad save gerbiantis lietuvis jaunolis ir tas lietuvių požūrių atžangas organizacijos, laikraščius ir veikėjus nesutiks kreiptis, o savo lietuviško jaunimo jie nebetrūki. Taigi, ši sąlyga kvietima studijuoti Vilniuje padaro tuščią propagandinių mottom. Be reikalo yra žadamas nemokami visais išlaidomis ir stipendijos, pačiam studentui paliekant tik kelionės išlaidas. Dėmesio verta ir baigiamasis prof. dr. J. Kubilius pranešimo dalis: "Besimokantieji universitete užsienio lietuvių privalo vykdyti mokymosi programą bei universiteto rektorato patvirtintus studentų disciplinos reikalavimus, tarybinius įstatymus, be to, gerbti Lietuvos TSR papročius bei tradicijas."

FOTOGRAFO SKUNDAS

Liepos 10 d. "Tiesa" paskelbė Vilniaus fotoateljė nr. 4 dirbančio fotografo I. Socheno liudijimą, atskleidžiantį fotografų vargus. Nors lietuvių garsėja meninėmis nuotraukomis net užsienio parodose, būtinai fotografija taip atsiliks, kad ją geriausia atveju tegalima priskirti XX simtmecio pradžiai. Viena vilniečių šeima, sukvietusi gimnaziškai, nerado tokios fotoateljės, kurioje būtų galima padaryti bendrą nuotrauką. I. Sochenas konstatuoja: "Fotografu as dirbu jau 35 metus, vien šioje atelėje — jau 20 metų. Žinau gerai visų atelės sąlygas. Daugumoje jų tikrai neįmanoma fotografuoti stambesnes grupes. Neturi atitinkamų patalpų, neturi atitinkamos optikos. Mės tiesiog jau įpratome ir nebeįkykštame, kai klientai mūsų technika vadina "prieštvanine", nes iš tikrųjų jiniai jau labai pasenusi ir visais atžvilgiais atsiliks. Ne kiekvienoje atelėje galima fotografuoti vaiką, nes tas gimimo dienos proga papuostas vaikutis neiškenčia nejudėdamas, kol

A. a. muziko Juozo Naujalio kapas ir pominklas Petraišūnų kapinėse. Vėlonis gimė 1869 m., mirė 1934 m. ir buvo palaidotas Kaune. Panaikinus centrinę kapines, vėlonės ir jo žmonos Monikos palaikai buvo iškelti į Petraišūnus

mes, atidengę objektyvą, skaituojame sekundes..." Tokių akmenų amžiaus fotoateljė vyriausias tvarkytojas Vilniuje yra nieko apie fotografiją neįmanantis "Paslaugos" kombinato direktorius Georgijus Tovstoluzskis, nenorintis grįžti į dabartinius laikus, atmetantis grįžimą skatinančius fotografų pasiūlymus. Atelėje fotografai tik fotografuoja ir ryškina filmus, o nuotraukas gamina centralizuota laboratorija. I. Sochenas nėra patenkintas tokia tvarka: "Gatavos nuotraukos gražinamos mums, mes atiduodame klientams. Tinkamai organizavus darbą, šis principas būtų geras, o dabar, kai darbo drausmė pašalusi, rezultatai nėra džiuginantys. Dažnai žmonės gauna nuotraukas tik atėję kelintą kartą. Ir jos neretai techniškai labai prastos. Prieš kurį laiką aš siūliau įvesti laboratorijoje kokybės kontrolę, bet ir šis pasiūlymas atsimušė į kombinato vadovų abejingumo sieną. Pelnas, pelnas — ir daugiau nieko! O kuo pagrindinis mūsų tikslas (toks pats ir mūsų fotografų noras) — kuo geriau aptarnauti sostinės gyventojus?"

KLAIPĖDOS KAPINĖS

S. Nemunaitis "Literatūros ir Meno" rugpjūčio 1 d. laidoje pasakoja: "Senosios Klaipėdos kapinės nematytos kūrėjos nuo paskutinio karo. Kaupinės paliko ryškių pėdsakų visame mieste. Laikas užgėdė padarytas žaidas: dingę griuvėsiai, išliko nauji namai, skveruose vėl sužydėjo gėlės. Tačiau kapinių sutvarkymu niekas rimtai nesirūpino, nors jos nebuvo uždaromos. Chuliganai sudarė ir subiaurojo daug brangių meniškių antkapių, išlaužė metalines tvoreles. Taip atsitiko todėl, kad kapinės buvo paliktos likimo valiai. Nepakankami jomis rūpinosi dvasiški, kurios žinioje jos buvo. Vėliau kapinės atiteko miesto vykdymajam komitetui, — pasirodė lentelės, draudžiančios ant kapų priminėti saulės vonias, girtuokliauti, lošti kortomis ir sportuoti... Net piniginė bauda buvo numatyta už šiuo priesakų nesilaikymą. Tačiau vaizdas liko toks pat apgailėtinas, nedarantis miestui garbės. Prieš keletą metų, užuot pagaliau sutvarkius senas istorines kapines, kažkam šovė ir galva viena jų pusę sulyginti su žeme. Pasakytą — padaryta. Niekas nepagalvojo apie istorinę — etnografinę kapinių reikšmę ir mirusiųjų atminimo gerbimą, nesuimas-tė, kokia to sumanymo prasmė, psichologinės-moralinės ir kitokios pasekmės. Pateisinantys argumentai? Vargu ar jie gali būti pakankamai svarūs ir etiški. Išlikusi senųjų Klaipėdos kapinių dalis, kur prieš keliolika metų dar buvo laidojama, tebėra nesutvarkyta ir baisiai apiešta. Sunku nespikinti atsakingų už kapinių sutvarkymą ir priežiūrą žmonių apsilieidimui ir abejingumui. Užmirštame paprastą tiesą: apie miesto kultūrą sprendžiama ir iš to, kaip atrodo kapinės. Todėl neatidėliojant reikėtų imtis priemonių."

AVIACIJOS ISTORIJA

Sovietų Sąjungos Oro Laivyno Dienos proga Kauno istorijos muzėjuje atidaryta paroda "Aviacijos istorija Lietuvoje". Jos eksponatai atskleidžia aviacijos pradžią Lietuvoje, pirmuosius skraidymus, lietuviškos konstrukcijos lėktuvus ir jų kūrėjus, Lietuvos lakūnų tarptautinius ryšius, Stepono Dariaus ir Stasio Gireno skrydį per Atlantą. Žymi vieta parodoje skiriama aviacijos sporto klubų veiklai, konstruktorius Broniaus Oskinio sukurtų sklandytuvų modeliams, varžybose lietuvių sklandytuvų iškovotoms trofėjams.

LIETUVIŠKOS SKARELĖS

Kauno "Kaspino" tekstilės-galanterijos fabriko dalininkė D. Jonienė sukūrė lietuvišką skarelę "Rugaišius", "Bočiai", "Gvazdikai", "Vilnelė" pavyzdžius masinei gamybai. Pavyzdžiai bus išstatyti sovietų tekstilės peržiūroje Maskvoje.

"AUKSINĖS KOPOS"

Sovietų Sąjungos tarptautinės ir "A" klasių pramoginių šokių konkursas "Aukštinės kopos" buvo surengtas Palangoje. Tai yra naujas renginys, papildęs jau tradiciniu tapusį kauniečių "Gintarinės poros" konkursą. Gintaro prizą, pagrindinį atžymėjimą, Palangoje išsikovojė kauniečiai Laima Balsevičiūtė ir Petras Janulevičius. II vietą laimėjo leningradietė N. Zubkova ir V. Davidovskis, III vietą — maskviečiai M. B. Belousovi.

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Baltiečių festivalyje Priedainėje, N. J., lietuvių tautinių šokių grupė iš Niujorko, vadovaujama J. Maželio. Nuotr. V. Maželio

DELHI, ONTARIO

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS suvažiavime Toronte dalyvavo ir keletas asmenų iš Delhi. Kun. dr. J. Gutauskas skaitė paskaitą pedagogikos sekcijoje tema "Seimos ir mokyklos vaidmuo lietuvių švietime". Dr. Br. Povilaitis vadovavo gamtos bei tikslųjų mokslų sekcijai ir skaitė paskaitą. Be to, jis pirmininkavo bendriesiems posėdžiams. K.

PADĖKA

Netikėtai patekusi ligoninė susilaukia daug lankytojų liginėje ir namuose. Esu dėkinga už gėles ir įvairias dovanėles.

Mano nuosirdi padėka, kun. dr. J. Gutauskui, Delhi kat. moterų draugijai, p. p. Bartuliams, Jakubickienei, Astrauskams, Bagdonams, Daurkienei, Pranczevičienei, Vitkauskams, Vindašienei, Sukaičiui, Juodžiui, Vaitikiui, Seimai, Savickams, Hamilton, A. Mažeikoms, A. Rudokams, Norvaisams, Račiui, Bikienei, Skudams, J. Vaitikiui Toronte, Lapienienei, Riderienei, Liulimoms Klevelande, B. Shanda, Matelienai, Cvirkomis, Strodoskieni, Samieni, Samui.

Visiems dėkinga — Marija Rudokienė

St. Catharines, Ont.

METINIS SUSIRINKIMAS. KLB St. Catharines apylinkės šaukiamas rugsėjo 27, sekmadi, 75 Rolls Ave.

EDMONTON, ALTA

DR. JUOZO IR BRONĖS PILIPAVIČIŲ SIDABRINĖ SUKAKTIS. — 1945 m. vasarą karas Europoje buvo vos tik pasibaigęs. Liepos 22 d. mažoje Bavarijos bažnyčioje pabėgėliams lietuvių kun. S. Santaras sutuokė savo jaunaisią sesutę Bronę su veterinarijos gydytoju Juozu Pilipavičiumi. Po 25 metų ir už 6000 mylių kitas pabėgėlis lietuvis kun. Izidorius Griagaitis, sveikindamas Bronę ir Juozą Pilipavičius jų sidabrinį vestuvių proga, tarė: "Moterystės sakramentas suteikia kunigas, o dangyje palaimina Dievas. Žiūrėdamas į šią pavyzdinę šeimą, aš žinau, kad vedybos danguje buvo palaimintos labai, labai stipriai."

Gimusi aukštaite, Bronė užaugo Zemaitijoje ir mokytojų seminarijoje baigė Telšiuose. Zemačių gimė ir augęs, Juozas augstąjį mokslą įpusėjo Kauno veterinarijos akademijoje, studijavo Leipco universitete ir veterinarijos studijas užbaigė Hanoverio augstosios veterinarijos mokykloje, gaudamas veterinarijos gydytojo laipsnį.

Išlaikęs Ontario provincijos veterinarijos gydytojų draugijos egzaminus Guelph universitete, Juozas perėjo dirbti Kanados žemės ūkio ministerijon ir buvo atsiųstas į Edmontoną. Pradėjęs darbą žemutinėje valdžios tarnyboje laiptų pakopoje, dr. J.

Pilipavičius šiuo metu yra vyr. veterinaras. Trečioje didumo Alberto skerdykloje, Burns Foods Ltd. departamente pasiūstas, Juozas lankė ir užbaigė "Manager-supervisory school" ir "Emergency Measures (atominio užpuolimo) school".

Dr. J. Pilipavičius priklauso sekančioms organizacijoms: Edmonton Veterinarians' Club, Ontario Veterinary Medical Association, Canadian Veterinary Medical Association ir Professional Institute of Civil Service of Canada.

Iš artimųjų giminių Juozas turi brolį, gyvenantį Toronte, o Bronė — brolį kunigą S. Santarą, gyvenantį Čikagoje. Dr. Juozas ir Bronė Pilipavičiai užaugino sūnų Romą, baigusį mechaninį inžineriją Alberto universitete, dirbantį Westinhouse bendrovėje Toronte, dukrą Liną, baigusią to paties universiteto švietimo fakultetą, ir dukrą Rita, šiemet baigiančią gimnaziją.

Bronė ir Juozas Pilipavičiai dirba Edmontone didelį lietuvišką darbą. Eilę metų Juozas buvo Lietuvių Namų direktoriumi, Lietuvių Bendruomenės pirmininku, lietuvių parapijos rektoriu. Minėdamas sidabrinę vestuvę, Bronė ir Juozas Pilipavičiai gavo iš Vatikano popiežiaus apštalinę tarnybos laiptų pakopą, dr. J.

Bronė ir Juozas Pilipavičiai, Edmontone sulaukę 25 metų vedybinės sukakties

vienuolyno patalpose tuojau po pamaldų. Darbotvarkėje — Bendruomenės valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, svarstomas rengimas Kanados Lietuvių Dienos, kurią, pagal KLB krašto tarybos pasiūlymą, priklauso suruošti St. Catharines apylinkė. Tad visi maloniai prašomi susirinkime dalyvauti.

KLB St. Catharines apylinkės valdyba

VISUOTINIS SLA 278 KUOPOS SUSIRINKIMAS — rugsėjo 20 d., 7 Southwood Dr., 4 v. p. p. Darbotvarkėje: SLA 56 seimo atstovo pranešimas ir kiti svarbūs organizacijos veiklos reikalai.

Visus narius ir prijauniančius valdyba maloniai kviečia dalyvauti. SLA 278 k. valdyba

LONDON, ONT.

SPORTININKAI ATSLIEPKIT! Kasmet į Londoną atvyksta vis didesnis skaičius lietuvių studijuoti Vakarų Ontario universitete. Jų tarpe yra ir neįvairūs sportininkai. Naujai atvykstantieji prašomi atkreipti dėmesį į tai, kad čia veikia lietuvių sporto klubas "Tauras" su stiprią vyrų krepšinio komanda ir pirmiausiai atletais. "Tauras" numato dalyvauti ir Lietuvių Dienos šventėje. Daugiau informacijos gauti ir užsiregistruoti galima pas klubo pirm. Damiūną tel. 438-7694. Laukiame naujų jėgų. D. E.

EDMONTON, ALTA

Pilipavičius šiuo metu yra vyr. veterinaras. Trečioje didumo Alberto skerdykloje, Burns Foods Ltd. departamente pasiūstas, Juozas lankė ir užbaigė "Manager-supervisory school" ir "Emergency Measures (atominio užpuolimo) school".

Dr. J. Pilipavičius priklauso sekančioms organizacijoms: Edmonton Veterinarians' Club, Ontario Veterinary Medical Association, Canadian Veterinary Medical Association ir Professional Institute of Civil Service of Canada.

Iš artimųjų giminių Juozas turi brolį, gyvenantį Toronte, o Bronė — brolį kunigą S. Santarą, gyvenantį Čikagoje. Dr. Juozas ir Bronė Pilipavičiai užaugino sūnų Romą, baigusį mechaninį inžineriją Alberto universitete, dirbantį Westinhouse bendrovėje Toronte, dukrą Liną, baigusią to paties universiteto švietimo fakultetą, ir dukrą Rita, šiemet baigiančią gimnaziją.

Bronė ir Juozas Pilipavičiai dirba Edmontone didelį lietuvišką darbą. Eilę metų Juozas buvo Lietuvių Namų direktoriumi, Lietuvių Bendruomenės pirmininku, lietuvių parapijos rektoriu. Minėdamas sidabrinę vestuvę, Bronė ir Juozas Pilipavičiai gavo iš Vatikano popiežiaus apštalinę tarnybos laiptų pakopą, dr. J.

Pilipavičius šiuo metu yra vyr. veterinaras. Trečioje didumo Alberto skerdykloje, Burns Foods Ltd. departamente pasiūstas, Juozas lankė ir užbaigė "Manager-supervisory school" ir "Emergency Measures (atominio užpuolimo) school".

Dr. J. Pilipavičius priklauso sekančioms organizacijoms: Edmonton Veterinarians' Club, Ontario Veterinary Medical Association, Canadian Veterinary Medical Association ir Professional Institute of Civil Service of Canada.

Iš artimųjų giminių Juozas turi brolį, gyvenantį Toronte, o Bronė — brolį kunigą S. Santarą, gyvenantį Čikagoje. Dr. Juozas ir Bronė Pilipavičiai užaugino sūnų Romą, baigusį mechaninį inžineriją Alberto universitete, dirbantį Westinhouse bendrovėje Toronte, dukrą Liną, baigusią to paties universiteto švietimo fakultetą, ir dukrą Rita, šiemet baigiančią gimnaziją.

Bronė ir Juozas Pilipavičiai dirba Edmontone didelį lietuvišką darbą. Eilę metų Juozas buvo Lietuvių Namų direktoriumi, Lietuvių Bendruomenės pirmininku, lietuvių parapijos rektoriu. Minėdamas sidabrinę vestuvę, Bronė ir Juozas Pilipavičiai gavo iš Vatikano popiežiaus apštalinę tarnybos laiptų pakopą, dr. J.

Bronė ir Juozas Pilipavičiai, Edmontone sulaukę 25 metų vedybinės sukakties

HAMILTON, ONT.

VIDA PASKEVIČIŲ RUGPJŪČIO 22 d. susituokė Aušros Vartų bažnyčioje. Sv. Mišių metu mons. dr. J. Tadauskas palaimino jų santuoką. Jau navedžiusi gražią palydą prie altoriaus sudarė Irena Paskevičiūtė, Juozas Choloravičius, Nijolė Beniūšytė, Leonas Klimaitis, Vida Vaitonytė, Alfonsas Palčauskas, Danutė Kudabienė, Antanas Steigvila, Andrius Paškevičius, o žiedus nešė mažasis Paulius Jakubynas. Mišių metu giedojo solo p.p. A. Paulioniai. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Vestuvių vaišės, dalyvaujant arti trijų šimtų svečių, įvyko Jaunimo Centre. Jaunuosius su duona ir druska pasitiko jų tėveliai — Julija ir Julius Paskevičiai. Vladi ir Vytautas Beniūšiai. Mons. J. Tadauskui sukalbėjus malda, vyko vaišės, kurių metu aidėjo lietuviškos dainos palydint akordeonu K. Deksnui. Vestuvėse dalyvavo labai daug jaunimo, kuris savo jaunatvišką energiją sudarė linksmą vaišių nuotaiką. Vidū ir Vytautą sveikino parapijos klebonas mons. J. Tadauskas. Jau nieji abu buvo aktyvūs tautinių šokių grupės "Gyvataras" šokėjai. Dėlo juodu sveikino grupės vadovė G. Breichmanienė ir įteikė prisiminimų dovanėlę. Taip pat sveikino ateitininkų vardu — mokytd. D. Enskaitienė, skautų — dr. V. Kvedaras, "Aukuro" — režisrė E. Kudabienė, o studentų vardu — J. Martinkutė. Tėvų vardu jaunuosius jautriai žodžiu sveikino jaunosios tėvelis J. Paskevičius. Pabaigoje jaunavedys tarė visiems padėkos žodį. Vaisėms pasibaigus, tautinių šokių grupės "Gyvataras" šokėjos, pasipuošusios tautiniais drabužiais, pašoko kartu su jaunąja atsisveikinimo šokį Sadutę. Tai buvo patys gražiausias ir įspūdingiausias šokio, vykusio iškilmių momentas. Visi svečiai iškilmių vadovavo gražiai ir sumaniai G. Breichmanas, kuris perdavė ir krašto valdybos sveikinuimus.

V. Paskevičiūtė yra visiems gerai pažįstama kaip aktyvi jaunimo organizacijų — skautų ir lietuvių studentų draugijos narė. Kurį laiką vaidino dramose teatre "Aukuras". Vida studijuoja McMaster universitete, kur šiais metais tikisi baigti ketvirtą metų kursą. V. Beniūšis nuo pat mažens įsijungė į ateitininkų ir skautų organizacijas. Aktyviai reikiškie ateitininkų moksleivių kuopos veikloje, vienas iš kuopos laikraščio redaktorių. Buvo studentų draugijos pirmininku. Jis taipgi buvo sporto klubo "Kovas", nariu, vienu geriausių krepšinio žaidėjų. Yra baigęs Guelph universitete gamtos mokslus bakalauro laipsniu. Jaunieji nuo mažens priklausė tautinių šokių grupei "Gyvataras" ir abu dalyvavo su grupe išvykoje į Prancūziją.

Didelę garbę tenka tėvams, kad jie sugebėjo įteikti savo vaikams tiek daug meilės lietuviškai veiklai. Tegu šia jaunąja Vidos ir Vytauto Beniūšių šeima ir toliau jungia šis gražus lietuviškojo gyvenimo pasaulis.

J. P.

VISI A. STULGINSKIO KUOPOS moksleivių ateitininkų nariai ir būsimieji nariai kviečiami dalyvauti pirmame susirinkime penktadienį, rugsėjo 11 d., 6 val. P. Butkevičiū name. Prašom visus atnešti \$2.00 nario mokesčio.

HAMILTONO ATEITININKAI rugsėjo 13 d. pradeda savo veiklos metus. 11 v. r. — Mišios ir bendra Komunija Aušros Vartų par. bažnyčioje, o po pamaldų — arbatėlė Jaunimo Centre. Visi renkasi uniformuoti 10.30 v. r. Jaunimo Centre.

Valdyba

"KOVO" SPORTININKAI pasiekė keletą gražių laimėjimų. Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse ypą pasizymėjo 15 metų B. Lukošius. Jaunių klasėje ligi 18 m. laimėjo I v. 1.500 m ir 800 m bėgima, o vyrų klasėje — II v. Baltiečių lauko teniso varžybose, kur dalyvavo 32 žaidėjai iš Kanados ir Amerikos, G. Paltarokas su Čikagos latvių pasiekė baigme. Užėjus lietui, teko rungtynes nutraukti latvių naudai.

D. Grajauskaitė tose pat varžybose mergaičių klasėje laimėjo I v. baigė meilę nugalėjo praeitų metų meistere Toronto estaite. Ji taipgi išsikovojė I v. lietuvių moterų klasėje A. Žilvitis ir K. Kalvaitis buvo pakviesti ir žaidė Hamiltono miesto rinktinėje jaunių grupėje prieš Flint Mich. A. G.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ Sąjungos kas treji metai rengiama konferencija įvyko rugpjūčio 14—16 d. d. Klevelande, Sv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Dalyvavo atstovai iš Detroito, Čikagos, Niujorko, Vašingtono, Klevelando ir iš Paryžiaus atvykę Adolfas ir Birutė Venskai, atstovavę Europai. I LKD Sąjungos centro naujajį komitetą išrinkti: Alg. Kasulaitis, A. Garka, A. Pautienis, H. Idzels, P. Balčiūnas, A. Tamulionis, P. Mikšys, P. Klorys ir Pr. Razgaitis. Su LKD Sąjungos veikla supažindino specialią parodėlę, kurioje buvo išstatyta korespondencija su krikščionių demokratų centrals įvairiose pasaulio valstybėse, LKD Sąjungos biuleteniai, leidiniai įvairiom kalbon. Konferencijos dalyviai pagerbė LKD Sąjungos kūrėją ir dabartinį garbės pirmininką prel. Mykolą Krupavičių jo amžiaus 85 metų sukakties proga. Su jo veikla dalyvis supažindino A. Tamulionis, o P. Spetlytį paskaitė iš prel. M. Krupavičiaus gautą sveikinimą. Žodžių konferenciją sveikino L. Valstiečių Liaudininkų S-gos pirm. J. Daugėla, A. Tautinės Sąjungos vardu — Vilties Draugijos pirm. A. Laikūnas, LA S-jūdžio — Z. Peckus, senosios lietuvių kartos vardu — tautininkų veikėjas K. Karpis, Krikščionių demokratų tarybos pirm. inž. A. Venskis iš Paryžiaus. Dėmesio centre buvo dvi dienas trukęs simpoziumas "Krikščionis ir komunistas kovoje už žmogų", kurio įvadinę paskaitą skaitė LKD Sąjungos centro komiteto pirm. A. Kasulaitis, referatus — kan. V. Zakarauskas, L. Valstiečių Liaudininkų Sąjungos pirm. J. Daugėla, Studentų Aiteitininkų Sąjungos pirm. A. Razgaitis, krikščionių demokratų ir AL Tiesos veikėjas advokatas dr. K. Sidlauskas. Abi simpoziumo dalis moderavo inž. A. Pautienis. Sekmadienio rytą Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kan. V. Zakarauskas. Pamaldų metu giedojo Prano Ambroazičio vadovaujamas vyrų choras ir solistas Julius Kazėnas.

MR. CHARLES STULGA, išbuvęs dvejus metus P. Vietname, yra paskirtas garsiuju Green Berets (Žaliųjų beretė) parašiuotiniukų dalinio instruktoriumi Fort Bragg bazėje, N. Carolina valstijoje. Šiuos specialius, geriausiai JAV paruoštus dalinius kovai su komunistų partizanais yra įsteigęs vėlonis prez. J. K. Kennedy.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, vadovaujamas pirm. V. Misiūnu, surengė pagerbtuves garbės nariui ir Buenos Aires lietuvių veikėjai Elenai Vilčinskaitė-Ryselienei amžius septynioliasdešimtmečio proga. Pagrindinį žodį tarė "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ozinskas, primindamas susirinkusiems suaktyvininkės 40 metų kultūrinį darbą lietuvių tarpe. E. Ryselienė jau su pirmuoju Lietuvos konsulu Jonu Skinkiu pradėjo organizuoti scenos mėgėjų, pastatė daugiau kaip 10 dramų veikalų, kurių didžioji dalis buvo lietuvių autorių. Ji taipgi vadovavo Villa Lugane veikusiai lietuviški mokyklai, skiepdama Lietuvos nemačiusiai jaunajai kartai meilę jų tėvų kraštui Lietuvai. Sukaktyvininkės pastangų dėka daug jaunuolių šiandien kalba lietuviškai, dalyvauja saviveiklininkų scenoje ir lietuvių visuomeninėje veikloje. "Laiko" vardu E. Ryselienė sveikino Vytautas Padvalskis, pritardamas Pr. Ozinską pareikštoms mintims. Argentinos Lietuvių Centro vardu B. Daratėnienė suaktyvininkei prisegė auksinę sagę su stilizuotu Vyčiu, gėlių puokštės savo tėvų buvusiai lietuvių kalbos mokytojai įteikė Misiūnui, Daratėnui, Ruplėnui, Katinui ir Aglinskui šeimui vaiškai. Gėlėmis ją taipgi pasveikino Vladi ir Benediktas Survilai. Po eilės sveikinimų Onos Ozinskienės vadovaujami pagerbtuviai dalyviai suaktyvininkei sugiedojo "Ilgiausių metų".

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, vadovaujamas pirm. V. Misiūnu, surengė pagerbtuves garbės nariui ir Buenos Aires lietuvių veikėjai Elenai Vilčinskaitė-Ryselienei amžius septynioliasdešimtmečio proga. Pagrindinį žodį tarė "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ozinskas, primindamas susirinkusiems suaktyvininkės 40 metų kultūrinį darbą lietuvių tarpe. E. Ryselienė jau su pirmuoju Lietuvos konsulu Jonu Skinkiu pradėjo organizuoti scenos mėgėjų, pastatė daugiau kaip 10 dramų veikalų, kurių didžioji dalis buvo lietuvių autorių. Ji taipgi vadovavo Villa Lugane veikusiai lietuviški mokyklai, skiepdama Lietuvos nemačiusiai jaunajai kartai meilę jų tėvų kraštui Lietuvai. Sukaktyvininkės pastangų dėka daug jaunuolių šiandien kalba lietuviškai, dalyvauja saviveiklininkų scenoje ir lietuvių visuomeninėje veikloje. "Laiko" vardu E. Ryselienė sveikino Vytautas Padvalskis, pritardamas Pr. Ozinską pareikštoms mintims. Argentinos Lietuvių Centro vardu B. Daratėnienė suaktyvininkei prisegė auksinę sagę su stilizuotu Vyčiu, gėlių puokštės savo tėvų buvusiai lietuvių kalbos mokytojai įteikė Misiūnui, Daratėnui, Ruplėnui, Katinui ir Aglinskui šeimui vaiškai. Gėlėmis ją taipgi pasveikino Vladi ir Benediktas Survilai. Po eilės sveikinimų Onos Ozinskienės vadovaujami pagerbtuviai dalyviai suaktyvininkei sugiedojo "Ilgiausių metų".

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, vadovaujamas pirm. V. Misiūnu, surengė pagerbtuves garbės nariui ir Buenos Aires lietuvių veikėjai Elenai Vilčinskaitė-Ryselienei amžius septynioliasdešimtmečio proga. Pagrindinį žodį tarė "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ozinskas, primindamas susirinkusiems suaktyvininkės 40 metų kultūrinį darbą lietuvių tarpe. E. Ryselienė jau su pirmuoju Lietuvos konsulu Jonu Skinkiu pradėjo organizuoti scenos mėgėjų, pastatė daugiau kaip 10 dramų veikalų, kurių didžioji dalis buvo lietuvių autorių. Ji taipgi vadovavo Villa Lugane veikusiai lietuviški mokyklai, skiepdama Lietuvos nemačiusiai jaunajai kartai meilę jų tėvų kraštui Lietuvai. Sukaktyvininkės pastangų dėka daug jaunuolių šiandien kalba lietuviškai, dalyvauja saviveiklininkų scenoje ir lietuvių visuomeninėje veikloje. "Laiko" vardu E. Ryselienė sveikino Vytautas Padvalskis, pritardamas Pr. Ozinską pareikštoms mintims. Argentinos Lietuvių Centro vardu B. Daratėnienė suaktyvininkei prisegė auksinę sagę su stilizuotu Vyčiu, gėlių puokštės savo tėvų buvusiai lietuvių kalbos mokytojai įteikė Misiūnui, Daratėnui, Ruplėnui, Katinui ir Aglinskui šeimui vaiškai. Gėlėmis ją taipgi pasveikino Vladi ir Benediktas Survilai. Po eilės sveikinimų Onos Ozinskienės vadovaujami pagerbtuviai dalyviai suaktyvininkei sugiedojo "Ilgiausių metų".

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, vadovaujamas pirm. V. Misiūnu, surengė pagerbtuves garbės nariui ir Buenos Aires lietuvių veikėjai Elenai Vilčinskaitė-Ryselienei amžius septynioliasdešimtmečio proga. Pagrindinį žodį tarė "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ozinskas, primindamas susirinkusiems suaktyvininkės 40 metų kultūrinį darbą lietuvių tarpe. E. Ryselienė jau su pirmuoju Lietuvos konsulu Jonu Skinkiu pradėjo organizuoti scenos mėgėjų, pastatė daugiau kaip 10 dramų veikalų, kurių didžioji dalis buvo lietuvių autorių. Ji taipgi vadovavo Villa Lugane veikusiai lietuviški mokyklai, skiepdama Lietuvos nemačiusiai jaunajai kartai meilę jų tėvų kraštui Lietuvai. Sukaktyvininkės pastangų dėka daug jaunuolių šiandien kalba lietuviškai, dalyvauja saviveiklininkų scenoje ir lietu

(Atkelta iš 1 psl.)

ta gražiai išryškino šeimos ir mokyklos vaidmenį lietuviškam gyvenime svetur. Tik nuo tėvų nusistatymo priklauso ar vaikas dalyvauja mokykloje, stovykloje, lietuvių organizacijoje, ar moka kalbėti lietuviškai, jo darbštumas, charakteris. Jei gausia mišrios šeimos, tai nepakankamai lietuviškumo duoda tėvai, organizacijos, bendruomenė, parapijos. Vaikai turėtų išmokti lietuviškai skaityti namie, nes mūsų mokykla yra tik šalutinė. Mokykla vaikui turi būti maloni, įdomi. Jai reikia naujų knygų, mokslo priemonių, naujų metodų. Seimai reikia teikti visokeriopą pagalbą. Vaikai turėtų būti leidžiami į lietuviškų vaikų darželius. Ugdyti nuodir du ryši tarp tėvų ir vaikų. Skatinti grupines išvykas, stovyklas. Remti mažas lietuvių mokyklas. Daugiau bendradarbiauti su lietuvių šeimomis ir visiems skaityti lietuvišką spaudą.

Kun. dr. V. Gidžiūnas diskusijoje pastebėjo, kad tėvams nėra būtina leisti jaunuolius dirbti vasara. Jie galėtų daugiau dalyvauti stovyklose. Jie tėvų yra nusikraudę, o vėliau dingsta iš lietuviškos aplinkos. Dr. J. Norkaitis pagedavo, kad pedagogai stengtųsi įtvirtinti jaunuolius į dvių (lietuviškos ir vietinės) kultūros aplinką. Tada jaunuolis nebėgs nė nuo vienos.

Prof. J. Račkauskas savo paskaitoje supažindino su lietuvių pedagogų darbu, turėjusiu daug įtakos kitų tautų pedagogikai; plačiau sustojo prie Lietuvos edukacinės komisijos. Paskaitininkas Genius Pocius panagrino mokytojo darbą sovietinėje Lietuvoje. Ten mokykla pajungta politinei valstybės santvarkai, kur švietimo kontroliuoja labai siaura valstybinė partija. Mokykla nukreipta ne asmenybės ar charakterio ugdymui, bet vykdyti politinės partijos propagandą. Mokyklos auklėtiniai sako, kad jie atmetė Dievą pagal mokymą, o tuo pačiu atkrito ir asmeninė atsakomybė už savo darbus. „Buržuazinė“ Lietuvos „atsilikimas“ aiškinamas nuo pirmos ligi pasukutinės klasės. Nenuširdus ir melagingas mokymas duoda blogus vaisius — mokiniai rašiniai standartiški. Mokiniai rašo taip, kaip iš jų reikalaujama, bet ne tai, ką jie galvoja. Mokiniai nusistatė prieš mokytojo dirbtinį pažangos aiškinimą ir klausia save: ar viskas yra melas, ką mokytojas aiškina?

Mokytojo darbo iš dalies vengiama, nors dar yra nemažai gerai dirbančių mokytojų, nesikaitant didelio skaičiaus mokytojų — partijos agentų. Partijos vadai jau pastebėjo, kad tokia mokyklos sistema daro jiems patiens žalą. Reikia tikėtis palengvėjimo ir teisingesnio žinių perteikimo.

Istorijos paskaitos
Įvadinių žodį tarė istorijos sekcijos vadovas dr. Juozas Jakštas, primindamas iš Lietuvos išneštas vertybes, kurių viena yra išeivijoje išaugusi Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Lietuvoje veikusios institucijos taisyklės. Jis perskaitė LKM Akademijos istorijos sekcijos valdybos pirm. P. Rabikausko, SJ, iš Romos atsiųstą sveikinimą ir pristatė pirmąjį paskaitininką R. J. Misiūną, jaunosios kartos istoriką, ruošiantį doktorato tezę žymiausiame JAV Yale universitete.

Pagonis ar krikščionis?
R. J. Misiūno paskaitos tema — „Algirdo tikėjimas“. Jo asmeninis tikėjimas ir šandien tebėra neaiškus. Vieni istorikai Algirdą laiko pravoslavų, kiti — pagoniu, tvirtindami, kad jo kūnas buvo sudėgintas ant laužo pagoniškų papročių. Kaikurie istorikai teigia, kad Algirdas prieš mirtį vėl grįžo į pravoslavų tikėjimą ir netgi tapo vienuoliu Aleksandru. Daugeliui teigimų trūksta patikimų šaltinių. Paskaitininkas yra linkęs manyti,

jog Algirdas priėmė pravoslavų krikštą Vitebske 1318 m., ruošdamasis vesti Mariją Jaroslavną. Tapęs Lietuvos valdovu, galimas dalykas, dėl politinių motyvų slėpė savo pravoslaviškumą nuo pagonių lietuvių. Kūno sudegimas dar nereiškia, kad Algirdas buvo grįžęs pagonybėn po pirmosios žmonos mirties. Jis buvo rusiškos kultūros žmogus, tačiau pravoslavų tikėjimo Lietuvoje neskleidė, nebuvo surusėjęs.

Romantiški istorikai

Dr. J. Jakštas savo paskaitą „Lietuvos Aušros“ laikotarpio istoriografiją pradėjo ilgoku įvadu apie rusų ir lenkų istoriografiją, bandžiusią nuvertinti Lietuvą ir išaukusią žemaičių bajorų vaikų reakciją. Paskaitininkas „Aušros“ istoriografijos pirmtakui laiko S. Daukantą. Lietuviams tada buvo svarbu diegti meilę Lietuvos praeičiai ir ją jungti su ateitimi. Prof. J. Norkaitis aušrininkų gretose neturėjome, bet dėmesio verti yra dr. J. Basanavičius, dr. V. Pietariūnas, Maironis ir dr. J. Šliūpo darbai.

Dr. J. Basanavičius turėjo įgimtą polinkį istorijai, tačiau tapo gydytoju. Jis rinko medžiagą Kestučio monografijai, paskelbė studiją apie Lietuvos pilis ir pilialinkius 1881 m., vado vadovaudamasis romantiko žvilgsniu. Reikšmingiausias dr. J. Basanavičiaus inasas „Aušros“ istoriografijai — lietuvių kilmės studijos. Jis teigė, kad lietuviai yra romėnų užkariautos trakų giminių palikuonys, atsikėlę prie Baltijos. Nors ši teorija nebuvo pripažinta, vis dėlto ją tenka laikyti aušrininkų istoriografijos archyvinio paminklu. Dr. V. Pietariūnas, geras dr. J. Basanavičiaus studijų dienu bičiulis, rašinėjo straipsnius, bet labiausiai pasižymėjo „Algimantu“. Jam itakos daugiausia turėjo slavistikos metraščiai. „Algimantas“ romantikas autorius nuolat painioja praeitį su dabartimi, iš XIII šimtmečio įvykių perskandamas į XIX šimtmečio aplinką.

Maironis Lietuvos istorijon įėjo kaip tautos daininys, bet 1886 m. jis yra parašęs knygutę „Apsakymai apie Lietuvos praeitį“, kurią būtų galima laikyti pirmuoju Lietuvos istorijos vadovu. Šis faktas šiandien jau yra užmirštas, tačiau jį prisiminti V. Zaborskaitė Vilniuje išleisto Maironio monografijoje. Maironio istorijoje yra aiški S. Daukanto itaka.

Dr. J. Jakšto nuomone, žymiausias „Aušros“ istoriografijos atstovas yra dr. J. Šliūpas, palikęs tris apyštirus istorijos tomus bei fragmentus ketvirtajam. Būdamas socialistinės ideologijos atstovu, dr. J. Šliūpas savo darbuose garbina liaudį, niekina ponus ir kunigaikščius, grožisi liaudies dainomis ir priežodžiais.

Masonų sąjūdžiai

Kun. prof. Stasys Yla, turėjęs skaityti paskaitą „Svetimybų antplūdis Lietuvoje XVIII šimtmečiu“, pakeitė temą į „Humanistinių srovių pogrindis Lietuvoje XVIII amžiuje“ ir XIX amžiaus pradžioje. Užtęstos ankstyvesnės paskaitos bei dalyvių pasisakymai jį privertė trumpinti šį pranešimą. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas politiniams tikslams įsiviešėjusiems humanizmui ir neohumanizmui, daugiausia masonams Anglijoje. Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje. Šie sąjūdžiai Lietuvą pasiekė prieš I jos padalinimą, išaukus susikirtimą su lenkais ir iš dalies prisidėjo prie Lietuvos padalinimo. Lenkiškoji masonų srovė stengėsi žudyti lietuvių veikėjus. (Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

Saleziečių Balsas nr. 1-2, 1970 m. Administracijos adresas: Lietuvi Don Bosco, Via Colonna 2, 00044 Frascati — Roma, Italy.

Laiškai lietuviams 1970 m. lieparrugpjūtis, nr. 7.

Mokytojų studijų savaitėje Dainavoje: mokytojai J. Andrusis ir D. Orantaitė klauso prof. A. Salio paskaitos apie lietuvių kalbą

Nuotr. Al. Kuolo

Mokytojai stovyklavo ir studijavo

Mokytojų studijų savaitė, kurioje dalyvavo ir studentai • Lietuvių kalbos ir švietimo problemos • Lietuvių parapijų ateitis netikra • Nebuvo prarajos tarp studentų ir vyresniųjų

JAV ir Kanados IV-ji lietuvių mokytojų studijų savaitė — stovykla įvyko rugpjūčio 16 — 23 dienomis Dainavoje. Dalyvių skaičius siekė iki 170 asmenų. Be mokytojų ir jų šeimoms narių, dalyvavo apie 40 studentų bei augštesniųjų klasių mokinių. Siems buvo suorganizuoti specialūs lietuvių kalbos pasitobulinimo kursai, kuriuos vedė kalbininkai: prof. A. Salys, L. Dambriūnas ir St. Barzdukas.

Vėliava iš Lietuvos

Studijų savaitę atidarė rengėjų komisijos pirm. Pr. Joga. Ją žodžiu sveikino PLB valdybos pirm. St. Barzdukas, Amerikos LB švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas ir iš Anglijos R. Kinka; raštu — PLB švietimo tarybos pirmininkas A. Rinkūnas, Kanados LB valdybos pirm. dr. S. Cepas, Amerikos Lietuvių Bendruomenės v-bos pirm. inž. B. Nainys, Amerikos Lietuvių Fondo valdybos pirm. dr. K. Ambrozaitis, Kanados — inž. V. Balsys, Hamiltono šeštad. mokyklos vedėjas J. Mikšys; Lietuvių Mokytojų Sąjungos valdyba, Jonas ir Ona Dauniai iš Kalifornijos.

J. Kavaliūnas pirmininkaujantį įteikė iš Lietuvos atvežtą tautinę vėliavą, kuri buvo iškelta stovyklos rajone.

Po atidarymo prof. A. Salys skaitė paskaitą „Kodėl lietuvių kalba yra svarbi indoeuropiečių kalbotyrai?“. Apibūdino lyginamosios kalbotyros pradžią, vėlyvąsias ir iškelė šioje srityje lietuvių kalbos svarbą.

Mokykla ir organizacijos

Studijų savaitės programą sudarė simpoziumai, paskaitos ir vakariniai pasirodymai.

Simpoziumą „Lietuviška mokykla ir organizacijos“ gyvai pravedė inž. V. Kamantas. Dalyvavo organizacijų ir mokyklų atstovai: D. Jurgutienė, E. Girdauskas, Pr. Joga, S. Krašauskas ir A. Rugienius.

Kadangi mokykla ir jaunimo organizacijos dirba su tuo pačiu jaunuimui ir siekia platesnės prasmės tu pačių tikslų, tai pasisakytą už glaudesnį bendradarbiavimą. Bandyti suderinti darbą, ypač laiko atžvilgiu. Pateiktas ruošti kartu šventes bei minėjimus. Sporto atstovai siūlė mokytojams dalyvauti jų metiniuose suvažiavimuose ir bandyti kokią nors formą rasti vietos sportui šeštadieninėse mokyklose.

Kaip gerinti mokyklą?

Simpoziumą „Mokyklų pagerinimas“ pravedė Čikagos Lituanistinio Instituto auklėtiniai: R. Pliplytė, L. Grybauskaitė, J. Jasaitis (jau baigusi) ir L. Ralavičius. Ilgiau diskutavo minėto instituto klausimu. Pagrindinis pagedavimas — skirti daugiau dėmesio metodikai, ypač į praktinių pamokų atlikimą šeštadieninėse mokyklose.

Augštesnėse lituanistinėse mokyklose bei kursuose Lietuvos istoriją dėstyti ne chronologine tvarka, bet temomis. Daugiau laiko skirti nepriklausomybės laikotarpiui ir dabarčiai. Metodais artėti prie vietinių mokyklų.

Prof. A. Salio paskaitos

Prof. A. Salys, be įžanginės paskaitos, dar skaitė šias paskaitas:

„Žodyno gausinimas ir švėrinimas“, „Žodžio lyčių vartojimo ydos“, „Dvikaibių vaikų tarties taisyms“, „Žodžio kirčio kilnomyjumas“, Šios paskaitos bus atspausdintos periodinėje spaudoje. Jų turinys būtų sunku atpažinti, tačiau reikia pasakyti, kad paskaitų forma buvo tokia lengva, prieinama ir įdomi, kad jų mielai klausėsi ir labai vertino netik suaugę, bet ir jauni.

Naujoji sistema

P. Balčiūnas, mums žinomas pedagogas iš Toronto, paskaitoje „Koki mokinį gauna lituanistinė mokykla iš vietinių mokyklų“ pareiškė, kad S. Amerikos pedagogikos mokslas pasuko naują kryptį — kuriama individualinio mokymo sistema. Pagal šią sistemą, mokytojas darbą tik organizuoja ir prižiūri, o mokymąsi atlieka patys mokiniai.

Klasė nėra traktuojama (kaip ankščiau) tarsi būtų vienas mokinys, bet paisoma atskiromokinio interesu ir sugebėjimu. Čia taip pat yra tiek taisyklių, kiek būtinai reikia tvarkai palaikyti. Paskaitininkas skaidrėmis konkrečiai parodė, kaip dirbama jo vedamoje beskyrėje mokykloje.

D. Orantaitė savo paskaitoje „Vietinės mokyklos metodų pritaikymą lietuviškose mokyklose“ p. Balčiūną lyg ir papildė. Pasitelkęs mokinių būrį, parodė, kaip „Overhead“ projektorius pagalba galima praversti gramatikos, skaitymo, rašymo, eilėraščių mokymo ir tėvynės pažinimo pamokas. Mintis sukosi apie vietinių mokyklų priemonių ir metodų pritaikymą lietuvių mokyklose.

Apleista tikyba

Kun. J. Vaišys, SJ, paskaitoje „Religinis auklėjimas“ teigė, kad dėstant tikybą, reikia informuoti ir formuoti. Pirmuoju atveju duoti pakankamai žinių, antruoju — nuteikti. Religinis auklėjimas yra dalis ir bendrosios lituanistikos. Diskusijoje nusistatė, kad iki šiol nenasirodė joks tikybės vadovėlis ar šiaip skaitinių vaikams. Dauguma jaunimo nesimeldė lietuviškai. Lietuviškos parapijų ateitis labai netikra. Susidariusių sąlygų dėka lietuvių kalba JAV-se yra vejama iš religinių apeigų.

Lietuviškos dainos

Muz. F. Strolia kalbėjo tema „Kokios lietuviškos dainos jaunimui tinka ir patinka?“. Jis iškelė dainos svarbą jaunimui, nuteikė tautiškai. Ypač pažymėjo sugebėjimą jaunima sudominti lietuviška daina. Jo žodžiais tariant, reikia pirmiausia mesti meškerę ir žiūrėti ar kibis. Jei taip, tai tempti visom jėgom. Jei ne, palikti ramybėje. Nereikia vargintis prievartos priemonėmis. Nevisada tinka, kas jaunimui patinka, bet nesibijoti duoti jaunimui, kas ištikruji ir nelabai tinka. Svarbu įtraukti — vėliau patiks.

Jaunimo grupės

Dr. R. Kriaučiūnas paskaitoje „Jaunuolio psichologija“ suakcentavo šio kontinento jaunimą į keturias grupes: konformistus, užsidegėlius, pusiau apsitrynusius ir neapsitrynusius. Pirmieji pritaikę esamą tvarką, mokytojų bei tėvų autoritetą ir bei didesnio entuziazmo atlieka savo pareigas. Tokių dauguma. Antrieji yra

idealistai, siekia socialinės lygybės, reformatoriai — nori pagerinti esamą tvarką. Prie trečios grupės priklauso tie, kurie neturi savių pasitikėjimo, anksti palikę mokyklą, neturi didesnių ambicijų ir tik velkasi iš paskos.

Ketvirtąją grupę sudaro žemo socialinio lygio jaunimas, kilęs iš neturtingų rajonų, linkęs į nusikaltimus. Jis laiką leidžia beprasmiškai. Rasime ir mūsų jaunimo visose šiose kategorijose.

Atsileisti grožį

Paskaitoje „Literatūros dėstytojas lietuvių mokykloje“ dr. I. Gražytė pažymėjo, kad literatūra neturi kam nors tarnauti. Vengti moralizavimo ir ugdyti vaikuose tikrąjį literatūros supratimą. Išmokyti mokinį literatūra grožėtis ir ją pamilti. Kodėl jaunimas neskaityti lietuviškų knygų? Galbūt todėl, kad jų neskaityt tėvai ir mokytojai. Dėstant literatūrą, svarbu išlaikyti panoraminį testinumą. Viena srovė pereina į kitą, viena epocha įsilei į kitą.

Tad būtų didelė klaida šiandien kalbėti apie Valančių, o rytoj apie Brazdžionį. Taip pat kūrėjo fizinės aplinkos ir dvasinės nuotaikos išaiškinimas yra būtinas. Kaip suprastime pvz. „Anykščių šilę“, jei nepažinsime A. Baranauko dvasinio nusiteikimo kūrimo metu. Metodikos atžvilgiu yra klaida taipgi versti mokinį kūrinių pamilti.

T. Antanaitis davė nepriklausomų laikotarpio ir dabarties lietuvių literatūros skerspjūvį. Jis į talką pasikvietė aktorių L. Barauską, kuris paskaitė kūrinių ištraukas, o eilėraščių, virtualiai dainomis, abu padainavo. Savotiškai įdomi paskaita.

Jaunimo sambūriai

Iš L. Sagio paskaitos „Jaunimo meninių vienetų organizavimas ir išlaikymas“ susidarė įspūdis, kad dabartiniai išsiliejęji meniniai vienetai laikosi gerai kvalifikuotų ir savo darbu visiškai atsidavusių vadovų dėka. Po jų tokie meniniai vienetai greičiausiai sunyks.

Išsibėlti galima steigiant studijinius vienetus ant aiškių materialinių pagrindų. Paskaitininkas mano, kad jaunimo jėgos turėtų pasiskirstyti taip, kaip prigimtas pajėgumas reikalauja. Priklaustyti tik ten, kur širdis daugiau traukia ir talentas leidžia.

Pramogos

Iš vakarinių pasirodymų puikiai pavyko susipažinti su vakarais, kurį pravedė muz. F. Strolia. Į žaidimus ir dainas įtraukė jaunus ir pagyvenusius. Literatūros vakare, specialiai dekoruotoje salėje, originaliu būdu savo kūrybą skaitė jaunimas. Iš to rontiškių pasizymėjo studentė R. Sakalaitė ir A. Kuolas.

Užbaigtųjų lauze su dainomis pynėsi humoras, žaidimai ir vėliau šokiai. D. Stončiūtė ir L. Nakrošienė surengdavo stovyklos laikraštėlį „Nedašokės Kirtis“.

Sudiev stovyklai

Studijų savaitė baigta iškilmingu posėdžiu. Po Pr. Jogo žodžio, kuriame jis padėkojo visiems už nuodirdų bendradarbiavimą, kalbėjo Bendruomenės priekyje stovį asmenys: St. Barzdukas, A. Rinkūnas, L. Tamošauskas, J. Jasaitis. Visi džiaugėsi studijų savaitės pasisekimu ir pabrėžė, kad jaunimas ir senimas kartu gyvena, diskutavo ir sprendė švietimo klausimus.

Tarp vienu kitų nesijautė jau toks didelis skirtumas, kaip kartais yra skelbiama ir baubų padaroma. Kartų nesutarimas yra daugiau vietinio krašto problema nei mūsų bendruomeninio gyvenimo reiškinys.

Prof. A. Salys studentams, kurie lankė lietuvių kalbos kursus, įteikė pažymėjimus. Keturi (Nukelta 1-7-4)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

POETAS H. RADAUSKAS mirė nuo širdies smūgio š.m. rugpjūčio 27 d. Vašingtone. Smūgis jį ištiko darbovietėje — valstybės departamente, kur dirbo kaip laisvai samdomas vertėjas. Palaidotas Vašingtone rugpjūčio 31 d. Velionis gimė 1910 m. balandžio 23 d. Krokuvoje, motinai ten viešint. Vaikystę praleido Gikonų k., Rozalino valsč., Panevėžio apskr., o I D. karo metu mokėsi Rusijoje. Lietuvon grįžo 1921 m. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje, vėliau mokytojų seminarijoje. Akademinius mokslus baigė V. D. universiteto humanitariniame fakultete. Buvo radio pranešėju ir švietimo ministerijos knygų leidimo komisijos redaktorium. Į JAV atvyko 1949 m. Velionies poezija pasižymi estetine linkme, daug dėmesio kreipinčia į formą. Ji yra labai savita, individuali, atsijusi nuo visuomenės tėkmė.

ATEITININKŲ JUBILEJINIO KONGRESO komitetas išleido specialų leidinį „Aštuntasis Ateitininkų Federacijos Kongresas“. Viršelį sukūrė dail. Giedrė Vaitienė. Pirmąjį puslapį puošia kongreso šūkis: „Žmogus-kūrėjas Dievo planuose“. Gausiai iliustruota leidinyje skelbiami rašiniai: kun. V. Bagdonavičius, MIC, — „Ateitininkiškos būklės skersinis pjūvis“, kun. P. Patlabos — „Mokslievių ateitininkų atskirimas Vokietijoje“, prof. A. Damsio — „Jauna krikščioniška asmenybė — tautos viltis“. Leidinyje taipgi yra vysk. V. Brizgio, vysk. A. Deksnio, Lietuvos atstovo J. Kajecko, Ateitininkų Federacijos valdybos kongresui skirtas žodis, literatūros vakaro programos dalyvių pristatymas.

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBO Čikagoje leidžiamas Karolės Pažėraitės romanas „Anapolio papėdėje“ jau surinktas „Draugo“ spaustuvelyje.

PROF. Č. KUDZINOVSKIS, lenkų Poznanės universiteto bendrosios filologijos katedros vadovas, po 25 metų darbo paruošė spaudai M. K. Daukšos „Postilės“ indeksą-žodyną, turintį 1.200 masinėle rašytų puslapių.

ČIKAGOS ČIURLONIO GALERIOJE rugsėjo 18—27 d. rengiama niujorkietės dail. Marijos Žukauskienės tapybos darbų paroda.

LIETUVIŲ DAINOS IR LITERATŪROS vakarą Australijos lietuviams Adelaidėje surengė J. Bačiūno vardo bibliotekos vedėja Elena Reisonienė, tikinama L. Garbaliūno ir M. Urbono. Programon buvo įtrauktos ištraukos iš naujų knygų ir plokštelių muzika. Žibutės Vestenbergaitės papuošto Lietuvių Namų scenoje aktoriai J. Neverauskas, M. Neverauskaitė, V. Baltutis ir N. Skidzevičius deklamavo Bern. Brazdžionio „Poezijos pilnatis“ eilėraščius, skaitė B. Pūkelevičiūtės „Rugsėjo šeštadienio“ ir R. Spalio „Resistencijos“ romanų ištraukas. Žodį apie Bernardo Brazdžionio kūrybą tarė iš Melburno atvykusi Marija Malakūnienė. Antanas Maželis 300 salėje susirinkusių Adelaidės lietuvių supažindino su Britanijoje išleista restauruotų senųjų iršų Kipro Petrausko plokštele, Čiurlonio ansamblio sukaustuvinio albumu, A. Stempušienės išpldomom D. Lapinsko dainom ir Korp! Neo-Lithuania plokštele „Vivat Academia“.

TORONTO DIENRASTIS „STAR“ rugpjūčio mėn. 19 d. paskelbė savo korespondento William Littler ilgo k pranešimą apie du Kanadoje dainavimo studijas baigusius dainininkus — soprana Liliją Sukytę ir baritoną Victor Conrad Braun, šiuo metu dainuojančius Miuncheno operos festivalyje. Abiejų nuotais bene geriausiai apibūdino L. Sukytė: „Kai mums reikėjo Kanados, ji mums neturėjo ką pasiūlyti“. L. Sukytė yra dėkinga savo dainavimo mokytojai Toronto konservatorijoje Irene Jesner, bet nežada dainuoti Toronto ir Montrealyje: „Kol nesudarai vardo Europoje, tavęs nenori nei Metropolitan teatras, nei Kanada. Paskui, kai jau pagarsėjai, staiga pasikeičia jų nuomonė. Kas liečia mane, turiu konstatuoti, jog šiuo metu esu neprieinama. Iš tikrųjų, kas gi norėtų vykti į Torontą ar Montreali, kai jo laukia debiutas Vienoje?“. W. Littler paaiškina, kad rugsėjo mėnesį L. Sukytė dainuos G. Verdi „Traviatos“ Violeta Vienos operos teatre. Į darbą Niujorko Metropolitan operoje L. Sukytė dabar žiūri su didesniu entuziazmu. Po sėkmingo debiuto Miunchene ji yra susilaukusi Metropolitan teatro vadovo R. Bing didesnio dėmesio. Šį rudenį Niujorko jai teks atlikti pagrindinį Euridikės vaidmenį Gluck operoje „Orfejas ir Euridikė“. L. Sukytė tikisi gauti ir daugiau pagrindinių vaidmenų Metropolitan teatre. Jos teigimu, R. Bing žino, kad ji debiutuoja Vienoje ir nežada pasilikti Niujorko, jeigu jai bus skiriam tik epizodiniai vaidmenys.

DANUTES BRAZYTĖS — BINDOKIENES premijuota apysaka jaunimui „Mieste nesaugu“ jau išspausdinta Immaculata spaustuvelyje Putname ir skaitytos pasieks naujųjų mokslo metų pradžioje. „Draugo“ spaustuvelyje Čikagoje baigtas rinkti D. Brazytės-Bindokienės romanas „Viena pasaulyje“, kurį leidžia Lietuviškos Knygos Klubas. Rašytoja baigia ruošti spaudai trečią savo knygą — novelių rinkinį, vaizduojantį jaunų žmonių gyvenimą JAV, turi apmatus naujam romanui.

SENJOJO VILNIAUS KATEDROJ V. Juozapaitis kvarteta ir keturis F. Bajoro eskizus pirmą kartą atliko jaunimo kvartetams — Audronė Vainiūnaitė (I smuikas), Petras Kunca (II smuikas), Donatas Katkus (altas) ir Iminas Kučinskas (violončelė). Jų koncerto programoje taipgi buvo V. A. Mocarto kvartetas B-dur ir B. Bartoko kvartetams nr. 2.

TARPTAUTINĖJE FOTOGRAFIJOJ parodoje Liuksemburge kauniešis Algirdas Pilvelis laimėjo bronzos medalį už nuotrauką „Smuiklininkas“.

OKUPUOTOJŲ LIETUVŲ

LITERATŪROS IR MENO respublikinės 1970 m. premijos paskirtos: dailėtyrininkui P. Galaunei už gausias knygas meno temomis, J. Macevičiui už eilėraščių rinkinį „Kasdieniška knyga“, dail. V. Mackevičiui už tapybos darbus, sol. V. Noreikai už 1967-69 m. koncertinę veiklą, V. Petkevičiui už apsakas vaikams, dail. A. Skirytėi už estampų ciklus ir režisoriui operatorui P. R. Verbai už kultūrinio pobūdžio filmus lietuviškomis temomis. Mokslo ir technikos premijos teko E. Bičiūniui, V. Blodžiūniui, B. Borisai, A. Čuplinskui, A. Drasčiui, J. Kamičaičiui, J. Linčauskui, A. Nemeikiui, V. Paurai, V. Ramanauskui, M. Stulpinui už skaičiavimo priemonių kompleksą „Rūta 110“, K. J. Klimušauskui, C. Kostekui, A. V. Petrauskui — už plataus taikymo integralinių mikroschemų serijos sukūrimą ir įdiegimą gamyboje, K. Grincevičiui — už darbus kompleksų teorijos klausimais, J. Viščiui — už darbų ciklą „Didelės varžos puslaidininkių fotolaidumas“, K. Grigui, A. Jonynui, L. Sankai — už veikalą „Lietuvių tautosaka“, J. Baršauskui, K. Čerbulėnui, A. R. Jankevičienei, J. Minkevičiui — už „Lietuvių liaudies architektūros“ du tomus, P. Brazdžiūniui — už „Bendrosios fizikos“ I ir IV dalis, „Fizikos praktikos darbus“ I ir II dalis, „Fizikos terminų žodyną“.

KONCERTA ŠIAULIECIAMS surengė operos solistai E. Kuodis ir J. Girijotas. Klausytojus žavi jų atliekami duetai. Repertuare — A. Bražinsko, L. Abariaus, L. Povilaitis, J. Gaižausko, R. Žigaičio, V. Telksnio, V. Bagdono bei kitų lietuvių kompozitorių kūriniai ir harmonizuotos liaudies dainos. Šiauliuose jiems talkino aktorė M. Kudarauskaitė, deklamavusi V. Mykaločia-Putino, J. Marcinkevičiaus, A. Baltakio ir K. Binkio eilėraščius. Be Šiaulių, E. Kuodis ir J. Girijotas šią vasarą koncertavo Ignalinoje, Kulautuvoje, Birštone ir Palangoje.

KAZYS ULVYDAS, Lietuvos Mokslo Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros darbuotojas, atšventė 60 metų amžiaus sukaktį. 1955 m. jis yra apgynęs filologijos mokslų kandidat disertaciją apie lietuvių kalbos prievieksmį. Būdamas „Lietuvių kalbos žodyno“ vyr. redaktorium, kartu su kitais redaktoriais perrėdavo jo III tomas, surengdavo IV ir V tomus. Šis darbas buvo atžymėtas respublikine premija. Šiuo metu K. Ulvydas redaguoja trijų tomų „Lietuvių kalbos gramatiką“, „Kalbos Kultūrą“, kurios lig šiol jau išleista 17 numerių. Vilniaus radio savaitinėje laidoje „Taisyklų kalbėkime ir rašykime“ aiškina lietuvių kalbos praktikos klausimus. Sukaupęs daug medžiagos apie lietuvių kalbos prievieksmį, sukaustuvininkas ruošia filologijos mokslų doktorato disertaciją.

VILNIAUS RYSIŲ KLUBO estradinis ansamblis „Ritmas“, vadovaujamas M. Vaitkevičiaus, surengė eilę koncertų Birštone, Druskininkuose, Ignalinoje, Panevėžyje, Griškabūdėje, Klaipėdoje ir Palangoje. Koncertų programose — vadovo M. Vaitkevičiaus dainos „Palydėk mane į žirmūnus“, „Kada mes buvome dviese“, „Pienė“, B. Gorbulskio „Šiaurės ataradimas“, „Keliu žirgais“, ispanų, prancūzų ir anglų kompozitorių kūriniai. „Ritmo“ gastroliė dalyvauja geriausi estrados dainininkai — A. Lemasas, B. Dambrauskaitė ir L. Štumnas, modernaus ritmo vokalinė-instrumentinė grupė, „Kauno pavasario“ 70-jo konkurso laureatė, Rugsėjo pradžioje „Ritmo“ ansamblis laivų „Litva“ išvyko gastrolių į Viduržemio jūros kraštus.

M. K. ČIURLONIO III PIANISTŲ KONKURSAUS Vilniuje bus 1972 m. kovo mėnesio antrojoje pusėje. Be lietuvių jaunųjų pianistų, jame kviečiami dalyvauti latviai, estai, gaidai ir moldaviai. Lig šiol lygiagrečiai buvo vykdomi pianistų ir vargonininkų konkursai. Šį kartą vargonininkai konkurse nedalyvaus.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS mokslinės bendradarbs Pranas Jokimaitienės lituanistams ir tautosakininkams skirtą studiją „Lietuvių liaudies vaikų dainos“ išleido „Vaga“ Vilniuje. Pirmojoje studijos dalyje pateikiama vaikų dainų tyrinėjimas, antrojoje — dainų tipų katalogas. Įvadiniamie žodyje autorė skelbia: „Aptariant įvairiais aspektais lietuvių liaudies vaikų dainas, visų pirmą stengtasi išskirti jas kaip įdiegtą meninę vertybę, apibūdinant savitais grožio kriterijais. Todėl pagrindinis dėmesys skiriamas dainų tekstų turinio ir formos analizei, siej

UNITED TRUST

MANN & MARTEL
REAL ESTATE DIVISION

JANE — BLOOR, \$2,500 įmokėti, mūrinis 6 kambarių namas su garažu ir įvairių patalpų. Moderni virtuvė ir prausykla, nepereinama kambariai. Tik vienas blokas nuo požeminio ir krautuvų.

BLOOR — DOVERCOURT, 13-kos kambarių pajamų namas. Prašo \$45,000 ir įmokėti apie \$12,000. Dideli kambariai, 3 virtuvės ir dvi prausyklos. Įrengtas rūsys.

SWANSEA, aštuoni kambariai per du augstus, pilnai įrengtas rūsys. Gražių plytų, atskiras namas. Privatus įvažiavimas ir garažas. Įmokėti \$10,000.

BLOOR — KINGSWAY, 6 butai su garažais ir privačiu įvažiavimu. Vandeniu - alyva šildomas. Puiki vieta nuomojimui, geros nuomos. Reikėtų bent \$25,000 įmokėti.

JANE — ANNETTE, \$6,900 įmokėti. Dvibutis (duplex) po 5 kam-

barius kiekvienas butas. Du garažai, vandeniu - alyva šildomas. Atvira skola iš 8½%. Arti centrų.

SWANSEA, penkių kambarių modernis namukas. Prašoma kaina \$16,900. Įmokėti \$2,500. Reikalingas patalpinimas. Gera vieta. Maži mokesčiai.

BLOOR — WILLARD, 7 kambariai dviejuose augstuose. Atskiras, mūrinis namas su įvažiavimu ir garažu. Dvi virtuvės, vandeniu - alyva šildomas. Prašo \$29,500. Reikėtų didesnis įmokėjimas. Arti požeminio.

ROYAL YORK — KINGSWAY, \$7,900 įmokėti, 6 kambarių, 3-jų miegamųjų vienaauštis namas su dvigubu garažu ir privačiu įvažiavimu. Pilnai įrengtas rūsys. Gražus didelis sklypas arti upelio.

Reikalingi namai pardavimui.

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST

TEL. 762-8255

Namų telef. 766-8479

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3
Antradi. uždaryta
Trečiadi. uždaryta
Ketvirtadi. 10-3
ir 4:30-7
Penktadi. 10-3
ir 4:30-8
Seštadi. 9-12
Sekmadi. 9:30-1

MOKA:

už term. indėlius 3 metams 8%
už term. indėlius 2 metams 7½%
už term. indėlius 1 metams 7%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
už šėrus 1969 m. išmokėta 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines — iki \$10,000 9%
nekiln. turto — iki \$30,000 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santuopų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų — iki \$10,000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turto, telefonų, elektros, vandenį ir dujas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W.

Tel. 534-9286

HANOVER — HWY 4. Tik 4 mylios nuo gražaus miestelio, 6 kambarių mūrinis vienaauštis ir 1½ akro žemės. Prašoma kaina \$17,000 su maždaug \$7-8000 įmokėjimu. Namai be skolų.

BLOOR — CLENDENAN. Netoli parko, krautuvų ir požeminio susisiekimo, gražus 9 kamb. atskiras mūrinis, 4 kambarių pirmame aukšte, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti \$10,000, lengvos išmokėjimo sąlygos.

BLOOR — ALHAMBRA AVE. 9 dideli kambariai, mūrinis, atskiras, moderniai įrengtas virtuvės ir rūsys. Arti susisiekimo ir krautuvų, įmokėti \$10,000.

BLOOR — RUNNYMEDE. Prie Bloor gatvės dvi krautuvės ir du butai. Ideali prekybiška vieta, geras investavimas. Reikalingas didesnis įmokėjimas, prašo \$60,000.

ANNETTE — RUNNYMEDE. Tik keletos metų senumo, gražių plytų, modernios statybos, 8 kambariai per du augstus. Skoningai įrengtas rūsys. Garažas ir privatus įvažiavimas.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

JIESKOTE GERŲ EUROPIETISKŲ DESRŲ — KUMPIŲ — SVIEŽIOS MĖSOS — IMPORTUOTŲ SKANUMYNŲ?

visa tai rasite tik

tip-top MEATS

delicatessen
krautuvėse

SEKITE SAVAITGALIŲ

SPECIALIUS PIRKIMUS!

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)

Yorkdale Shopping Centre ir nuo rugpjūčio mėn. —

Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIS AUTOMASIŲŲ TAIŠYMAS, kvalifikuoti mechanikai, sažiningas ir greitas patarnavimas lietuviams.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Cawthra Meats and Delicatessen

3635 CAWTHRA RD. (kampas Cawthra Rd. ir Burnhamthorpe Rd.)

Nauja prekyvietė (Shopping Plaza)

• Svežia mėsa, • Lietuviški ir • Skanėstai

įvairios dešros importuoti sūriai (delikatėsai)

Kviečiame atsilankyti visus lietuvius

Savininkai: R. SIMANAVIČIUS ir V. BIRETA

Extra Realty Ltd.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

SWANSEA, \$20,000 įmokėti, atskiras mūrinis 2-jų butų, 6 metų senumo, modernus pastatas. Užbaigtas rūsys, trys modernios virtuvės, trys keturių gabalų prausyklos, garažas, privatus įvažiavimas.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$10,000 įmokėti, mūrinis 12 kambarių dvibutis (duplexas), 2 rūšiai, 2 mūriniai garažai, privatus 9 pėdų įvažiavimas. Kaina: \$35,900.

J. KUDABA

Namų tel. 783-2105

KANADOS ĮVYKIAI

SUSITARĖ SU PAŠTININKAIS

Federacinės vyriausybės tarpininkui T. O'Connor pavyko susitarti su paštininkų unijomis, tačiau naująją sutartį dar turi patvirtinti unijų nariai. Senoji sutartis buvo pasibaigusi 1969 m. spalio 1 d. Taigi, derybos truko beveik metus, o rotaciniai streikai — apie tris mėnesius. Vyriausybė paštininkams buvo pasiūliusi 47 centų valandinio atlyginimo padidinimą, maždaug 5,9% į metus, 32 mėnesių laikotarpiui. Tarpininko T. O'Connor paruošta naujoji sutartis galios 30 mėnesių, valandinį paštininkų atlyginimą padidinama 55 centais, t. y. maždaug 7,2% į metus. Padaryti ir daugiau nesmūnių nuolat. Nesilaikytą premjerą P. E. Trudeau metinio atlyginimų kėlimo 6% gairės, per tris rotacinių streikų mėnesius paštininkai prarado apie \$5 milijonus, o pašto 1970-71 m. deficitas nuo numatytos \$80 milijonų sumos greičiausiai pakils iki \$150 milijonų. Lūdniausia, kad ištisus tris mėnesius rotaciniai streikai kankino eilinius kanadiečius, mažesniuose laikraščius, jų tarpe ir "T. Ziburius". Jeigu premjeras P. E. Trudeau sutiko pats sulaužyti savo numatytą 6% atlyginimų kėlimo gairės ir paštininkų algas padidinti 7,2%, tai jis turėjo padaryti rotacinių streikų pradžioje. Galimas dalykas, tada būtų išvengta nepatogumų eiliniams kanadiečiams ir \$70 milijonų pašto įstaigų papildomo metinio deficito, kurį dabar turės padengti mokesčių mokėtojai. Žvilgsnis ateitin neteikia optimizmo, nes tikriausiai vėl bus pabrangintos pašto paslaugos, o Kanada po poros metų turės naują paštininkų streiką. Kai paštininkų unijoms premjero L. B. Pearsono laikais buvo suteik-

ta streiko teisė, jos nė vienos sutarties nepasirašė be streiko. Tris mėnesius trukę rotaciniai streikai premjerui P. E. Trudeau sudarė galimybę suaukšti federacinį parlamentą, panaikinti L. B. Pearsono mažumos vyriausybės duotą streiko teisę ir įvesti arbitražą, kuriame abiem pusėm — ir vyriausybei, ir paštininkams — būtų privalomas neutralaus organo sprendimas. Tokiu atveju būtų išvengta abipusių nuostolių, dvigubos baudos kanadiečiams mokesčių mokėtojams pašto paslaugų sutrikimo ir streiko padaryto deficito padengimu.

Spėliojimų bangą apie galimą opozicijos vadovą R. Stanfieldo pasitraukimą iš šių pareigų sukėlė spaudoje pasirodę pranešimai apie slaptą 30 konservatorių parlamentarų posėdį viename Saskatoon miesto viešbutyje. Žurnalistai posėdinę nebuvo įsileisti, bet jiems pavyko nugaruoti aštrių kritikų balsų R. Stanfieldo adresu. Jie pvz., teigia, jog J. Diefenbakeris R. Stanfieldo vadovaujamą konservatorių partiją pavadino visuotinės pajaukos objektu Kanadoje. Oficialiai posėdis buvo sušauktas konservatorių problemoms prerijų provincijose aptarti, bet jo didžioji dalis buvo skirta dabartinio konservatorių vadovo R. Stanfieldo kritikai. Ekonominiai Kanados negalavimai, paštininkų streikas, premjero P. E. Trudeau neryžtingumas ir jo nuolatinės kelionės, slaptame posėdyje dalyvavusių konservatorių nuomone, R. Stanfieldui sudarė auksinę progą pulti liberalų vyriausybę, garsinti savo vardą ir padidinti laimėjimo galimybes sekančiuose federacinio parlamento rinkimuose. Tačiau nuosakusis R. Stanfieldas šios

progos neišnaudojo, nors savo ir konservatorių pusę galėtų patraukti premjeru P. E. Trudeau nusivylusius ar bent jau pradedančius nusivilti rinkėjus. Toronto "The Globe and Mail" konservatoriškos krypties dienraščio teigimu, šeši federacinio parlamento konservatorių atstovai — J. Horner, S. Schumaker, R. Thompson, R. Simpson, G. Ritchie ir C. Stewart šiame posėdyje buvo įgaliojami kreiptis į R. Stanfieldą ir prašyti jį pasitraukti iš konservatorių vadovo pareigų iki sekančios partijos suvažiavimo 1971 m. pabaigoje. Tokiu atveju 1972 m. įvyksiančiose federacinio parlamento rinkimuose dalyvautų su nauju vado priešakyje ir galbūt padidintu laimėjimo galimybe. Jeigu R. Stanfieldas nesutiks pasitraukti, nebus imamasi priemonių jam nuvertinti, nes konservatorių partija bijo vidinio skilimo, kuris dar labiau susilpnintų jos jėgas. Siame pranešime, matyt, esama tiesos grūdo, nes Alberto viešes R. Stanfieldas, paneigęs gandus apie jo planuojamą nuvertimą, pradėjo bent jau puse burnos kritikuoti premjerą P. E. Trudeau.

Zuvininkystės ministerio J. Davis pranešimu, žvejybos incidentus Britų Kolumbijos pakrančių vandenys svarstys rugsėjo 21 d. Otavoje įvyksianti konferencija, kurioje savo atstovus atsiunčia Sovietų Sąjunga. Didieji sovietų žvejybos laivai nekartą yra užkabine mažuosius amerikiečių ir kanadiečių laivus, padarydami nemažos žalos. Dėl šios priežasties kanadiečiai ir amerikiečiai netgi buvo paskelbę vienos dienos žvejybos streiką. Jie taipgi skundžiasi, kad sovietų besaikis žvejybos Ramiuojo vandenyno pakrantėse išnaikins visas žuvis atsargas. Zuvininkystės ministeris J. Davis pažadėjo į Kanados šešių asmenų delegaciją minėtai konferencijai įtraukti porą žvejų atstovų.

Dominijos statistikos biuro duomenimis, 1970-71 mokslo metais mokinių ir studentų skaičius Kanadoje padidės 120,089 iki 6,301,450. Vienam mokiniui skirtos švietimo išlaidos nuo pernai išleisto \$1,080 pakils iki \$1,206. Bendra švietimo išlaidų suma šiais mokslo metais Kanadoje paaugš 960 milijonų ir pasieks \$7,634,700,000. Ši kapitala, išskyrus iš privačių šaltinių gautų \$591 milijoną, turės parūpinti miestų savivaldybės, federacinė ir provincinės vyriausybės. Mokinių numatoma turėti: darželiuose ir pradinėse mokyklose — 4,062,120, vidurinėse mokyklose — 1,706,620, augstosios mokyklose — 528,510.

Kanados federacinis bankas sumažino palūkanas už paskolas privatiems bankams ir didesniems finansininkams iki 6½%. Viršūnė buvo pasiekta 1969 m. liepos 16 d., kai už paskolas buvo pradėta imti 8%. Kanados banko vadovybė konstatuoja su mažėjusią infliacijos pavojų, bet taipgi pabrėžia, kad dabar iškovojami 8-9% metiniai atlyginimų padidinimai yra nerealius, prašokantys krašto ekonominių pajėgumų ir skatinantys kainų augimą. Pusė nuosimčio paskolų palūkanas turėtų sumažinti ir privatus bankai savo klientams, tačiau tokio pareiškimo jie dar nėra paskelbę.

Skautų veikla

• Mergaitės ir berniukai nuo 7 m. amžiaus priimami į "Satrijos" ir "Rambyno" tuntus. Skabininti tunti-ninkams: S. L. Gvildienė — tel. AT 2-5995, ps. dr. A. Dailidė, tel. 766-4412. Organizuojamas jaunimas yra geresnis jaunimas. Skautų-čių vadovai-tes ateina į pagalbą padėti lietuvių vaikams. Žiemos veikla draugovėse netrukus bus pradėta.

• Ruduo yra pats gražiausias laikas išklyti. Išklydoms galima pasi- naudoti kanadiečių skautų stovykla- vietėmis, kurios yra netoli Toronto. Suinteresuoti turėtų kreiptis į Cam- ping Dept. tel. 925-3425.

• Aštuntąjį Romuvos stovyklą fo- tografavo S. Dabkus ir S. Vl. Bacevi- čius iš Klevelando. Buvusi stovyklos vadovybė jiems dėkoja už nuotrau- kas, kurių nemaža dalis spausdinama lietuvių laikraščiuose. C. S.

Lietuviška baldų
dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir ap- traukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Fleet Electric Co. Ltd.

ELEKTROS RANGOVAS

Atlieku visus elektros

irangimo darbus Toronto

923-7194. Sav. A. Ceponis

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos.

Baigę šią mokyklą gauna piges- nę autovežimio draudę. Nemo- kami nurodymai klaseje ar na- musose turintiesiems laisvinius lei- dimus. Mokome vairuoti stan- dartinis ir automatinis auto- mobilus. 1076 BATHURST ST.

Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos krepšinininkai pirmąjį tarp- tautinį susitikimą turėjo 1925 m. gruodžio 13 d. Rygoje. Iki šiol Lie- tuva su Latvija yra žaidžiusi 33 tarp- valstybines rungtynes, iš kurių tik 16 laimėjo. Su estais žaistis 26 rungtynės, iš kurių 18 laimėta. Iš viso Lietuva per 45 metus sužaidė 175 rungtynes, iš kurių 109 laimėjo.

Talinė įvyko neeilinis krepšinio turnyras. Mat jame šalia vietinių komandų dalyvavo ir Amerikos Olim- pinė rinktinė. Siame turnyre dar dalyvavo Estijos ir Rusijos jaunųjų rink- tinės. Lietuvos rinktinėi teko pirmą kartą žaisti su amerikiečiais. Šias rungtynes po gražios kovos teko pralaimėti 82:69. Lietuvos rinktinėje nežiadė M. Paulauskas. Lietuvos rinktinė, nors ir nugalėjo Estiją 83:75 ir jaunųjų rinktinę 78:75, liko tre- čioje vietoje. Estija, nugalėjusi neti- kėtai JAV rinktinę 88:82, liko antro- je vietoje.

Berlyne viešinti Vilniaus džiudo komanda turėjo 3 susitikimus ir vi- sus laimėjo prieš vietines komandas. Antroji Vilniaus komanda, daugiau- sia sudaryta iš jaunųjų, telaimėjo vie- ną susitikimą.

Pasibaigė Lietuvos lengvosios atle- tikos pirmenybės Vilniuje. Jos pa- sižymėjo geromis pasekmėmis. Ge- riausia pasekmė pasiekė šuolininkas į augstį Kęstutis Sapka. Jis, šokda- mas per nugara, peršoko 2,21 m. Tai naujas Lietuvos rekordas. Kitos ge- resnės pasekmės: J. Putnienė — Danauskaitė įtėtis — 56,90 m. P. Si- monėlis — 10,000 m. bėgimas — 29:23,8. A. Kenšis trisuoilis — 15,78 m. K. Sapkos šuolis į augstį pasiekė 2,21 m yra geriausia Europoje. Pa- saulyje jis dalijasi antrą vietą su amerikiečiu R. Brown. Už juos ge- riau yra iššokę kinietis N. Či-Čin — 2,26 m.

Europos moterų irklavimo pirm- enybėse Vengrijoje buvusi Europos meistrė G. Sidagytė - Ramoškienė vienviečių valčių rungtyje laimėjo III vietą.

TARPMIESTINIS GOLFO

PIRMENYBES

Praeitą savaitę Georgetown golfo aikštyne įvyko metinės SAL- FASS pirmenybės ir tarpmiestinės

rungtynės. Sąjungos meistrė ir šiais metais tapo Toronto A. Ser- gautis 79. D. Detroito P. Kerenius 79 ir 3. Toronto S. Podadeckis 80. Tarpmiestinėse rungtynėse nugalė- toju tapo Torontas su 661 tašku, an- troje vietoje liko Čikaga su 692 ir trečioje Detroitas su 787. Jaunųjų meistrė tapo A. Baris (88 — Či- kaga) ir jaunūčių — A. Siminkevi- čius (89 — Toronto). Plačiau apie žaidynes sekančių kartą. A. S.

VYČIO ŽINIOS

B. Savickas, dalyvaudamas G. Mo- torų "skeed" šaudymo turnyre, lai- mėjo labai gražią pergalę. Savo grup- ės jis laimėjo pirmą vietą; iš 100 bandymų 96 pasiekė tikslą. Tai ne- eilinė pasekmė.

Vyčio šaudytojai dalyvaus tradi- ciniame etninių grupių "trap" šau- dymo turnyre. Sis turnyras įvyks rugsėjo 13 d. Toronto Gun Country Club naujoje šaudykloje. prie 400 ir 89 kelių. Norintieji dalyvauti ir gauti platesnį informaciją prašomi kreiptis pas Ed. Kuchalskį telefonu 233-4791. Sis šaudymo turnyras yra labai populiarus ir jame dalyvauja apie 100 dalyvių — austrai, graikai, vokiečiai, italai, 4 lietuvių klubai ir daugelis kitų. Pajėgiausi yra graikai, kurie yra laimėję pirmą vietą pra-ėjusiame turnyre. Yra skirtos dova- nos komandiniam laimėtojams, pa- vieniams šauliams ir keletas staig- meninių dovanų. Turnyro vieta la- bai patogi ir išvykoms, todėl visi kviečiami atsilankyti ir su šeimomis.

Ignas Taunys iš Australijos Ade- laidės Vyčio klubo lankėsi Toronto Vyčio krepšinio stovykloje ir domė- josi bendravardžio klubo veikla. Jam buvo įteiktas klubo ženklelis, uni- forma ir daug informacijų apie To- ronto LSG Vyti.

Mūsų rėmėjams L. Kirkiliui, J. Zubrickui, R. Vaitkevičiui ir V. Sta- škevičiui, nupirkusiam krepšinio lan- kus stovyklavietėje, nuosirdiai dė- kojame.

V. Nešukaitytė sėkmingai žaidė tarptautinėse stalo teniso rungtynė- se. Tautinės parodos metu įvykusio- se rungtynėse Kanados moterys nu- galėjo Ameriką 3:1. V. Nešukaitytė laimėjo abu susitikimus ir taip pat dvejetą. A. S.

O'KEEFE CENTRE
FRONT YONGE 363-6633
AIR-CONDITIONED

Canadian Opera
September 18 to October 17

CARMEN
Sept 22, 26,
Oct 1, 5, 10 (mat), 14, 16

DON GIOVANNI
Sept 18, 24, 28, 30,
Oct 10, 17 (mat)

Fidelio
Oct 3, 7, 9, 13

La Traviata
Sept 19, 23, 26 (mat),
Oct 2, 6, 12, 15

FAUST
Sept 25, 29, Oct 3 (mat), 8, 17

Su Toronto simfonijos orkestru ir Kanados Valstybiniu Baleru.
Bilietai: 11 v. ir 4 v. p. (9 v. ir 4 v. p. sekmadienį, iki sekmadienį).
Pirmadienį: \$7,75, \$6,75, \$5,00, \$3,50.
Seštadienio popietis: \$4,50, \$3,00, \$2,50, \$2,50.
Rush vietos \$1,00 — 12 v. dienos sezonui

AL
GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE 6-2738

1611 Bloor St. W.

LE 6-2664

Toronto, Ontario

HIGH PARK AVE. — BLOOR, gražus didžiulis 11 kambarių atski- ras namas, prausyklos kiekvienam augštel, kilimai, dvigubas ga- ražas, nepaaimama vieta gydytojo ar dantisto kabinetui, apie \$15,000 įmokėti ir viena atvira skola. Nepraleiskite retos progos. Arti Bloor.

BLOOR — WINDERMERE, krautuvė ir 5 kambarių butas, dvigu- bas garažas, puiki, judri vieta, tinka betkokiam verslui; apie \$15,000 įmokėti, viena atvira skola nedidelio nuosimčio. Parduoda našle.

INDIAN RD. — BLOOR, 14 kambarių dvibutis, puiki vieta, netoli Bloor, dvigubas garažas.

RUNNYMEDE — BLOOR, 8 dideli kambariai per du augstus, at- skiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, balkonas, gražioje, ramioje gatvelėje netoli Bloor. Tuojaus galima užimti. Apie \$10,000 įmokėti.

QUEBEC AVE. — BLOOR, apie \$9000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, modernios virtuvės, gražus kiemas su plačiu įvažiavimu, nepertolusiai nuo požeminio traukinio stoties; turi būti parduo- tas.

ROYAL YORK — KINGSWAY, puikus 6 kambarių vienaauštis, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus kiemas su medžiais.

INDIAN TRAIL — BLOOR, 9 didelių kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, 3 modernios virtuvės, garažas, apie \$10,000 įmokėti ir viena atvira skola; gauna \$235 mėn. nuomos; yra butas šeim- nininkui.

Al. Garbenis, ARBA **Pr. Kerberis,**

namų tel. HU 9-1543

namų tel. LE 5-1584

Mūsų tikslas visų pirmausiai pasitarnauti savo tautiečiams.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAU-
SIAME TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

5½% už depozitus

8% už asm. paskolas

6% už šėrus (numatoma)

7% už 1 m. term. dep.

8% už mortgičius

7½% už 2 m. term. dep.

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santuopų dydije, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju ap- draustos iki \$5,000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Seštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. seštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PILNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

ANNETTE — DUNDAS, \$3,000 įmokėti, 6 dideli kambariai, kvadra- tinis planas, dvi modernios virtuvės, oru šildomas, didelis rūsys tin- kamais poilsio kambariui, prašoma \$22,500.

KING — JAMESON, \$10,000 įmokėti, plytinis atskiras 7 kambarių per du augstus namas, vandeniu šildomas, 2 virt

**BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudus b-ųjų atstovybė

**A. ČIZIKAS TEL. 531-6165
ALFA RADIO & TV**Parduodame ir taisome ZENITH ir kitus televizijos priimtuvus, radijo ir HI-FI aparatus. Statome antenas. Turime didelį pasirinkimą lietuviškų muzikos plokštelių.
672 Lansdowne Ave. Toronto 4, Ont.**IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!****Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU**

DOVANOS BE MUITO:

- Motociklai, automobiliai, auto- Taip pat persiunčiame pinigų, mobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t.
- Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilį skaitius yra ribotas.
- Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svartų grynai svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyvena ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sazinimą ir greitai patarnaujame.
- Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turime neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia**

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363**A & B TAILORS**

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO
MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ**CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi**TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HI-FI
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS

532 - 7733

1613 Dundas St. W.

Sav. R. Stasiulis

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gaustė tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis;

didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų,

kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiugsis.

DUEFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisome televizijos, HI-FI ir radijo aparatus. Parduodame

lenses ir bakerejos. Pritykę specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbab**P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)**

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kvietame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazoninio stotį.

Gazolinės, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai.

Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuojame naujos dalys, geras

patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Pakševičius ir Jozas Tamošiūnas,

oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

KOVA CONSTRUCTION COMPANY LIMITED

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS.

Stato naujus namus, įmones, garažus pagal sutartis.

Remontuoja senus namus.

IRENGIA: virtuves, prausiklas, židinius ir žaidimų kambarius,

šeimos ir žaidimų kambarius, židinius ir t.t.

Skambinti: Andrius Tamošaitis, telefonas 278-1972

Visi rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijas

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuojamas

Lietuvius atstovauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIAI IR RELIGIJA

Sujudo visa Čikaga dėl lietuviškų Mišių vaikams ir dėl teisių kapinėse. Susirūpinimo ateitininkai sendraugiai Niujorke. Susirūpinimo studijoms Europos lietuviai kunigai su naujuoju vyskupu A. Deksniu priešakyje. Lietuvių katalikų organizuotumo stoka pajuto Kanados, Australijos ir kitų kraštų lietuviai. Susirūpinimą pasiskaitomis religinėm — tautinėm temom. S. Amerikos lietuviai mokytojai paskelbė viešą pareiškimą dėl lietuvių išlaikymo religiniame gyvenime išlaikymu kun. Pr. Geiščiūno pasikaitos. Net Vatikanas rimtai susirū-

pino išievių dvasiniu gyvenimu. Duok Dieve, kad diskusijos taisyklomis būtų gynybinės, nes dar toli iki skaudulių priežasčių atradimo ir gydymo. Kol kas pasitenkinama skaudulių registravimu, aimanavimu, apgydymu. Tai natūralu. Visos pradžios tokios, nors galėjome pradėti tuojau po Vatikano santarpybos. Būtime jau toliau pasistūmėję.

Šia proga verta pabrėžti minėtą mokytojų pareiškimą. Tai iki šiol rimčiausias mokytojų išvadų ir nutarimų dokumentas, kurį mokytojai nutarė laikyti visos lietuvių tautos reikalavimu (nutarimų ketvirtoji pa-

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

ARTEJANT NAUJIEMS MOKSLO metams, nemažai Čikagos katalikų mokyklų nebeatidarys savo durų. Jos uždarytos, negalint pakelti didėjančių išlaidų. Buvo laukiama, jog su parama prisidės valdžios įstaigos, bet toks planas nebuvo patvirtintas. Ir toliau kiekviena katalikiška mokykla turės rūpintis savo egzistencija. Tokiu būdu gana daug jų nuo šio rudens likviduojasi, nes neturi lėšų.

Su sunkumais susiduria ir Čikagos bei apylinkių lietuvių parapijų mokyklos. Jos nors ir sunkiai, bet dar verčiasi. Pvz. Cicero liet. parapijos mokykla praėjusiais metais turėjo art. \$50,000 išlaidų; šiemet jų žada būti daugiau. Dar parapijos klebonas pranešė, jog nuo rudens yra pakeliamas mokeskis už mokslą 25 doleriais — dabar bus imama \$125 už vieną vaiką per metus. Prieš 20 metų, kai čia naujieji ateiviai pradėjo leisti savo vaikus į mokyklą, reikėjo mokėti tik \$9 į metus. Nors per tą laiką atlyginimai pakilo beveik dvigubai, tačiau mokeskis už vaikų mokslą paugo apie 13 kartų. Nemažai lietuvių, negalėdami pakelti padidėjusio mokesčio katalikiškose mokyklose, pradeda vaikus leisti į valdines mokyklas, kur mokslas yra nemokamas.

ABI LIETUVIŲ MONTESSORI MOKYKLOS kviečia registruoti vaikus. Viena šių mokyklų, kuri vadina si — Amerikos Lietuvių Montessori Draugijos Vaikų Nameliai, veikia Marguerite Parko liet. kolonijoje 2743 W. 69 St. Kita mokykla vadina si Varno Montessori Židinėliu ir ji nėra lietuviškos kolonijos ribose. Todėl šiai mokyklai yra sunkiau su lietuvių priitaukimu. Žymų šio mokyklų dalis yra kitataučiai, tačiau lietuviams yra sudaryta atskira klasė. Taip pat tėvai nusiskundžia, jog mokeskis šiose mokyklose yra gana augstas ir nevisiems įkandamas.

SOVIETŲ BALETO — Moisejevo grupė čia viešėjo jau penktą kartą. Jos pirmasis pasirodymas šį kartą buvo nutrauktas, kai arti scenos vos tik prasidėjus spektakliui, buvo numesta ašarinių dujų. Publiką, kurios buvo pilna Operos rūmų salė, ramiai išėjo. Tik keli žmonės buvo sužeisti. Kiti spektakliui įvyko be jokių nuotykių. Taip pat buvo pakartotas ir nutrauktas pirmasis pasirodymas. Čikagos didžioji spauda savo vedamuosiuose grietėliai pasisako prieš tokios „narsuolių“, kurie dedasi kovoją prieš komunizmą, bet vartoja dar blogesnes priemones, negu anie. Paminėjo, jog yra leistuvų priemonių, kuriomis galima atkreipti dėmesį. Pažymėtina, kad šio baleto stebėtojų tarpe buvo nemažai Čikagos lietuvių.

ČIKAGOS LIETUVIAI vasaros mėnesiais mėgsta keliauti. Vafinėja ne vien po Ameriką, bet ir tolimus kraštus. Liepos mėnesio antroje pusėje viešint Vilniuje teko susitikti kokią šimtą lietuvių. Daugumas jų dalyvavo dainų bei tautinių šokių šventėje bei kitose programose. Sutiktųjų tarpe buvo prof. dr. Vytautas Vardys, kuris Lietuvoje lankėsi su amerikiečių studentų grupe, Čikagos amerikiečių baleto grupės šokėja Violeta Karosaitė, kuri viešėjo pas savo dėdę garsųjį muziką J. Karosą. Taip pat čia matėsi Susivienijimo Lietuvių Amerikoje išd. globėja J. Milleriūtė, skautų veikėja Br. Juodelis, buvęs čikagietis muzikas Br. Jonušas ir daugelis kitų. Daugumas jų Lietuvoje pabuvojo 10 dienų, o kiti — ilgiau. Net ir paprastiems turistams šiemet atsirado galimybė pratesti vizą. Čikagos turistų grupė, kuri važiuavo per „Gordon“ bendrovę, turėjo išvažiuoti šeštadienį prieš tautinių šokių šventę, bet gavo leidimą pasilikti iki pirmadienio.

Vasaros mėnesiais į Lietuvą buvo nuvykę ir nemažai taip vadinamųjų „pažangiųjų“ čikagiečių. Jiems buvo suteikta didesnė galimybė pakeliauti po Lietuvą. Daugumas jų

pristatė kaip dainininkai ir turėjo kelis grupinius pasirodymus Lietuvoje. Gaila, jog jų pajėgumas labai ribotas ir gero įspūdžio nepalik.

• • •

SPORTINIAME LIETUVIŲ GYVENIME vasaros mėnesiais rodėsi vien tik futbolininkai. Jie rugpjūčio 23 d. pradėjo rudens ratą pirmenybių rungtynes. Marquette Parke, stebint apie 400 žiūrovų, lietuviai nugalėjo ukrainiečių „Wings“ vienuolike net 6:1. Prieš šią komandą lietuviams anksčiau labai nesisekėdavo ir jie buvo pralaimėję abu paskutinius susitikimus. Šį kartą „Lituanica“ atsigriebe su kaupu ir varžovus sulupo kaip reikiant. Lietuvių naudai įvarčius įmūsė H. Jenigas 2 (vieną iš baudinio), V. Pikšrys, M. Mikalauskas, A. Kunickis, J. Ringus — po vieną. Vasaros mėnesiais „Lituanikos“ futbolininkai rungsis dėl „Peel“ taurės. Laimėję du susitikimus, jie užsuko ant JAV mėgėjų meistro — Čikagos „Kickers“ vienuolikos. Rugpjūčio 16 d. įvykusiose rungtynėse lietuviai vos neįskrėtė pokšto ir po lygus žaidimo varžovai laimėjo tik 1:0.

• • •

LIETUVOS VYČIŲ organizacijos nariai rugpjūčio 19—23 dienomis buvo suvažiuavę į Čikagą iš visos Amerikos ir čia turėjo savo metinį seimą. Susirinko apie 200 delegatų ir svečių, o į kai kurias pramogas dar didesnis būrys atėjo. Kelias dienas vyko organizacijos posėdžiai. Daugiausia laiko buvo skirta įvairioms pramogoms. Labai patrauklus buvo baigiamasis banketas sekmedienį „Sheraton“ viešbutyje, kur nuotaika buvo tikrai puiki. Idomu, kad ši organizacija apjungia dviem kalbom kalbantį jaunimą, o taip pat gimnastus Europos ir Amerikos kontinentuose. Tai geras pavyzdys kitoms organizacijoms ar sambūriams, kurie to negali pasiekti. Organizacijoje su tepla ir nemažai žymių žmonių. Pvz. jos pirmininku yra prof. Jokūbas Stukas, vienas iš šviesesniųjų Amerikoje gimusių lietuvių. Pažymėtina, jog banketo metu dainavo vyčių choras, kuriame reikšias irgi Amerikoje ir Lietuvoje gimusieji tautiečiai. Tokiu būdu šis vyčių organizacijos seimas Čikagoje buvo vienas iš malonesnių šios vasaros įvykių.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmų surengta golfo diena įvyko rugpjūčio 19 d. Po jos buvo šauni vakarienė ir dovanų įteikimas laimėtojams. — Dail. Viktoras Petravičius atidarė dailės studiją ir galeriją 7141 So. Claremont Ave. Dailė besidomintis jaunimas turi gerą progą lankintis šio žymaus dailininko priežiūroje. — Aludų organizacija kiekvieną šeštadienio vakarą Marquette Parko aikštėje rengia pramogų vakarones. Jų metu vaikai gali pažaisiti, o senesni — pasišūžinti, pasižiūrėti filmų ir pan. — Dail. Marijos Zukauskienės iš Niujorko tapybos paroda bus atidaryta rugsėjo 18 d. Čiurlionio Galerijoje. Ji truks iki rugsėjo 27 d. — „Lituanikos“ futbolininkai rugpjūčio 30 d. įvykusiose pirmenybių rungtynėse turėjo nusileisti stipriai „Lions“ komandai 1:3. — Įvyko geriausių Amerikos biljardo žaidėjų turnyras. Jų tarpe buvo ir keli lietuvių kilmės asmenys — Joe Balsis ir 11 m. mergina — Jean Balukas iš Brooklyn. — Dr. A. Šidlauskaitė, kuri dėsto Otavos universitete Kanadoje, kelias dienas viešėjo Čikagoje. — Mindaugas Tamošiūnas, Kauno pramoginio orkestro „Oktava“ vadovas, lankosi Čikagoje. Taip pat vieši ir jo žmona. Sugrįžęs į Kauną, jis netrukus kartu su orkestru išvyks kelionės po Suomiją. — V. Rask-Rastauskas vadoja 40 žmonių ekskursiją, trečioji šia vasara, rugpjūčio 31 d. išvyko į Lietuvą. Kelionėje išbus 21 dieną iš jų 10 — Lietuvoje. — Šiluvos Marijos atlaidi rengiami rugsėjo 13 d. Čikagos Marquette Parko lietuvių par. bažnyčioje. Iškilimams pakviestas vysk. A. Deksnys.

straipa). Einant šia linkme, reikėtų reikauti ir sudaryti sąlygas, kad išievių kunigai rūpintųsi savo tautiečiais, kad kitiems nebūtų leidžiama rūpintis ne savo avelėmis. Kaip motinos savo vaikų auklėjime negali būti kampininkės, taip ir kunigai savo žmonių dvasiniam aprūpinimui. Kas priklauso lietuviams, niekas negali pagrobti. Mokytojas

REMĖKIME PASIRYŽELIUS

„T. Žiburių“ 34 nr. Toronto žiniose paskelbta žinutė, kad dr. E. Jasevičiūtė lankėsi Toronto ir tarėsi su arch. dr. A. Kulpačiūnu dėl lietuvių skyriaus įrengimo tautybių parke Thunder Bay, Ont. Projektas esą jau paruoštas ir tikimasi pradėti jo vykdymą dar šį rudenį, tik lėšų trūksta.

Kadangi ten lietuvių kolonija labai maža, tai niekas negalėjo tikėtis, kad toji apylinkė galės projektą įvykdyti savo jėgomis (norėta neatsilikti nuo kitų tautybių). Šiame reikale būtina talka visų Kanadoje esančių lietuvių ne tik atžymėti savo vardai kitataučių akivaizdoje, bet ir padarinti broliams ir sesėms, tokiems neunistantiems patrijotams, kaip dr. E. Jasevičiūtė ir jos talkininkai. Reikia ateiti jiems į talką.

Jinau iš patirties, kad moterų pajėgumas yra didelis, jeigu jos ką užsimoja atlikti. Tai dar nebūtų galima visu kolonijai lietuviams nedelsiant pradėti tą lietuvišką talką, sustiprinti iniciatorių to gražaus lietuviško projekto ne tik finansiškai, bet ir morališkai?

Maria F. Yokubynienė

Mokytojai stovyklavo ir studijavo

(Atkelta iš 5-to psl.)

stropiausi, tarp jų ir D. Besasparytė iš Toronto, gavo dovanų.

Apdovanoti buvo ir stovyklos vadovai. Kiekvienam buvo išteikta Pauliaus Augiaus rašinių knyga su visų stovyklautojų parašais. Knyga, kaip padėka, taip pat su visų parašais buvo išteikta ir JAV švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnui, vyriausiam studijų savaitės šeiminiui. Jis posėdį ir uždarė ugnungu užbaigos žodžiu. Nuskambėjus Lietuvos himnui, visi palengva skirstėsi į namus.

Kiekviena tokia studijų savaitė duoda naujų minčių, kurių bent dalį galima panaudoti darbo metu mokyklose.

Stovyklos vadovybę sudarė: Pr. Joga — viršininkas, A. Vaičiūnas — komendantas, H. Bankaitis uki vadovas ir J. Andrušis — kitiems reikalingas.

SPECIALUS**SIUNTINIAI****ŠVENTĖMS****Į LIETUVĄ****PILNAI APMOKĖTA****GAVEJAS NĖK O NEMOKA****FESTIVAL**

\$25.50 JAV.

4½ sv. kviet. miltų, 2¼ sv. ryžių,

2¼ sv. cukraus, 1 sv. marmelado,

1 sv. makaronų, 1 plytelė šokolado,

1 maišelis vais. bombonų,

kg. 100 gr. „Nescafe“, ¾ sv. salami,

1 sv. maiš. vaisių, 2 maišeliai pudingų miltelių, 2¼ sv. aviz. miltų, 2¼ sv. farinos.

10 SKARELIŲ \$46.80 JAV.

5 vilnonės skarelės su mažom ar dideliem geleim ar turkiskų raštų

ir 5 šilkinės skarelės įvairių spalvų. ORO PASTU pridėti ekstra \$8.50.

VERTINGIAUSIA D O V A N A,**KURIA JŲS GALITE PASIŲTI****SAVO GIMINĖMS, YRA****MOTERISKŲ KAILIO****IMITACIJOS APSIAUSTU**

Fantastiški dalykai — didžiausias pasirinkimas — minkšs (vienspalvis ar dryžuotos), persiško ertuko ar avino

PILNA KAINA SU VISKŲO

TIK \$99.00 JAV

COMBINATION PARCEL

\$126.00 JAV.

3 jrd. vyr. žiem. apsiaustu medžiaga, 100% vilnos, 3 jrd. moteriškam apsiaustu medžiagos, 100% vilnos, 3½ jrd. vyr. elučių medžiaga, 100% vilnos, 3 jrd. moter. žiem. suknelė medžiaga, 100% vilnos, 2 pakadės (dvigubo dydžio), 2 pagalvės užvalkalai, 6 turkiskų rankšluosčiai.

Daugybė kitų šventėms specialių siuntinių

PRASYKITE MŪSU

NEMOKAMŲ KATALOGŲ

UŽSAKYKITE DABAR

TIK PER

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

New York, N.Y. 10010, USA

Tarnaitė

Viena ponija, samdydama naują tarnaitę:

— Gerai, tu man patinki. O kur anksčiau tarnavai?

— Restorane ploviau indus.

— O kodėl ilgiau ten nedirbai?

— Pritrūko darbo... neliko indų.

Mėsininkas verki

— Mėsininkas: „Zinai kaimynė, aš esu toks minkštaširdis, kad darydamas dešras visada verkiu.“

Kaimynas: „Nejaugi tau gaila tų paskerstų gyvulių?“

Mėsininkas: „Ne; ne gyvulių, bet žmonių, kurie tas dešras valgys.“

ŠYPSĖNOS**Metai ir atmintis**

„Sandoroje“ rašoma: „Monika Žilevičienė, gyvenanti Utenos apskrityje, pradžioj šio mėnesio sulaukė 105 metų amžiaus. Anksčiau dirbo savo ūky, o dabar gyvena kolchoze. Ji gerai prisimena abu sukilimus: 1831 ir 1863 metų.“ „Spygliai ir dygliai“ dėl tokios žinios deda šitokią pastabą: „...malonu, kad atmena tuos laikus, kada dar negimusi buvo.“

Kalėjime

— Už ką patekai į kalėjimą?

— Už tai, kad automobiliu perdaug greitai važiuavau. O tu?

— Už tai, kad važiuavau per lėtai.

— Kaip tai suprasti?

— Mat, važiuavau pavogtu automobiliu.

Genijus

Montevideo miesto kalėjimo viršininkas gavo iš teisingumo ministerio raštą, kad paleistų ir laisvę kaip „pasitaisiusi“ dokumentų klastotoja. Nusikaltėli paleidus ir jam nebeapgaunamai pasiūlymus paaiškėjo, kad teisingumo ministerio raštą tas pats klastotojas buvo suklastojęs.

Tik vienas

— Mama, šiandieną mokytojas mums davė tokį klausimą, kurį tik aš vienas galėjau atsakyti.

— Tai labai malonu, vaikel! O ko gi jis klausė?

— Jis klausė, kas prispjauė į jo kaliošus...

Skauda

— Pone gydytojau, man labai skauda dešinį ranką.

— Tai nuo senatvės, mano mielas.

— Na, ką jūs sakote, juk ir mano kairioji nejaunesnė...

Škotiskai

Viena Londono laidojimų įstaiga naujais klientams gauti pradėjo pagyvintą savireklamą. Viešame susirinkime laidotuvių direktorius garsino savo įstaigos patogumus šiais žodžiais: „Noredamas gerbiamuosius klientus įtikinti, kad teisingai kalbu, siūlau prie liudininkų tą iš tamstų, kuris pirmasis mirs, iškilmingai palaidoti visiškai nemokamai.“

Parinko Pr. Alš.

FRANK BARAUSKAS**INSURANCE AGENCY LIMITED**

3828 Bloor St. W., Islington, Ontario

231-266

— Lietuvių maldininkų kelionė į Midlandą — šį sekmadienį (žiūr. atskirą pranešimą).

— Toronto lietuvių kapinėse ruošiami pamatai paminklams, kurių rudenio sezonui užsakyta keletas. Lietuvių kankinių koplyčios pagrindiniai vartai jau įdėti.

— Grįžtame į rudens sezoną. Pasirodys keletas skaitytojų pasaulio, kurie skaitys Mišių tekstų ištraukas sekmadienio pamaldose.

— Sveikiname Juozą ir Marcelę Bacevičius, atšventusius vedybinio gyvenimo aukštinę sukaktį.

— Pamaldos sekmadieniais Springhurst, Gerojo Ganytojo stovyklavietės pastate, nuo šio sekmadienio bus tik 11 val.

— Sv. Jono Kr. par. choras, vadovaujamas muz. S. Gailevičiaus, pakviestas giedoti Londono, Ont., katedroje Kanados Lietuvių Dienos pamaldose.

— Šį sekmadienį 10 val. Mišios už a. a. Oną Prusinską, 11 val. už a. a. Teresę ir Joną Vaitkaičius.

Maldininkų kelionė į Midlandą — rugsėjo 13, sekmadienį. Mišios lietuvių kalba — 1.30 v. pamokslas, Kryžiaus keliai. Norintieji pasinaudoti autobusu, prašomi užsiregistruoti iki rugsėjo 11, penktadienio vakaro, abiejų parapijų klebonijose. Autobusas iš Toronto nuo Sv. Jono Kr. par. bažnyčios išvyks 9 v. ryto. Už autobusą prieš išvažiuojant suaugę moka \$4, vaikai — \$2.

Tėvų pranciškonų naujieji pasiskirstymai torontiečių pranciškonų nepalietė, bet pajudino visą eilę kitų. Buvęs provincijolas kun. L. Andriekus, OFM, tapo Brooklyno namų viršininku, kun. J. Gailiūsis, OFM — naujuoju provincijoliu, kun. J. Liauba, OFM — St. Catharines vienuolyno viršininku ir tos srities lietuvių kapelionu, kun. B. Mikalauskas, OFM, perkeltas į Brooklyną, kun. P. Baltakis paskirtas Brooklyno Lietuvių Kultūros Židinio direktorium, statybos vedėju ir vėliau koordinatorium.

Svečiai. Ryšium su L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimu Torontė "T. Žibūrius" applanke visa eilė asmenų: vysk. A. Deksnys iš Europos, prel. J. Karalius, kun. M. Jarašiūnas iš Sheandoach, Pa., kun. prof. dr. A. Liuiama, SJ, dr. J. Jakstas, p. K. Kadane, dr. P. Kaladė, kun. dr. A. Baltinis, kun. dr. T. Narbutas, kun. dr. V. Cukuras ir kt. Laikraščio darbu domėjosi ypač vysk. A. Deksnys, atvykęs Kanadon pirmą kartą nuo savo vyskupavimo pradžių.

Ligoniai. Kestutis Dilks, Niagaros krioklio pakrantės kridamas nuo uolos, buvo sunkiai sužalotas; guli Niagaros ligoninėje. Paulina Martinaitienė, ilgus metus serganti paralyžiumi, perkelta į Sv. Juozapo ligoninę.

Išpūdingai atšvęsta Juozo ir Marcelės Bacevičių 50 m. vedybų sukaktis. Padėkos pamaldos įvyko rugsėjo 5 d. Sv. Jono Kr. bažnyčioje. Sukaktuvinkams ir pamaldas atvydę per 20 gimnazių. Apeigų metu sukaktuvinkams įteikta simbolinės lazdos su gražiomis juostomis ir linkėjimų įrašais nuo artimųjų iš Lietuvos. Vaisėse dalyvavo per šimtas svečių iš Toronto, JAV, Vankuverio ir kitų vietovių. Iškilmes vadovavo J. R. Simanavičius. Sukaktuvinkams yra kilę nuo Slavikų, išauginę 8 vaikus, kurių didžioji dalis gyvena Torontė. Jie ir surengė šias gražias iškilmes.

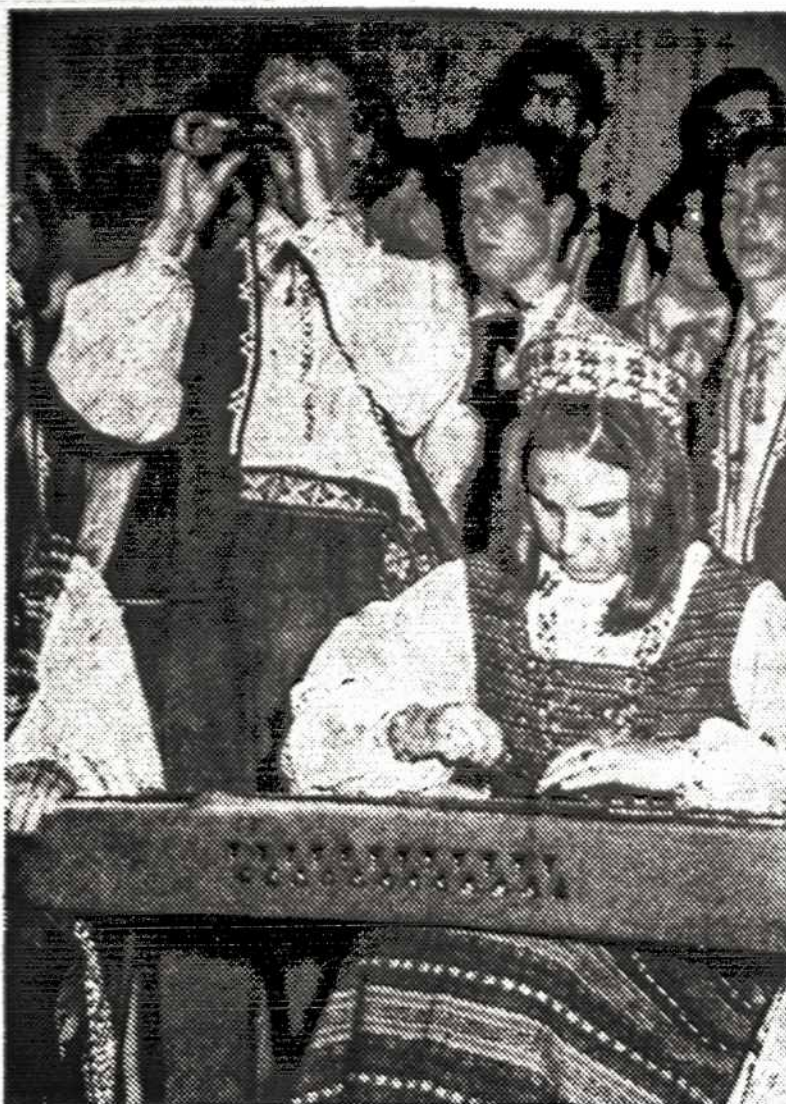
VIENINTELIS KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMŲ SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. NPT. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

ATLEKŲ VISŲ NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

DUPONT—LANDSDOWNE rajone išnuomojamas priekinis kambarys senesnio amžiaus moteriai. Galima naudotis virtuve. Tel. 532-2704.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Ivairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršūnai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Ivairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Toronto jaunimo meno sambūris "Birbynė" vieno koncerto metu atlieka programą. Sambūris pradeda naujus veiklos metus ir ruošiasi dalyvauti Lietuvių Dienoje Londone, Ont.

Nuotr. S. Dabkiaus

Iškili šventė scenoje

Iteikta Lietuvių Rašytojų Draugijos literatūros premija
Henrikui Nagiui už 1969 m. išleistą knygą

Akademijos suvažiavimo programa surengto koncerto ir literatūros vakaro programą pradėjo mūsų žymusis pianistas Andrius Kuprevičius Beethoveno "Mėnėsienos sonata" ir Faure "Baladė" (opus 19). Sie kūrinių turėjo būti šventišku įvadu Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos išeikimui, bet netikėta poeto Henriko Radausko mirtis iškilme padarė liūdesio ir džiaugsmo šventę. Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. L. Andriekus, painformavęs vakaro dalyvius apie a. a. H. Radausko mirtį, jo atminimą ir nuopelnus lietuvių poezijai paprašė pagerbti tylos maldos minute. Po to buvo grįžta prie premijos laimėjusio dr. Henriko Nagio. Nejučiomis prisiminė tradicinis šūkis: "Karalius mirė, tegyvuoja karalius!". Negailestinga mirtis iš gyvųjų tarpo išplėdė vieną Henriką, bet paliko kitą, vainikuotą kūrybinės sėkmės laurų vainiku, testu lietuvių poezijos tradicijas. L. R. D. pirm. L. Andriekus, "Brolių baltų aituvarų" autoriu dr. Henriką Nagį pristatė kaip ryškiausią pokario poetą, kurio kūrybos kurtinis akmuo yra žmogaus grumtis su kasdienybe, vienu ar mirtimi. Premijos mecenato JAV Lietuvių Fondo \$1,000 čekį dr. H. Nagiui įteikė pats LRD pirm. L. Andriekus, sveikindamas jį rašytojų ir visų šio vakaro dalyvių vardu. Sveikinimo telegrama buvo gauta ir iš JAV Lietuvių Fondo pirm. dr. K. Ambrozaičio.

Literatūros grandis

Dr. H. Nagys savo trumpame žodyje apgailestavo, kad tokios progomis netenka susiburti savo žemeje. Rašančiam žodis nėra vien tik komunikacijos priemonė, bet jo gyvenimo dalis. Žodžio šaknis yra liukisios gimtojoje žemėje kaip dalelė lietuvių literatūros grandies, kurios nesutruktų vergijos. Knyga yra gyvas tos grandinės slankstelis. Dr. H. Nagys dėkojo visiems dalyviams, M. Mažvydui, K. Donelaičiui ir pačiam jauniamiam lietuvių poetui, kuris šią valandą kur nors rašo savo pirmąjį eilėraštį. Padėkos žodi jis baigė "Brolių baltų aituvarų" knygos ištrauka "Kryžkelėje".

Scena vėl buvo užleista pianistui A. Kuprevičiui, kurio dėka pirmą kartą Torontė išgirdo me Julias Gaidelio "Tris miniatūras", "Po lietaus", "Vakaro ir vėją", "Lietuviška šoki". Šiuose modernaus atspalvio kūriniuose buvo juntama Lietuvos gamtos, lietuviška nuotaika, muzikos garsais išreikšta J. Gaidelio ir talentingo jo kūrinių atlikėjo pianisto A. Kuprevičiaus. Koncertinė dalis baigta Liszto "Dviem koncertiniais etiudais" ir "Miško šlamėjimu". Dėl laiko stokos teko atsisakyti programon įtrauktų Sopeno kūrinių.

Balsas iš anapus

Literatūros vakaro programą pradėjo Antanas Vaičiulaitis poeto a. a. H. Radausko atminimui skirtu "Kaimo takeliu", mirties temą palietusiu vaizdeliu iš lietuviško kaimo buities. Sukrečianti staigmena buvo a. a. H. Radausko gyvas žodis. Iš magnetofono juostos per garsiaikalbius skambėjo paties velionės skaitomi trys eilėraščiai, laikinai sudarę iliuziją, kad jų autorius tebėra gyvas, kad mes vis dar turime du Henrikus poetus.

Mūsų poezijos veteranas Jonas Aistis skaitė 10 savo eilėraščių, pradėdamas "Silainę" bei kitais populiariaisiais kūrinių, baigdamas "Likimo giesmę", "Partizano šermentis", t. y. eilėraščių, kurių nerandai jo ankstyvesnėse knygose. Leonardas Andriekus šiam vakarui

buvo pasirinkęs "Vabzdį gintare" ir "Kristų".

Naujasis Lietuvių Rašytojų Draugijos laureatas dr. Henrikas Nagys pateikė savo kūrybos skerspjūvį, paskaitydams "Pavasari" iš knygos "Lapkričio naktys", "Saulės laikrodį" iš poezijos rinkinio "Saulės laikrodžiai". "Mėlynajam sniegui" atstovavo "Išrinktieji". "Tėviskė", premijuotomis "Broliams baltiesiems aituvarams" — ištraukos iš dviejų ciklų. Jo pasirodymu buvo baigtas šis koncertas bei literatūros vakaras, sutraukęs gausų būrį klausytojų.

Mokytojų studijų savaitė šiemet buvo nemažai jaunimo iš Kanados: B. Aušrotaitė, D. Bessaparytė, R. Birgelytė, S. Dūdaitė, L. Kriščiūnaitė, Al. Kuolas, B. Palulytė, R. Sakalaitė, R. Underlytė, K. Urbanaitė, R. Vaišvilaitė (visi iš Toronto), R. Staškevičius iš Montrealio, L. Keraite iš Londono. Visi lankė ne tik mokytojų skirtas paskaitas, bet ir jiems specialiai ruoštas lietuvių kalbos pamokas.

Kun. prof. dr. A. Liuiama, SJ, iššį savaitę praleido Torontė pas Tėvus pranciškonus, dalyvaujamas L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime bei tvarkydamas Akademijos reikalus. Prieš išvykdamas pareiškė pasitenkinimą gerai pavykusiu suvažiavimu. Jis planuoja aplankyti Čikagą, Niujorką, Los Angeles bei kitas vietas ir grįžti Romon, kur jo laukia profesoriaus pareigos Gregorianumo universitete. Ten jis jau eilę metų dėsto teologinius mokslus.

A + A
Marijai Daržinskienei
mirus, jos dukras MARYTĘ, GENĘ, REGINĄ ir ZITĄ, sūnus PETRĄ ir REIMĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —
A. J. Kazlauskai J. J. Valiuliai J. J. Rovai

Mirus a. a.
Marijai Šimkienei,
jos sūnų VYTAUTĄ ir visus velionės gimines nuoširdžiai užjaučia —
B. Pošius su šeima

Mylimai M A M Y T E I mirus, šaulį JONĄ VYTAUTĄ ŠIMKŲ ir jo šeimą giliai užjaučia ir kartu liūdi —
Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa

Z. SMOLSKYTĖ-ORENTIENĖ DUODA

BALETO PAMOKAS
Darbas pradėdamas rugsėjo 28 dieną — Boris Volkoff School of Dance patalpose, 822 Yonge St., Toronto, Ont. Iėjimas tik 3 Cumberlاند St.

Norintieji šią studiją lankyti prašomi registruotis kiekvieną pirmadienį, pradedant rugsėjo 28 diena nuo 5 - 8 v. v. Informacijos telefonas 762-7065 nuo 10 v. ryto iki 3 v. p. p. ir vakarais nuo 8 - 11 v.

Z. SMOLSKYTĖ-ORENTIENĖ DUODA

BALETO PAMOKAS
Darbas pradėdamas rugsėjo 28 dieną — Boris Volkoff School of Dance patalpose, 822 Yonge St., Toronto, Ont. Iėjimas tik 3 Cumberlاند St.

Norintieji šią studiją lankyti prašomi registruotis kiekvieną pirmadienį, pradedant rugsėjo 28 diena nuo 5 - 8 v. v. Informacijos telefonas 762-7065 nuo 10 v. ryto iki 3 v. p. p. ir vakarais nuo 8 - 11 v.

MONTREALQUE

Sv. Kazimiero par. žinios

Aušros Vartų par. žinios

— Adamonis Insurance Agency Inc., metinei parapijos loterijai paaukojo "Mixmaster" \$60 vertės. Laukiama ir kitų panašių atsiliepimų.

TORONTO, ONT.

Mokytojų, dirbančių šeštadieninėje mokykloje, pasitarimas įvyko rugsėjo 7 d. Vaikų Namų patalpose. Vadovaujant mokyklos vedėjui J. Andriuliui, buvo aptartas darbo planas, pasiskirstyta dėstomaisiais dalykais, pasidalinta išpūdziais iš praėjusios mokytojų studijų savaitės.

Juozas — Julius Šileika sėkmingai užbaigė vienus mokytojų metus Allistono miestelio mokykloje ir ateinančioms metams gavo paskyrimą vienoje iš Toronto mokyklų. Pirmą susipažinimo su mokiniais dieną, jis pasisakė, kad jo tėvai yra lietuviai ir parodė žemėlapyje kur yra Lietuva. Paskutinę dieną prieš Kalėdų atostogas klases vaizių ir dovanų tarp savęs pasidalinimo metu liko viena dovana per daug. Buvo mislė kam ją paskirti? Juozas paskelbė konkursą: kas pirmas žemėlapyje parodys kur yra Lietuva, tam atiteks likusi dovana. Ir Juozo nusteibimui, vienam iš mokinių nerekėjo nė poros minučių surasti žemėlapyje Lietuvą. Yra sakoma, kad mokytojų pasakytai vaikams žodžiai užsilieta jų mintyse daug ilgiau (gal net visam gyvenimui), negu tėvų pasakytai. Tai pasigėrėtinas jauno mokytojo mostas — ižminti jaunų kanadiečių mintyse Lietuvą ir jos vietą žemėlapyje. Juozas Šileika buvo vienas iš jūros skautų vadovų Romuvos stovykloje, o rudenį taip pat dar studijuos Yorko universitete.

P. P. Lapinskai, gyvendami Torontė, per eilę metų applanke daug Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados vietovių, kasmet važiuodami vis į kitą vietovę praleisti vasaros atostogų.

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo paskaitos, diskusijos, literatūros vakaras, kalbos buvo rekorduojamos "Amerikos Balsas" atstovo rašytojo Jurgio Blekaičio, kun. J. Staškevičiaus ir kitų. Be to, J. Blekaitis užkordavo visą eilę pasikalbėjimų "Amerikos Balsas" radijui su įvairiais žymiais asmenimis, kurių buvo gana daug. Vatikano radijo lietuvių skyriui reportažą apie suvažiavimą ir pasikalbėjimą su Akademijos pirmininku prof. A. Liuiama, SJ, paruošė kun. J. Staškevičius. Reportažą "Draugui", jo redakcijos paprašytas, paruošė Pr. Alšėnas, iššį sekęs Akademijos suvažiavimą.

Ateitininkų kongrese Čikagoje dalyvavo apie 40 jaunuolių ir visa eilė sendraugių iš Toronto. Spausdinant šį numerį pranešimai apie kongresą dar nebuvo gauti. Tikimasi juos gauti iš "T2" bendradarbio, ten dalyvavusio.

Isidėmėtinai laiškas
"The Christian Science Monitor" 1970 m. rugpjūčio 25 d. idėjo laiška, parašyta Daniel Jan Sobieski "Vertinga sutartis?" Jame sakoma: "Reikia stebėtis betkokiu džiaugsmo pareiškimu dėl nepuolimo sutarties tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų Vokietijos. Prisiminkime nepuolimo sutartis, kurias sovietai pasirašė su Estija, Latvija ir Lietuva ir tuoj po to sekusia karinė agresija. Argi Sovietų Sąjunga nepareikalavo teisės iškišti Vakarų Vokietijoj ir sutvarkyti tariamą nacių atgimimą? Klausimas kyla, jei Vakarų Vokietija tiki sovietų nepuolimo pažadais, ypač po Čekoslovakijos, tai kam JAV karinės pajėgos prašomos ginti ją? Vėgi, jei Atlanto Sąjunga yra iš tikrųjų reikalinga, tai ar nėra nepuolimo sutartis bevertis senius ir skaudus, įteisinąs senius sovietų užgrobumus ir padaršius naujiems?" E.

Skautų vadovų mokyklos "Ažuolas" stovyklautojų stato pionierišką bokštą prie Lac Sylvere — "Baltijos" stovyklavietėje netoli Montrealio

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
3907A ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Skr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986
S-tos "Lite" nr. 752D

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
TELEFONAS 727-3120
VISU RUSIŲ DRAUDA
6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120
NAMŲ:
ARVYDAS RUDZEVIČIUS, A.I.B. 271-5758

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:
(Išskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
Asmenines, čekių kreditų ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybės) iš 9%
Investacines, pagal jų rūšį, nuo 9.5% iki 12%
Terminui suėjus, paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

MOKA UZ:
Einamąsias s-tas 5.0%
Sėrus (numatyta) 6.0%
Taupomąsias s-tas 6.5%
Term. ind. 1 metams 7.25%
Term. ind. 2 metams 7.75%
Term. ind. 3 metams 8.0%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v. darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienį; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmą, trečiadieniais ir penktą, nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.